D 651
.P7 S73
Copy 1

SPRAWOZDANIE
Z KAMPANJI

PROWADZONEJ PRZEZ

Stowarzyszenie Weteranów Armji Polskiej w Am.

.....

za zebraniem funduszu na osadnictwo
na Kresach wschodnich i
na zabezpieczenie bytu inwalidom.

CLEVELAND, OHIO
Nakładem Stowarzyszenia Weteranów Armji Polskiej w Am.
1922

BIURO INFORMACYJN

STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMJI POLSKIEJ

7146 Broadway Cleveland, Ohio.

Dla rzetelnej i uczciwej obsługi Hallerczyków, ich przyjaciół, krewnych i sympatyków zostało założone przy Stowarzyszeniu Weteranów Armji Polskiej BIURO INFORMACYJNE połączone z agencją kart okrętowych i wysyłką pieniędzy. W BIURZE INFORMACYJNEM załatwiane są następujące sprawy:

1. Udzielane są różne informacje w sprawach krajowych.

2. Wyrabiane są affidavity na sprowadzenie krewnych z Polski.

3. Sprzedajemy szyfkarty dla wyjeżdżających do Kraju i dla sprowadzających swych krewnych z Polski do Ameryki.

4. Wyrabiamy paszporty, względnie piszemy podania o paszporty.

5. Przesyłamy pieniądze do Kraju za najniższą opłatą, pocztą i telegraficznie.

6. Załatwiamy sprawy notarjalne, udzielamy porady co do osiedlenia się w Polsce.

W najbliższym czasie zostaną założone nasze biura w Nowym Yorku, Gdańsku i Warszawie, co dawać będzie rękojmię należytej i uczciwej opieki nad jadącemi do Polski czy z Polski do Ameryki.

Podając powyższe do wiadomości, prosimy o poparcie dla Hallerczyków i załatwianie wszelkich spraw

— W —

BIURZE INFORMACYJNEM

STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMJI POLSKIEJ

7146 Broadway Cleveland, Ohio.

SPRAWOZDANIE
Z KAMPANJI

PROWADZONEJ PRZEZ

Stowarzyszenie Weteranów Armji Polskiej w Ameryce

.....

za zebraniem funduszu na osadnictwo
na Kresach wschodnich i
na zabezpieczenie bytu inwalidom.

CLEVELAND, OHIO
Nakładem Stowarzyszenia Weteranów Armji Polskiej w Am.
1922

D651
P7S73

610461
May 15. 41

POLONIA-JUTRZENKA PUBL. CO., 7007-9 BROADWAY, CLEVELAND, O.

SŁOWO WSTĘPNE.

Broszurę niniejszą wydajemy jako sprawozdanie z Kampanji przeprowadzonej na Wychodźtwie w Ameryce przez Stowarzyszenie Weteranów Armji Polskiej w Am. za zebraniem odpowiedniego funduszu na osadnictwo weteranów na Kresach wschodnich i na zabezpieczenie bytu inwalidom Armji Polskiej, ochotników tejże Armji pochodzących z Ameryki.

W broszurce niniejszej, którą starać się będziemy przesłać każdemu członkowi Komitetu pracującego w Kampanji, staraliśmy się podać wszystkie Komitety i nazwiska członków Komitetów, lecz pomimo wysiłki, pomimo kilkakrotnie pisane listy do Panów Sekretarzy Komitetów, nazwisk tych nie otrzymaliśmy. Nie otrzymaliśmy nawet wykazu wszystkich Komitetów, które organizowały się celem niesienia pomocy byłym Hallerczykom na podstawie wiadomości o Kampanji zaczerpniętych z pism. Zebrały pieniądze, przysłały do Głównego Biura i pozatem żadnych wiadomości o sobie nie dały. Dlatego wiele nazwisk poszczególnych Komitetów jak i poszczególnych członków w broszurze tej brakować będzie nie z naszej winy i niechże Czytelnicy na nas winy nie zwalają, bo myśmy zrobili, cośmy mogli.

W broszurce niniejszej znajduje się sprawozdanie finansowe takie, jak zostało odczytane przez Głównego Kierownika Kampanji Kolegę L. Z. Adamczaka, na Drugim Zjeździe Stowarzyszenia Weteranów A. P. odbytym z końcem Maja 1922 r. w Chicago, Ill. Do sprawozdania tego dodane są sumy, jakie wpłynęły na cel Kampanji do Września.

Jak ze sprawozdania tego wynika, nie zebraliśmy sumy przeznaczonej, to jest $200,000.00. Dlatego to, aczkolwiek Kampanja została zamknięta z dniem 31 Maja 1922 r. to jednak Zarząd Stowarzyszenia po zasięgnięciu opinji w Wydziale Osad Żołnierskich przy Ministerstwie Spraw Wojskowych w Warszawie, i u p. Majora Macha, Attache Wojskowego przy

Poselstwie Polskiem w Waszyngtonie, doszedł do przekonania, że na cele przeprowadzenia wzorowego osadnictwa na Kresach wschodnich na ziemi nadanej Hallerczykom za ich usługi położone w walkach o Niepodległość Ojczyzny, potrzeba nie sto, nie dwieście, ale najmniej CZTERYSTA TYSIĘCY DOLARÓW, dlatego to nie rozwiązywaliśmy Komitetów zorganizowanych do prowadzenia Kampanji, zostawiliśmy im pole do dalszej pracy na rzecz osadnictwa.

Wierzymy, że dzisiaj, gdy Główne Biuro i Okręgowe zostały zlikwidowane, a temsamem niema już żadnych kosztów, że dziś Komitety, Towarzystwa, Księża, Placówki pracować będą dalej nad pomnożeniem funduszu zebranego w czasie Kampanji, że przy każdej okazji pamiętać będą o inwalidach i o osadnikach, którzy na Kresach wschodnich krzewić mają polskość i kulturę polską. Dalsze składki dobrowolne od poszczególnych osób, od Komitetów, Wiel. Księży i Towarzystw przyjmować będzie stale Stowarzyszenie Weteranów A. P., 7146 Broadway, Cleveland, Ohio.

W broszurze niniejszej znajdą Czytelnicy dokładny plan osadnictwa na Kresach, przyjęty przez Zjazd Drugi, który w myśl tego planu polecił postępować Delegaturze wysłanej do Kraju i w myśl tego planu przeprowadzić osadnictwo na Kresachsach i zakupić gospodarstwo na osiedlenie inwalidów nie zdolnych do żadnej pracy. W chwili, gdy broszura ta dojdzie rąk Czytelników, gospodarstwo dla inwalidów zostanie na Pomorzu zakupione i inwalidzi będą do Polski wysłani, partjami.

Dalsza praca nasza zależy od ofiarności Polonji.

Niniejszem dziękujemy wszystkim, którzy w Kampanji pracowali, tak tym, których nazwiska zostały uwidocznione, jak i tym, których nazwisk dostać nie mogliśmy. Dziękujemy Prasie Polskiej, Duchowieństwu, Związkowi Nar. Pol., Zjednoczeniu Pol. Rz. Kat., Związkowi Polek, Sokołom, Placówkom Weteranów i wszystkim jednostkom, które bądź datkiem, bądź pracą lub radą do zebrania wyszczególnionych w broszurce tej funduszy się przyczyniły.

Wszystkim zasyłamy nasze żołnierskie,

Cześć!

Zarząd Stowarzyszenia Weteranów Armji Polskiej w Ameryce.

Powstanie i rozwój Stowarzyszenia Weteranów Armji Polskiej w Ameryce.

Wojna światowa powołała Wychodźtwo polskie w Ameryce, ten zapracowany szary tłum roboczy, zapomniany przez Kraj, do Czynu wielkiego, do pracy nad odzyskaniem półtora blisko wieku temu wolności. W pierwszych trzech latach tak się warunki układały, że Wychodźtwo, mimo najszczerszych chęci, czynnego udziału w wojnie światowej wziąść nie mogło. Ograniczało się ono do składania swych funduszy w pierwszym rzędzie na pomoc dla zniszczonych wojną braci w Kraju, a potem na propagandę państwowości polskiej.

Materjał na stworzenie polskiej siły zbrojnej na Wychodźtwie był, nawet bardzo poważny, lecz z materjału można było rozpocząć tworzyć Armję dopiero w roku 1917. Znają wszyscy historję tworzenia Armji w Ameryce, obszerniej omówiona ona będzie w Historji Armji Polskiej we Francji, która w następnych kilku miesiącach opuści prasę. Przypomnimy tylko w skróceniu tym, którzy może zapomnieli, że młodzież porwana hasłem: "Do Armji Polskiej! Do Czynu!" porzucała warsztaty pracy, porzucała dobrobyt, stosunki, rodziny i szła do Kanady skąd po krótkiej mustrze odsyłana bywała do Francji, gdzie tworzyła się regularna, autonomiczna Armja Polska.

Znane są również walki pierwszej Dywizji Polskiej we Francji, ale nieznane są czyny całej Armji w Polsce, a często przedstawione wprost w fałszywem świetle. Rzeczą historji będzie je wyświetlić.

Gdy w Polsce zaczęła się tworzyć regularna Armja, gdy została zakończona wojna z Ukraińcami, a z bolszewią toczyły się małe, nie wiele znaczące utarczki, rząd Polski zaczął zwalniać żołnierzy z Ameryki i pierwsi zostali zwolnieni starsi wiekiem od 42 lat w górę, potem obywatele amerykańscy polskiego pochodzenia, a wreszcie wszyscy "Amerykanie" z Armji Polskiej mieli zostać zdemobilizowani i być odesłani w miarę życzenia do Ameryki lub pozostać w Polsce.

Połowa została w Polsce, szukając na ojczystym zagonie chleba. Druga połowa wróciła do Ameryki i tu zaczęła na nowo stwarzać sobie warunki bytu, na nowo szukać chleba.

W lipcu i sierpniu 1920 roku, w czasie ofenzywy bolszewickiej, wszyscy, którzy w Kraju pozostali, wstąpili raz jeszcze

na ochotnika by służyć Krajowi i pomagać odpierać wroga. Według obliczeń ścisłych, tych którzy pomimo demobilizacji im przysługującej pozostali w wojsku i tych, którzy się na nowo "bić bolszewika" zapisali, liczono w tych miesiącach na 12.000. Tworzyli oni słynną Trzynastą Dywizję, tak zwaną "Stalową", która pierwsza w natarciu, ostatnia w odwrocie, męstwem swych żołnierzy z Ameryki wysunęła się na pierwsze miejsce pomiędzy wszystkimi dywizjami. Drugą była dywizja 18, w której prawie połowa "Amerykanów" służyła, Dywizja 11-ta z częścią Amerykanów. Pozatem w czasie ofenzywy bolszewickiej Polacy z Ameryki walczyli rozproszeni w Dywizji Legjonowej, t. zw. Podhalańskiej, kilkuset w Dywizji Legjonowej i kilkuset w Brygadzie Syberyjskiej. Po skończonej wojnie część tych również wróciła do Ameryki.

* * *

Pierwsze transporty zdemobilizowanych wróciły do Ameryki w miesiącach marcu, kwietniu, maju, czerwcu i lipcu 1920 r. A więc w czasie, kdy Wojska Polskie były w posiadaniu Dźwińska, Mińska, Bobrujska, Rzeczycy, Mozyrza i całej Ukrainy prawobrzeżnej po Dniepr i Dniestr.

Przyjechali do Ameryki zdemobilizowani Hallerczycy zbiedzeni, wygłodniali, obdarci, bez grosza. Szczęśliwi byli ci, którzy mieli jakichś krewnych, którzy zajęli się nimi, przytulili, pomagali przez kilka tygodni do czasu, aż były żołnierz, a dziś Weteran pracę sobie znalazł. Lecz, pamiętacie Rodacy, ile to było wypadków, że zasłużony żołnierz polski w mroźne marcowe noce na policyjnych stacjach przytułek znachodził. A działo się to w większych nawet osadach polskich. Były żołnierz dumny był, by pomocy żebrać u swoich. Zresztą czyby mu udzielili tej pomocy? Czyż nie słyszał sypiących się na jego głowę urągań i wyzwisk? Czyż nie pisano o nim i nie mówiono mu w oczy, że tchórzem jest i dezerterem? On, który nieraz mając za oparcie drzewo w lesie, za podstawę błota poleskie, a za pomoc niezawodną bagnet i karabin, i tak zabezpieczony i uzbrojony rozpędzał i do niewoli brał całe kompanje bolszewickie, on zdrajcą i tchórzem był!... I któż mu to rzucił w oczy te wyzwiska?... Et, lepiej zamilknijmy, ran zabliźnionych nie odnawiajmy, bo dziś chcemy żyć z wszystkimi w zgodzie. Większa krzywda nam się działa a zapomnieliśmy.

Wśród takich warunków zrozumieli nasi byli żołnierze, że nikt im tu nie pomoże, że nikt ręki pomocnej nie poda, jeżeli sami nie pomogą sobie, że nikt złym ludziom ust nie zamknie,

gdy im sami nie zamkną. A ponieważ już po zdemobilizowaniu w Polsce, w oczekiwaniu na transport do Ameryki omawiano grupkami o zorganizowaniu się w Ameryce wszystkich weteranów, przeto za inicjatywą podpor. J. A. Żebrowskiego, śp. B. Kaniastego powstaje w dniu 13 maja 1920 r. w Buffalo Związek Weteranów Wojsk Polskich. W dwa dni później, za inicjatywą J. Drętkiewicza, Lecha i Walczaka z pomocą miejscowego Komitetu Obywatelskiego powstaje w Chicago, w dzielnicy Town of Lake, Stowarzyszenie Hallerczyków w Chicago. Potem powstają Kluby i Placówki byłych żołnierzy polskich w Milwaukee, Wis., w Youngstown, Ohio, w Chicago.

W dniu 12 sierpnia 1920 r. na apel wydany w pismach polskich a podpisany przez maj. księdza Rozmusa, maj. Dra. Pietrzykowskiego i kap. dra. Franc. Lenarta, zgłasza się w Chicago do sali Związku Polek pięćset Weteranów Hallerczyków, którzy jednocześnie uchwalają zorganizowanie się w Związek Weteranów Armji Polskiej. W ślad zatem powstają Placówki w innych dzielnicach metropolji, jak w Brighton Park, na "Jadwigowie", na "Bridgeport", w Cicero, zgłaszają się po instrukcje celem zorganizowania się w Placówki Hallerczycy w Holyoke, Mass, z Saint Louis, Mo., z East Saint Louis, Ill. z Ironwood, Mich., z Bridgeport, Conn.. z Monessen Pa., z Adams, Mass., z Gary i South Bend, Ind. Powstają później Placówki w Cleveland, O. w Detroit, Mich., w Philadelphi, Pa.. w Pittsburghu, Pa., w New Yorku, w Hamond, Ind., w Kensington, Ill. Toledo, Ohio.

Wszystko to jednak były organizacyjki lokalne, pod różnemi nazwami, zwykle każda z odrębnym charakterem i konstytucją, często zależne od miejscowych wpływów. Należało się zorganizować w jedną całość, stworzyć jedną, wielką organizację, by tym skuteczniej działać dla Kraju i dla Kolegów potrzebujących pomocy. A pomocy tej udzielać trzeba było coraz częściej, bo temu się rany odnowiły, ten zatruty gazami dostał suchot, tamten wyczerpany z sił na wojnie, po kilku tygodniach pracy zachorował.

Prowadzona jest korespondencja między sekretarzem Związku Weteranów w Chicago, a między prezesem Związku Weteranów w Buffalo i kasjerem Klubu Hallerczyków w Cleveland. Rezultatem tej korespondencji dochodzi do porozumienia i trzy te lokalne organizacje godzą się na konferencję przedstawicieli wszystkich istniejących organizacji byłych Hallerczyków do miasta Cleveland, w stanie Ohio, na dzień patronów naszych Wodzów Józefów Piłsudskiego i Hallera, na 19 marca 1921 r.

Na konferencję przybyli: W. Karolczak z mandatem od Klubu Hallerczyków z Cleveland, od Placówki Weteranów z Erie i od Placówki Weteranów z Lorain. J. A. Żebrowski z mandatem od Związku Weteranów Wojsk Polskich w Buffalo, od Placówki na Black Rock i w Lackawanna. S. Z. Stachowicz z mandatem od Placówek chicagoskich Związku Weteranów Armji Polskiej, które w liczbie dziewięciu, wraz z zorganizowanymi Weteranami w Milwaukee, Wis., uważały za stosowne dojście do porozumienia w celu stworzenia jednej organizacji Weteranów Hallerczyków.

Na konferencji tej, w dniu 19 marca 1921 roku, trzej wymienieni Koledzy uchwalili, że rzeczą potrzebną jest złączyć wszystkie lokalne organizacje Weteranów Hallerczyków, zorganizować w jedną całość, a ażeby tego dokonać, potrzeba zwołać Zjazd Walny zorganizowanych Weteranów.

Na konferencji clevelandzkiej uchwalono zwołać Zjazd I. na dzień 28, 29 i 30 maja 1921 r. do Cleveland, Podzielono prace przed zjazdowe. Kolegom w Cleveland wyznaczono pracę przygotowania sali, przyjęcia. W Chicago była Komisja Prasowa, która agitowała między zorganizownymi Weteranami by ci Zjazd obesłali, a w Buffalo była Główna Komisja Przedzjazdowa, której rzeczą było wysyłać zgłaszającym się Weteranom i Placówkom wszelkie instrukcje, mandaty, przygotować wspólną konstytucję, względnie wzór tejże na Zjazd.

Na Zjazd przybyło 33 Delegatów z różnych miast. W Zjeździe Pierwszym wzięli też udział ci, którzy przybyli do Ameryki po ofenzywie bolszewickiej. Zjazd miał charakter bardzo poważny i uroczysty. Wszyscy delegaci rozumieli cel Zjazdu, rozumieli potrzebę stworzenia wspólnej organizacji. Na Zjazd przybył urzędowy przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wojskowych, Attache Wojskowy przy Poselstwie Polskiem w Waszyngtonie p. Major Mach, który radami swemi światłemi przyczynił się do tego, że Zjazd Pierwszy w zupełności się powiódł i wydał rezultaty, jakich nawet pierwsi pionierzy organizacji się nie spodziewali. Przybył także zaproszony twórca główny Armji Polskiej z Ameryki Dr. T. A. Starzyński.

Na Zjeździe za zgodą wszystkich Delegatów istniejących lokalnych Klubów, Placówek, Stowarzyszeń, Związków, stworzono jedną wielką organizację pod nazwą STOWARZYSZENIE WETERANÓW ARMJI POLSKIEJ W AMERYCE. Wybrano Zarząd w skład którego weszli: Prezes Dr. T. A. Starzyński, 1-szy Wice-prezes L. Z. Adamczak, 2-gi Wiceprezes C. Żuławski, Sekre-

tarz Jeneralny i Redaktor S. Z. Stachowicz, Sekretarz Protokułowy S. Staniszewski, Skarbnik W. Karolczak. Dyrektorzy: J. A. Żebrowski, W. F. Gruszka, J. Matecki, M. Kowalski, W. Kulczycki i W. Dybowski, który jeden z całego wybranego przez Zjazd Zarządu na żadne posiedzenie tegoż Zarządu nigdy nie przybył, dlatego na jego miejsce został powołany przez Zarząd kolega S. Nastał.

Była organizacja, byli urzędnicy, których czekała nadzwyczaj ciężka i żmudna praca. Nie było ani centa w kasie centralnej, a pieniędzy tych potrzeba było, jeżeli się chciało przeprowadzić uchwały Zjazdu Pierwszego. Udano się do większych polskich organizacji i te z pomocą pośpieszyły. P. I. J. Paderewski nadesłał $5.500, Wydział Narodowy dał $10.000, Związek Narodowy Polski $10.000, Związek Polek $1.000, Stowarzyszenie Kasy Pośmiertnej św. Jana Kantego z Philadelphia, Pa., $50. Wtedy rozpoczęła się żywsza praca. Zaczęły powstawać nowe Placówki, do Placówek istniejących przybywali członkowie nowi. Założono biuro w Cleveland w siedzibie Zarządu, zaprowadzono legitymacje członkowie, uchwalono regulamin zapomóg dla inwalidów, mocą którego Koledzy inwalidzi otrzymują miesięcznie $25 i $10, zależnie od położenie w jakiem dany inwalida siię znajduje. Słowem nowa organizacja starała się i stara by każdemu przyjść z pomocą czy to materjalną czy moralną.

Trudność sprawiali i ciężar stanowili inwalidzi, których jest w organizacji kilkudziesięciu. Fundusze wymienione powyżej, pomału, gdy zaczęto udzielać zapomóg, zaczynały zanikać. Podatki członkowskie potrzebne były i są na utrzymanie biura, na organ. Należało więc pomyśleć o zabezpieczeniu starości kalekom i inwalidom zawczasu.

Nadarzyła się sposobność, bo wkrótce po Pierwszym Zjeździe Stowarzyszenie Weteranów otrzymało od Rządu Polskiego pismo, w którem powiedziano, że "Rząd Polski ceniąc zasługi Hellerczyków z Ameryki oddane Ojczyźnie w czasie wojny, pragnie ich nagrodzić ziemią". Pierwszeństwo mają inwalidzi i zasłużeni. Uchwalono na jednem z posiedzeń Zarządu udać się do Rządu Polskiego z prośbą o wydzielenie większego obszaru ziemi, na której Stowarzyszenie założy wzorowe gospodarstwo i sanatorjum wyłącznie dla inwalidów nie mogących pracować na swe utrzymanie, W razie gdyby prośba nie była uwzględniona, uchwalono zakupić większe gospodarstwo przy linji kolejowej Gdańsk - Warszawa. Obliczono, że z pomiędzy tych zdrowych, którzy ziemię od Rządu Polskiego na Kresach wschodnich do-

staną, większość nie będzie miała środków potrzebnych do zagospodarowania jej. Dla zabezpieczenia więc bytu inwalidom i do pomożenia zdrowym Weteranom w osiedleniu na przyznanej im ziemi, uchwalono zebrać na Wychodźtwie potrzebne na ten cel $200.000 drogą Kampanji. Kampanja została przeprowadzona, sumy wprawdzie potrzebnej nie uzyskano, ale zyskano połowę i Stowarzyszenie pokłada nadzieję, że gdy zebranemi pieniędzmi, uczciwie i w myśl haseł głoszonych gospodarzyć będzie, gdy z pracy swej dokonanej przy pomocy zebranych pieniędzy zda sprawozdanie dokładne, to potrzebna druga połowa zostanie przez Wychodźtwo złożona.

Dziś, dzięki zebranej sumie wiemy, że byt inwalidów będzie zabezpieczony.

Po przeprowadzonej Kampanji odbył się w Chicago w dniach 28, 29 i 30 maja 1922 r. Drugi Zjazd Stowarzyszenia Weteranów A. P. i na Zjeździe tym Plany Zarządu dotyczące osadnictwa i zabezpieczenia bytu inwalidom zostały zatwierdzone. Wybrano Delegację w osobach Kolegów L. Z. Adamczaka, J. Mateckiego i S. Nastała, która dnia 28-go czerwca wyjechała do Polski, by tam na miejscu przeprowadzić plany osadnictwa na Kresach i plany zabezpieczenia bytu inwalidów, zaangażować przejazd inwalidów.

Na Zjeździe Drugim wykazało się, jak wszyscy postąpiliśmy naprzód, jak wiele zdziałaliśmy. Wzrastamy w siłę z dniem każdym. Rozpoczynamy osadnictwo na Kresach w sposób, by Kraj miał korzyść i by Koledzy nasi byli zadowoleni, lecz pracy jeszcze przed nami wiele, bardzo wiele. Poczynania nasze na przyszłość zawarte są w słowach zamieszczonych w Konstytucji Stowarzyszenia: "Uczciwą i usilną pracą dla Polski i Wychodźców Polskich w Ameryce działać każdej chwili czasu i potrzeby. Nieść wzajemną pomoc moralną i materjalną. Bronić przed nieuczciwymi atakami Naród i Rząd Polski, Armję i Weteranów Armji Polskiej. Dążyć do Zjednoczenia Wychodźtwa Polskiego w Ameryce w pracy dla Ojczyzny".

Czy pracy tej podołamy? Czy z zadania naszego się wywiążemy? Każdy z nas w życiu szarem codziennem wiele przeszedł jest więc zahartowany i do pracy wprawiony. Chcielibyśmy tylko współpracy od wszystkich Kolegów Hallerczyków w Ameryce. A gdy to będzie, to i nasza praca dla Polski i dla Wychodźców raźnym krokiem posuwać się będzie naprzód.

Cześć! — **Zarząd Stow. Weteranów Armji Polskiej w Am.** W Cleveland, Ohio, dnia 6-go sierpnia 1922 r.

PLAN OSADNICTWA.

REFERAT

Komisji Osadniczej w sprawie osadnictwa na Kresach i zabezpieczenia bytu inwalidom A. P. przebywającym w Ameryce.

W kilka tygodni po Pierwszem Zjeździe Weteranów A. P. odbytym w Cleveland Zarząd Stowarzyszenia W. A. P. w Am., otrzymał pismo z Ministerstwa Spraw Wojskowych, w którem Ministerstwo imieniem Rządu Polskiego "uznaje zasługi Weteranów Hallerczyków z Ameryki, położone w wojnie światowej w odbudowie Niepodległego bytu Polski". Za te usługi Rząd Polski "wynagradza byłych żołnierzy Armji Polskiej przebywających w Ameryce", dając im ziemię na Kresach Wschodnich. Za uznanie to dla nas i nagrodę największą jaką nam Polska dać mogła należy się Rządowi Polskiemu cześć nasza i tem większa miłość, przywiązanie i praca dla Polski. W piśmie wymienionem Polska żąda, byśmy przyszli odbudować Kraj ekonomicznie a to przez wzorowe zagospodarowanie ziemi nadanej nam na Kresach.

W kierunku zrealizowania powyższego, Zarząd przeprowadził szereg korespondencji z Min. S. Wojsk. W. O. Żołnierskich, wystosował do M. S. W. z końcem Sierpnia 1921 r. prośbę o nadanie ziemi na założenie farmy dla inwalidów i przesłał plan osadnictwa, następnie w kwietniu br. przesłał memorjał, który jest dalszym ciągiem tego planu. Plany Stowarzyszenia o ile nam wiadomo z pism urzędowych i prywatnych, zostały przychylnie przyjęte, ponieważ godzą się z planami osadnictwa przyjętemi już przez Min. Spraw Wojskowych. **Jedynie plan co do stworzenia farmy inwalidów na ziemi nadanej na Kresach, jako sprzeciwiający się ustawie Sejmowej o nadaniu ziemi, przyjętym nie został,** ale i w tym kierunku Zarząd powziął pewne kroki, tak, że farma ta dla inwalidów z Ameryki będzie wkrótce założona i inwalidzi do żadnej pracy niezdolni, zostaną do Polski przewiezieni.

Przystępując do zasadniczego planu osadnictwa, bierzemy za podstawę przypuszczalną liczbę zgłoszeń o ziemię, których było około 4.000. Z tych już w roku bieżącym zostało zakwalifikowanych 508 Weteranów z Ameryki. Reszta tych, którzy o ziemię się podali, zostaną zakwalifikowani przypuszczalnie pod jesień br. i w dalszych latach, to jest w miarę, jak pierwsi, którzy otrzymali ziemię, zaczną się na niej zagospodarowywać.

Pisma, jakie Zarząd Stow. otrzymał z Min. Spraw Wojsk., mówią o ciężkich warunkach osadniczych, jakie osadnicy na Kresach znajdą. **Ostrzegają osadników by wyjeżdżali z kapitałem od jednego do dwóch miljonów marek, to jest od 300 do 600 dolarów.** Mówią że wszyscy osadnicy winni być należycie przygotowani do dzieła, które im, ich pokoleniom i Polsce ma przynieść i powinno przynieść korzyści. Na osadnictwo to potrzeba pieniędzy. Osadnictwo potem należy wzorowo zorganizować. Jeżeli kandydat na osadnika pojedzie sam i bez pieniędzy, to wkrótce przekona się, że w pojedynkę iść nie można. Natrafi na trudności, przed któremi Władze Polskie ostrzegają i może nadejść chwila, że chciałby wrócić do Ameryki, lecz nie będzie miał za co.

Zważywszy te wszystkie warunki, Komisja Osadnicza przy Zarządzie Stow. W. A. P. składająca się z Kol. S. Z. Stachowicza, W. Karolczaka i M. Kowalskiego, opracowała następujący

PLAN OSADNICTWA,

a razem plan zabezpieczenia bytu inwalidom kalekom, którzy są ciężarem tak naszej organizacji, jakoteż i wychodźtwa.

Plan ten da się streścić w następujących punktach:

a) Zabezpieczenie bytu inwalidom niezdolnym do żadnej pracy.

b) Zabezpieczenie opieki inwalidom, którzy ziemię otrzymali i którzy będą mogli na niej pracować, lecz którzy z powodu dłuższej choroby, odnowionych ran lub braku pracy nie mogli zapracować na podróż i środki do urządzenia gospodarstwa potrzebne,

c). Skuteczne dopomożenie w zagospodarowaniu się tym wszystkim zdrowym Weteranom, którzy ziemię otrzymali, a którzy zechcą korzystać z pomocy jakiej Stow. udzielić będzie wstanie.

Na wykonanie powyższego, Stow. W. A. P. według uchwały Zarządu, użyje Funduszu, który zebrano na osadnictwo weteranów i inwalidów.

W celu wykonania powyższego, Zjazd wybierze i wyśle do Polski Komisję złożoną z członków Stow. W. A. P. przed Zarządem tegoż Stow. odpowiedzialną za wykonanie i przeprowadzenie całej roboty osadniczej. Celem ścisłej kontroli Komisji i funduszu osadniczego jaki ta komisja mieć będzie do rozporządzenia, Komisja powinna pozostawać pod Kontrolą jednego z zaufanych urzędników M. S. W. przypuszczalnie przewodniczącego Wydziału Osad Żołnierskich. Kontrola taka, jeżeli istnieje

w Stow. gdzie fundusze na osadnictwo kontroluje Komisja Kontroli, złożona z obywateli nie weteranów powinna mieć miejsce, dla dobra sprawy i nad Komisją w Polsce.

Komisja ta składać się powinna z trzech ludzi i działać ma na miejscu w Polsce według planów Stow., a w łącznością z Głównym Urzędem Ziemskim, Ministerstwem Rolnictwa, a przedewszystkiem w łączności z Wydz. O. Ż. przy M. S. Wojsk.

Komisja ta, dla przeprowadzenia całego planu osadnictwa wzorowo, przybierze sobie na miejscu jednego agronoma, jednego inżyniera rolnego, jednego budowniczego i jednego finansistę.

ZADANIA KOMISJI.

1. Przedewszystkiem zakupienie wzorowego folwarku (gospodarstwa gotowego) przy linji kolejowej Gdańsk Warszawa (na Pomorzu). Na gospodarstwie tym zostaną umieszczeni wszyscy inwalidzi wymienieni pod literą A. Na gospodarstwie tym mieli oni będą bezpłatne utrzymanie. Gospodarstwo to nie powinno kosztować więcej jak $10.000 do $15.000, wraz z budynkami i inwentarzem żywym i martwym. Poza włożoną sumą ($10.000) pod kierownictwem uczciwego i wzorowego agronoma, powinno się ono opłacać przynajmniej o tyle, żeby inwalidzi na niem umieszczeni, mieli potrzebne i uczciwe utrzymanie, by się opłacił administrator agronom i siły pomocnicze w gospodarstwie tym pracujące. Administracja powinna być kontrolowana przez Komisję Stow. do której administrator powinien nadsyłać raporty.

2. Gospodarstwo to będzie również przytułkiem dla tych wszystkich, którzy przez czas swego pobytu w Ameryce nie potrafili lub nie mogli uskładać sobie dość funduszów, z których mogliby na starość mieć utrzymanie, a którzy w starości swej mogliby być ciężarem Polonii w Ameryce. Takich będzie bardzo wielu i Stowarzyszenie musi o nich pomyśleć zawczasu.

3. Zadaniem Komisji będzie stworzenie na zakupionem już gospodarstwie rodzaj domu przejściowego i szkoły rolniczej. Tu przyjeżdżać będą wszyscy ci z Ameryki, którzy dostali lub dostaną ziemię na Kresach i na gospodarstwie tym odbędą kilkumiesięczny kurs rolniczy. Stąd wreszcie później mogą zakupować lepsze odmiany zbóż, rozpłodniki itp. Umieszczenie chwilowe przybywających z Ameryki osadników, na tem gospodarstwie zamiast w Warszawie, ma i tę dobrą stronę, że uchroni ich od częstej kradzieży, od niepotrzebnych strat w dużem mieście pieniędzy.

4. Zadaniem Komisji będzie odebranie od Rządu Polskiego na podstawie dokumentów poszczególnych kandydatów na osadników, wszelkiej nadanej żołnierzom z Ameryki ziemi, i 2, na rachunek przyszłych osadników zaoranie jej pod jesień traktorami, 3, zakupienie zboża na zasiew i zasianie pod ziemię, by osadnik na rok przyszły mógł mieć swój chleb.

5. Zadaniem Komisji będzie przstąpienie do zabudowań gospodarstw na nadanej osadnikom ziemi, wystaranie się o materjał budowlany od Rządu Polskiego, sprowadzenie osadników z Ameryki partjami np. po 20-tu i przy pomocy ich dokonanie budowy domów mieszkalnych i gospodarskich dla nowej partji mającej przybyć z Ameryki. Partja ta osadników pracować będzie za wynagrodzeniem, które zostanie wypłacone przez Stowarzyszenie, z funduszów osadniczych, a conto przyszłych osadników. O ile stosunki miejscowe pozwolą, można wziąć do pracy ludzi miejscowych, jako tańszych, gdy się jednak weźmie pod uwagę znajomość u kandydatów na osadników amerykańskiego systemu pracy i pojmowanie u nich obowiązków pracy, lepiej jest mieć do pracy kandydatów na osadników. Zresztą wogóle pod punketm 4ym rozumie się pracę Komisji i pierwszej partji osadników taką, że przygotują oni dla przyszłych osadników całe gospodarstwo. Gdy budynki będą gotowe, ziemia zaorana i częściowo bodaj zasiana, Komisja zawiadamia Stowarzyszenie, że dla tylu a tylu ludzi w takiem a w takiem miejscu, (okolicy powiecie) gospodarstwa są gotowe, podzielone (bo i podział należy do punktu czwartego). Stowarzyszenie według kwestjonarjuszy wybiera tych, którzy mają odpowiedni zapas gotówki, którzy już określili datę wyjazdu i wysyła ich na ich własny koszt do Polski, pod kierunkiem jednakże i opieką Stowarzyszenia.

Pod czwartem rozumiemy również kompletne urządzenie przez komisję zabudowań i implementów dla tych inwalidów, którzy będą zdolni do pracy na nadanej im ziemi, a którzy tą ziemię dostali. O ile są inwalidami wojennymi, to jest o ile kalectwa nabawili się na froncie a nie po powrocie do Ameryki w fabryce czy w innych wypadkach, Stowarzyszenie powinno im wybudować z funduszu osadniczego budynki i zakupić inwentarz. Inwalidzi ci, tak jak i inni, przejść muszą przez gospodarstwo wzorowe szkolne (punkt 1-szy), czyli przejść kurs dowolny.

SPÓŁKA OSADNICZO - BUDOWLANA.

5. Stosownie do przedłożonego budżetu osadniczego, na zabezpieczenie bytu inwalidom zupełnie do pracy niezdolnym, na

zabezpieczenie bytu inwalidom którzy ziemię otrzymają lub otrzymali, a którzy będą mogli na własnem gospodarstwie pracować, — oraz na przeprowadzenie całego planu osadnictwa, — Stowarzyszenie NA RAZIE przeznaczy $50,000.00, z ogólnej sumy zebranej na osadnictwo w czasie niedawnej Kampanji.

Pozostaje jeszcze przyjście z pomocą skuteczną wszystkim innym osadnikom, którzy z różnych przyczyn nie mogli zarobić dość pieniędzy potrzebnych na osadnictwo, a którzy ziemię otrzymali lub otrzymają. Komisja Osadnicza jest zdania, że z pozostałych $50.000.00 nie można wypłacać pewnej określonej sumy każdemu osadnikowi, bo gdyby się rozdzieliło $50,000 pomiędzy blisko 500 osadników, każdy z nich otrzymałby około $100. Z tego nie miałby korzyści ani osadnik, ani kraj, ani Stowarzyszenie. Nie miałoby satysfakcji Wychodźtwo, które pieniądze na Osadnictwo z taką ochotą składało. Niejeden z kandydatów na osadników otrzymawszy gotówkę rozmyśliłby się i zamiast do osadnictwa, zabrałby się do innej pracy. Zresztą rozdzielenie równomierne pieniędzy pomiędzy wszystkich osadników byłoby krzywdą dla tych, którzy mniej lub wcale gotówki nie posiadają, bo słusznie mogliby powiedzieć, że Stowarzyszenie udziela pomocy tym, ktorzy ewentualnie dość własnych zasobów na osadnictwo posiadają. Nie udzielenie zaś żadnej pomocy posiadającym pewną gotówkę, a udzielenie tylko tym pierwszym, nic nie posiadającym, wywołałoby także niezadowolenie, bo posiadający pewną gotówkę mogliby słusznie powiedzieć, że są tak dobrymi Weteranami i byłymi żołnierzami jak i ci, którzy żadnych pieniędzy nie posiadają. Faktem bowiem jest, że wielu z tych, którzy ziemię otrzymali, posiadają znaczniejsze zapasy gotówki, podczas gdy większość nawet na podróż dość pieniędzy nie posiada.

Chodzi o ujęcie całej sprawy w ten sposób, by nikt nie miał powodu do narzekań, owszem, by każdy był zadowolony, by każdy z sumy pozostałej od zabezpieczenia bytu inwalidom, odpowiednio skorzystał i odpowiednią pomoc otrzymał. Da się to uskutecznić tylko przez założenie Spółki Osadniczo - Budowlanej, która to Spółka będzie właściwym czynnikiem przeprowadzającym wraz z Komisją Osadniczą, osadnictwo na Kresach. Do Spółki tej z natury rzeczy wchodzić będą: Komisja czyli Delegatura Stowarzyszenia W. A. P. ta będzie twórczynią Spółki. Członkami Spółki mogą być wszyscy osadnicy z Ameryki. Zadaniem Spółki będzie budowanie gospodarstw dla osadników weteranów z Ameryki, pośredniczenie w zakupnie czy sprzedaży inwenta-

rza lub ziemiopłodów. Weteran nie mający dość własnych pieniędzy na zagospodarowanie się na nadanej mu ziemi, udaje się do Spółki z żądaniem wybudowania mu gospodarstwa, tj. budynków. Spółka buduje dom mieszkalny i inne budynki gospodarskie, zakupuje inwentarz, ale Spółka musi mieć gwarancję, że pieniądze wydane przez nią na wybudowanie i zakupno powyższego będą zwrócone przez osadnika przed upływem pewnego czasu, np. przed 25 laty. Koszt więc urządzenia danemu osadnikowi gospodarstwa, obciąża to gospodarstwo na tyle a tyle lat. Korzyść dla osadnika ta, że ma zabudowane gospodarstwo, przychodzi do gotowego nie mając żadnego funduszu lub też bardzo mały i rozpoczyna swą pracę, która na roli zyski mu dać powinna.

To samo dotyczy osadników mających gotówkę na zagospodarowanie się. Ci także mogą się udać do Spółki i zażądać, by im gospodarstwo wybudowała, za które oni zapłacą. Budując budynki razem sprowadzając hurtownie materjał czy inwentarz, taniej to będzie kosztować, aniżeli gdyby każdy z osadników sam na własną rękę budowy tej dokonywał.

Spółka ta musi mieć swój Statut, lecz ten może być opracowany tylko na miejscu w Polsce, po zbadaniu stosunków, po dobraniu odpowiednich ludzi. Statut musi być zatwierdzony przez odpowiednie Ministerstwo.

Odsetki z funduszów włożonych przez Stowarzyszenie do Spółki, o ile te odsetki będą (tj. procenty) przeznaczne będą na ulepszenie gospodarstw poszczególnych osadników weteranów z Ameryki, na budowę szkół w osadach, czytelń, domów ludowych i t. p. Czyli, że fundusz włożony do Spółki przez Stowarzyszenie będzie własnością ogółu osadników, jakoteż własnością całego Stowarzyszenia.

Cleveland, O. dnia 8. Maja 1922 r.

Komisja Osadnicza przy Zarządzie Stow. W. A. P. w Am.
S. Z. Stachowicz,
M. Kowalski,
W. Karolczak.

P. S. Plan powyższy został przyjęty przez Zjazd z następującemi uzupełnieniami podanemi przez Komisję Zjazdową, która plan ten osadnictwa referowała, a składającą się z kol. B. Kamieńskiego, Dra Fr. Lenarta i W. Karolczaka. Uzupełnienia te ujęte w SPRAWOZDANIE tejże Komisji Osadniczej poniżej się podaje.

II.

SPRAWOZDANIE.

Komisji Osadnictwa i Domu Inwalidów wybranej na Drugim Zjeździe Stow. Weteranów. A. P. w Am., w Chicago dniach 28, 29 i 30 Maja 1922 r.

Komisja składająca się z delegata B. S. Kamieńskiego, jako przewodniczącego i kol. Dr. Lenarda i W. Karolczaka jako członków, po przedyskutowaniu starannem referatu Komisji Osadniczej w sprawie osadnictwa na Kresach i zabezpieczenia bytu inwalidom A. P. przebywającym w Ameryce, a która to komisja opracowująca ten referat składała się z członków Zarządu Stowarzyszenia Kolegów: S. Z. Stachowicza, M. Kowalskiego i W. Karolczaka, przedstawia Delegatom II-go Zjazdu do zaopinjowania i uchwalenia co następuje:

A. Sprawy przedwstępne.

1. Rozklasyfikować inwalidów stosownie do ich stanu choroby po zbadaniu przedwstępnem na miejscach pobytu przez lekarzy możliwie wojskowych.

2. Podać leczeniu tch, którzy bądź przez pewną systematyczną kurację, lub przez zrobienie operacji mogą stać się zdolnymi do pracy.

3. Przeznaczyć na to $1,000.

4. Zebrać statystyczne dane, który z inwalidów chce jechać do kraju zaraz.

5. Inwalidów mogących przez operację stać się zdolnymi do pracy, a niechcących się poddać takowej, usunąć z pod opieki Stowarzyszenia.

B. Wybór Komisji do Kraju.

1. Zgodnie z poleceniem Ministerstwa Spraw Wojsk., i po głębokiem zastanowieniu się i zbadaniu wszelkich zalet Delegatów, Komisja przedstawia następujących kandydatów: Kol. L. Z. Adamczaka na przewodniczącego, jako człowieka, który w czasie Drajwu wykazał zdolność, sprężystość, umiejętny dobór współpracowników, stanowcze a jednocześnie koleżeńskie z organizatorami postępowanie, a przytem wielką sumienność, co wraz z zasługami położonemi w czasie odbytej służby wojskowej, stawia kol. Adamczaka na pierwszem miejscu, jako kandydata na przewodniczącego. Drugim kandydatem naszym jest Kol. Jan Matecki, który przy wielkich zasługach wojskowych miał do czynienia z robotami budowlanemi, zna się na materjałach i planach i może być niezwykle pożytecznym przy budo-

wie osad żołnierskich na Kresach. Wreszcie polecamy Kol. Stanisława Z. Stachowicza, jako wykwalifikowanego agronoma, któ ry mógłby do czasu kupna proponowanego folwarku być drugim członkiem Komisji, spełniając obowiązki kasjera, a następnie zająć miejsce kierownika farmy, pozostając w kontakcie z Komisją (Delegaturą).

2. Polecamy naznaczyć następujące pensje. Wszystkim delegatom po $100 miesięcznie na przeciąg sześciu miesięcy. Kol. Przewodniczącemu dodatkowo $50 miesięcznie na koszta reprezentacji, z tem zastrzeżeniem, że z sumy tej będzie on wypłacać koszta reprezentacyjne swych kolegów. Na koszta podróży polecamy wyasygnować ogółem $550, tj. $450 do Gdańska i $100 do Warszawy. Suma ta obejmie wydatki wszystkich trzech Delegatów. Oprócz tego na wydatki nadzw. do wyliczenia się, polecamy przeznaczyć $500 na sześć miesięcy.

Warunki te obejmują wszystkie wydatki Komisji na przeciąg sześciu miesięcy, po którym to czasie Komisja (Delegatura) może być odwołaną i zwrócone jej będą tylko powrotne koszta podróży do Ameryki bez żadnych innych zobowiązań ze strony Stowarzyszenia.

C. Działalność Delegatury w Polsce.

1. Kupić folwark na Pomorzu lub w Poznańskiem ze wszystkiemi zabudowaniami, inwentarzem i maszynami nie wyżej jak za $30.000.

2. Zabudowania powinny pomieścić wszystkich inwalidów z obsługą, jak również szpital na 12 łóżek.

3. Reszta planu osadnictwa na Kresach zamieszczona w projekcie jest do wykonania, potrzebuje tylko ściślejszego opracowania. Część tę planu polecamy przyszłemu Zarządowi by z pomocą członków znających tę sprawę, odpowiedni projekt opracował (Statut) ze współdziałaniem Komisji Osadnictwa wybranej na Zjeździe, (Delegatury).

D. Administracja Folwarku i Farmy Wzorowej.

1. Administracja powinna się składać z jednego agronoma zarządzającego, jednego pomocnika, który jednocześnie powinien być buchalterem i korespondentem i z odpowiedniej ilości oficjalistów i służby folwarcznej stosownie do obszaru nabytego folwarku, oraz dwóch sanitarjuszek z których jedna powinna być gospodynią. Kosztorys ten przypuszczalny na rok pierwszy Komisja określa sumą $5.000, zaznaczając, że lekarz ma być dojeżdżającym i opłacanym w sumie nie wyżej jak $240 na rok.

E. Wysyłka Inwalidów do Polski.

1. Komisja poleca wysłanie wszystkich inwalidów odrazu i to jaknajprędzej po nabyciu folwarku i urządzeniu pomieszczenia, tak, aby jesienią tego roku wszyscy nasi biedni Koledzy byli już pod własnym dachem i serdeczną opieką.

2. Z inwalidami powinna pojechać odpowiednia ilość obsługi, którąby mogła zająć miejsce służby folwarcznej, by tem samem zmniejszyć liczbę Weteranów w Ameryce i dać jak największej ilości tutejszych Kolegów uczciwy zarobek i pracę dla dobra swoich rannych i chorych współtowarzyszów.

Zjazdowa Komisja Osadnicza:

B. S. Kamieński,
Dr. Fr. Lenart,
W. Karolczak.

Powyższe polecenia Komisji i Plan Osadnictwa zostały przyjęte z następującemi

UCHWAŁAMI ZJAZDU II-go.

Zjazd na sesji swej dnia 30 maja 1922 r. po odczytaniu przez przewodniczącego Zjazdowej Komisji Osadniczej powyższych wniosków i po bardzo energicznych debatach, uchwalił co następuje:

1. Paragraf A. tyczący się rozklasyfikowania inwalidów itd. przyjąć i polecić Zarządowi do natychmiastowego wykonania.

Paragraf B. Wybór Komisji. Poostanowiono wysłać Kolegów L. Adamczaka, J. Mateckiego i zamiast Kol. S. Stachowicza, który jako żonaty i mający rodzinę, nie mógłby bez pewnych warunków i pomocy finansowej wyjechać, na trzeciego Delegata wybrano Kol. S. Nastała.

Uchwalono płacić Kol. Adamczakowi miesięcznej pensji $120, (Kol. Adamczak odrzucił proponowane przez Komisję $50 na po $100 mies. Wydatki reprezentacyjne pokrywać z sumy $500. wydatki reprezentacyjne) a kol. Mateckiemu i kol. Nastałowi Resztę pozycji budżetowych Zjazd zatwierdza.

Zjazd uchwalił że w razie jakichkolwiek przekroczeń Zarząd ma prawo natychmiastowo każdego Delegata odwołać, zwracając mu tylko koszta podróży powrotnej do Ameryki.

Zjazd uchwala, by zgodnie z poleceniem Ministerstwa Spraw Wojsk., wybrać Kontrolera Delegatury z grona urzędników M. S. W. z Wydziału Osad Żołnierskich.

Paragraf C. "Działalność Delegatury w Polsce". Uchwalono i polecono Delegaturze zakupić folwark na Pomorzu lub w

Poznańskiem za sumę nie wyższą jak $15.000. W razie potrzeby wydania większej sumy, Delegatura z odpowiedniem umotywowaniem i potwierdzeniem przez Kontrolera M. S. W. musi się zwrócić do Zarządu Stowarzyszenia o zatwierdzenie. Resztę propozycji Zjazdowej Komisji Osadniczej Zjazd zatwierdza.

Par. D. "Administracja forwarku i farmy wzorowej". Zjazd zatwierdza z pozostawieniem Delegaturze poczynienia pewnych zmian stosownie do warunków miejscowych.

Par. E. "Wysyłka inwalidów do Polski". Propozycje Komisji Zjazdowej Osadniczej Zjazd zatwierdza i poleca Zarządowi do wykonania w odpowiedniej chwili.

Za zgodność z protokółem Zjazdu II-go.

S. Z. Stachowicz, Sekr. Jen. Stow.

Sprawozdanie kierownika Kampanji

Stow. Wet. Armji Polskiej w Ameryce, odczytane i przyjęte na Zjeździe Walnym Stow. Weteranów Armji Polskiej dnia 29-go Maja 1922 r. w Chicago, Ill.

Dnia 5go października 1921 roku na posiedzeniu Zarządu Stowarzyszenia, zostałem mianowany kierownikiem Kampanji. Według uchwały Zarządu miałem opracować sposób przeprowadzenia Kampanji i plan tejże. Po opracowaniu tego wyjechałem do Pitsburgha do Kol. Prezesa D-ra Starzyńskiego, by się porozumieć i niektóre sprawy związane z przygotowaniami omówić.

Po dłuższej naradzie przyszliśmy z Prezesem do wniosku, że Kampanji wcześniej nie można zaczynać, aż na początku marca, biorąc pod uwagę zimną porę. Poprzednio zamierzano Kampanję rozpocząć już na początku lutego.

Ostatecznie zadecydowano że Kampanja rozpocznie się dnia 5-go marca, i trwać będzie do 2-go kwietnia.

Należało przedewszystkiem powiadomić o naszych zamiarach i prosić o poparcie i pomoc, poważniejszych Obywateli, Duchowieństwo, Prasę i większe Organizacje.

15-go listopada wyjechałem w objazd. Na początku złożyłem wizytę Ks. Biskupowi Rhodemu w Green Bay Wis., prosząc Go o poparcie w Kampanji i przedstawiając potrzebę przeprowadzenia takowej, jakoteż osadnictwo i zabezpieczenie bytu inwalidom.

Ks. Biskup Rhode przyjął mnie bardzo serdecznie aczkolwiek mało znał i zapewnił, że dołoży wszelkich starań i pomocy. Księdza Biskupa prosiłem by raczył wydać łaskawie od siebie odezwę do wszystkich księży w Ameryce, polecając naszą Kampanję poparciu. Ksiądz Biskup Rhode odezwę takową wydał i przesłał bezpośrednio do wszystkich księży.

Następnie udałem się do pana Smulskiego, który nie mniej przyrzekł możliwe ze swej strony poparcie. Także byłem u Związku Narodowego Polskiego, gdzie zapewniono mnie, że Związek swej pomocy nie odmówi.

Następnie złożyłem wizytę pani Napieralskiej, Prezesce Związku Polek. I tam zostałem przyjęty serdecznie, mając przyrzeczenie poparcia.

Także p. Piotrowski przyrzekł poparcie ze strony Zjednoczenia Pol. Rz. Katolickiego. W Wydziale Narodowym u Sekretarza p. dra. Szwajkarta, przedstawiłem cel naszej Kampanji i prosiłem by na posiedzeniu Wydziału Narodowego poruszono naszą sprawę, by polecono z ramienia Wydziału Komitetom Obywatelskim, by te zajęły się przeprowadzeniem naszej Kampanji na miejscu.

Następnie złożyłem wizyty redaktorom. — I dalej w większych miastach formowałem Okręgi Kampanji, odwiedzałem pisma, poważniejszych obywateli i duchowieństwo, prosząc wszędzie o poparcie i przedstawiając jasno cel naszej Kampanji, związanej z osadnictwem.

W ten sposób nie pominąłem tych, którzy w pierwszym rzędzie o Kampanji wiedzieć powinni.

Przy organizowaniu Okręgów Kampanji, jakoteż w wyborze Organizatorów napotkałem na wielkie trudności.

Tam gdzie byłem podczas mego pierwszego objazdu, organizując Okręgi Stowarzyszenia, jakoteż nowe Placówki i przemawiałem na wiecach, było mi o wiele łatwiej.

W ten sposób znali mnie już księża, prasa i koledzy weterani. Obywatelstwo sobie zdobyłem, a przez to nie potrzebowałem tłómaczenia, kto jest na czele Kampanji i t. p.

Zaś w St. Louis, w Detroit, w Milwaukee i w Buffalo gdzie Okręgów nie formowałem miałem trudności. Okręgi te zostały przezemnie sformowane podczas przygotowań do Kampanji.

Do wszystkich Konsulów Polskich rozpisałem komunikaty, przedstawiając w nich Konsulatom, sprawę Kampanji a potem osadnictwa i następnie położenie naszych kolegów inwalidów.

Wszystkie Konsulaty gorąco Kampanję poparły, tak przez

datki osobiste i urzędników, jak i przez zachęcanie słowem i odpowiednimi Komunikatami w prasie Polonję do składania datków na rzecz osadnictwa i żabezpieczenia bytu inwalidom. Najbardziej byli czynni w pracy na rzecz Kampanji Konsul Generalny w Chicago p. Zygmunt Nowicki i Konsul z Detroit p. Barthel Weydenthal członek Komisji Kontroli Funduszu Osadniczego. Konsulatom polskim tak w Ameryce jak i w Kanadzie należy się uznanie i podziękowanie za pracę i datki na rzecz osadnictwa.

Wybór organizatorów był bardzo trudny, tem więcej, że do przeprowadzenia Kampanji nie można było brać ludzi nie Weteranów, bo to dałoby możność różnym podszeptom, szkodliwych Kampanji. — Na czele wszędzie mieli stać Weterani. — Jednak na organizatorów trzeba było mieć ludzi energicznych, pełnych inicjatywy, dobrych organizotorów, ludzi którzyby mogli wszędzie zgodnie i dobrze Kampanię reprezentować. — Atoli Koledzy nasi po powrocie z Polski, nie mieli jak wiemy pieniędzy na swoje utrzymanie, a czasem i pracy. — Zaś wynagrodzenie za poświęcony czas Kampanji, nawet przez Zarząd nie było zadecydowane. — Sam zaś nie mogłem postępować bez pewnych postanowień ze strony Zarządu. — Zarząd Stowarzyszenia w tym czasie uchwalił $3,000 na przeprowadzenie Kampanji. — Nie wie działem więc jak za te $3.000 pracować, jak niemi dysponować, by za $3.000 zebrać $100.000 czy też $200.000 jak potem zadecydowałem, by na taką sumę Kampanję prowadzić.

Organizatorów jednak wybrałem i pozostawiłem ich, polecając czekać, aż się odbędzie posiedzenie, gdzie ja sprawę przedstawię,

Tak zaraz po objeździe powróciłem do Cleveland na posiedzenie, na którem zadecydowano że bez rozchodów Kampanji nie przeprowadzimy. Zażądałem by Stowarzyszenie uchwaliło pewien procent na rozchody Kampanji, na wynagrodzenie organizatorów, druki, i t. p.

Zarząd Stowarzyszenia po dłuższem rozpatrzeniu tej sprawy przyszedł do wniosku, że chcąc Kampanję prowadzić, należy ją postawić więcej na poziomie handlowym, a nie na patrjotycznym, z którego nie wiele korzyści osiągniemy. Uchwalono na rozchody Kampanji przeznaczyć sumę, od ogólnej zebranej sumy, którąby pod żadnym warunkiem nie przekroczyła 20 procent zebranej sumy od początku do końca Kampanji.

Mając obecnie wolność działania w szerszym zakresie, kierowałem się możliwie ostrożnie z wydatkami, jednakowoż sta-

rałem się, by było ogólne zadowolenie, — by potrzebne rzeczy, jak druki, guziczki, tags i inne według obliczeń rozchodowych były na czas i w dostatecznej ilości. Dnia 6-go stycznia zwołałem na posiedzenie wszystkich organizatorów do Cleveland, gdzie sprawę należycie i jasno im przedstawiłem. Na posiedzeniu był także Jen. Sekretarz Stowarzyszenia Kol. Stachowicz, później przyszedł Skarbnik, kol. Karolczak.

Posiedzenie się odbyło. — Organizatorzy po porozumieniu się wspólnem, podpisali rodzaj kontraktu.

Posiedzenie trwało sześć godzin. Po posiedzeniu tego samego dnia rozjechali się wszyscy w swoje strony, zagrzani chęcią do pracy. Kol. Nastał opuścił Gł. Biuro i wyjechał do Chicago.

Tu już mogłem powiedzieć, maszynę miałem gotową, należało ją puścić w ruch. Naznaczony Organizator na Buffalo, kol. Rodziewicz po dwóch tygodniach pracy rzucił wszystko i przysłał mi list, przepraszając że rzuca, bo jedzie do Polski.

Kolega Żebrowski bez straty chwili zajmuje miejsce i prze prowadza Kampanję w Okręgu Buffaloskim.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę przebieg naszej Kampanji i poparcie, muszę powiedzieć, że Kampanja poparciem się cieszyła. — Prasa bez wyjątku prawie oddawała swe pisma na usługi Kampanji, — nie mówiąc już o piórach redaktorskich.

Gdy Kampanja była już w biegu, pisma przyjmowały klisze, ogłoszenia i t. p. bezinteresownie.

Niektóre pisma nie umieszczały przesłanych klisz. ale to już wina zapewne natury technicznej. Najwięcej się wyróżniły pisma, mam na myśli pióra redaktorskie: — Polonia w Ameryce, w Cleveland, O. — Kurjer Codzienny, w Boston, Mass. — Dziennik Polski, w Detroit, Mich. — Szczególniej wyróżnił się Wielkopolanin w Pittsburghu. — Pittsburgczanin w Pittsburghu, — Dziennik Chicagoski w Chicago, — Dziennik Związkowy w Chicago, — Nowy Świat w Nowym Yorku, — Dz. Zjednoczenia w Chicago. — Jedność — Polonia w Baltimore, Md. — Przyjaciel Ludu w Filadelphi. — Kronika w Newark, N. J. — Słowo Polskie w Utica, — Sokół Polski w Pittsburgh, — Kurjer Polski w Wilwaukee, — Telegram w Buffalo, — Goniec Polski w So Bend Ind. — Wiarus, Trenton N. J. — Głos Narodu, Jersey City, N. J. — Górnik w Wilkes-Barre, — Gwiazda Polarna, Stevens Point Wis. — Wolny Przegląd w Ludlow Mass., — Trybuna w Erie, Pa. — Nowiny Polskie w Milwaukee, Wis., Rekord Codzienny w

Detroit, Mich. — Głos Polek w Chicago. Reszta pism także przychylnie się odniosła, umieszczając wszystkie nasze komunikaty.

Że były pewne usterki Organizacyjne w Kampanji, to prawda. — Ale jakaż Kampanja odbywała się bez usterek? Żadna. — Tam wina Organizatora, tu księdza Proboszcza, na innem miejscu Obywateli, że ze względów partyjnych, pomieszani w pracy z ludźmi innych zapatrywań, nie mogli się pogodzić i t. p. Kampanja na większą skalę zawsze powoduje pewne braki, których przed Kampanją przewidzieć nie było można.

Propagandę zrobiliśmy dobrą. Nie było miejscowości, proboszcza, pisma lub jakiegoś obywatela, którzyby o Kampanji nie wiedzieli. — Innemi słowy, kto chciał Kampanję poprzeć datkiem mógł to uczynić. Wszędzie były komitety, jeżeli nie było pism. W pismach umieszczane były specjalne klisze i odcinki, w ten sposób można było datki przesyłać.

Aby nie było niepotrzebnych gadań, że pieniądz będzie źle użyty, że komisowe, jak pisał w marcu "Dz. dla Wszystkich" wynosi 40 procent, poprosiliśmy na mocy uchwały plenum Zarządu z dnia 18 listopada 1921 r. kilku obywateli miejscowych i pana Konsula z Detroit, — i z tych została utworzona Komisja kontroli, któraby o wszystkich rozchodach wiedziała. Wszelkie rozchody zanim były wypłacone musiały być najpierw przez Komisję Kontroli opracowane. Tu już nie można było mówić, że Weterani wydają pieniądze nie potrzebnie.

Kampanja nasza była przeprowadzoną w bardzo trudnych warunkach ekonomicznych jakoteż politycznych.

Trudno było Organizatorom powołać Komitety do życia. Obywatelstwo niechętnie szło do pracy na początku. Komitety Obywatelskie, jako już zorganizowane, które podczas rekrutacji doArmji Polskiej pracowały, wymawiały się, że już tyle zrobiły, a jak mieli odpłacone. Szydzono z nich, każdy miał je na języku. Pójdziemy teraz z Wami pracować, to nas lewica zje W niektórych miejscowościach, Komitety Obywatelskie odmówiły pomocy. Większość jednak do pracy stanęła.

Komitetów lewicowych nie było, jeżeli były, to bardzo drobne. Formowało się więc Komitety mieszane. Nieraz i do skutku nie przyszło. — Gdy w Komitecie był lewicowiec to nie chciał wejść do niego prawicowiec, gdy był prawicowiec nie przyszedł lewicowiec. Gdzie był socjalista nie przyszedł ksiądz.

Zwolennik Wydziału użalał się, że tyle pracy położył, a nawet podziękowania nie otrzymał. Lewicowiec słał Weteranów do

Wydziału po pieniądze. I w ten sposób tracono wiele czasu i energji, na żalach i wymówkach.

Na początku mieliśmy na myśli przy Okręgach Stowarzyszenia formować Okręgi Kampanji z Obywateli i Weteranów mieszane. Do tych Okręgów miałem przydzielić kilka najbliższych miast i miasteczek i w ten sposób lepiej pracę zorganizować. To również nie przyszło do skutku. — Potworzone zostały Komitety miastowe i dzielnicowe i praca pomału się posuwała. Każdy Komitet pracował na swoją rękę i pieniądze słał prosto do Stowarzyszenia.

Rozpoczęcie Kampanji było planowane na 5go marca, lecz dopiero na dobre ruszyła się praca około 20 marca. — W tym czasie Komitety zaczęły jakoby ze sobą rywalizować, — jednak Kampanję trzeba było przedłużyć do 17-go kwietnia.

W Kampanji odznaczyły się wielką pomocy Organizacje: — Zjednoczenie Kapłanów Polskich, Związek Narodowy Polski, Sokół Polski, Zjednoczenie Pol. Rzym. Kat. w Chicago, Związek Polek w Am., Unja Polska, Macierz Polska, Związek Polaków w Am. i inne, następnie stronnictwa Piast, Wyzwolenie, Mechanicy.

Z Duchowieństwa na pierwszem miejscu stawiam, jak już poprzednio zaznaczyłem, Ks. Biskupa Rhodego. Duchowieństwo podzieliło się podczas naszej Kampanji na dwie części. Jedni pracowali a nawet datki nadsyłali, inni zaś nie mieli nawet w myśli dać pomoc jakąkolwiek.

Ale Ci, którzy pracowali, oddali nam bardzo wielkie usługi.

W Buffalo, z wyjątkiem Księdza Kapelana Łukasika, który ponad siły pracował i ks. dr. Pitasa proboszcza z Black Rock, który także bardzo dzielnie pracował, żaden ksiądz nie pomógł.

To samo w Filadelfji. Tu pracowali księża Stachowicz i Zbytniewski. W Detroit ks. Lempka. W Cleveland wszyscy księża pracowali, a wyróżnił się niezmordowany pracą ks. proboszcz Orzechowski.

Kampanja w rezultacie nie jest zła. W dniu 21 maja, gdy robiliśmy obliczenia do kasy wpłynęło $117,307.64. W czasie od 22-go maja do 27 także kilkaset wpłynęło. — Według uchwały Zarządu Stowarzyszenia główne biuro zlikwidowano z ostatnim dniem maja, a tem samem zostały zlikwidowane koszta na prowadzenie Kampanji.

Przeprowadzając Kampanję należy obserwować w miarę możności, jakie dobro lub zło podczas tego się wytwarza. Weźmiemy więc punktami. Co w pewnym stopniu szkodziło Kampanji.

1. Dziennik dla Wszystkich z Buffalo. Redaktorka tego pi-

sma, pisała bez namysłu, co jej przyszło do głowy. Uderzała przeważnie że fundusz roztrwonimy, że na czele stoją ludzie złej przeszłości, że połowa zebranych piniędzy, nie będzie użyta na osadnictwo, a wpadnie w różne kieszenie itp. Jakkolwiek na początku pismo to umieszczało nasze okólniki, później często poczęły pojawiać się różne frazesy, choć bardzo płytkie, ale dla czytających mogły być znaczące.

2. Pan Kozak. Ten to już nieraz do przesady rozpisywał się, a do kampanji mieszał osobiste urazy ku niektórym urzędnikom w Zarządzie. W numerze z dnia 15-go kwietnia i 8-go maja, napisał artykuły, które były pisane w formie dzikiej poprostu. Szydził Weteranów, nazywając ich notorycznemi brudasami i ich urzędników.

8-go maja pojawił się także nie artykuł, ale paszkwil. Okazał jawnie złą wolę względem inwalidów.

3. Przewodnik Katolicki w New Britain Conn. wydawany przez księży Ićka i Bojnowskiego. — Pismo to poprostu zwalczało Kampnaję.

4. Pogłoski puszczane przez Weteranów , nie należących do Stowarzyszenia, jakoby z zebranych pieniędzy. inwalidzi nic nie otrzymali. To było wyjaśnione w naszem piśmie.

4. Na wiecach wygłaszano nieraz mowy nie stosowne zupełnie dla kampanji, a tchnące osobistym żalem z dawnych czasów. To miało miejsce w okolicach Filadelphii. Na ten temat poczęły się nawet pisma rozpisywać. Ale to uważam, jest winą organizatora.

5. Weterani. — Bardzo wielu Weteranów nie należało do Stowarzyszenia, a nawet należący w pewnem stopniu robotę psuli. Placówki nie należące do Stowarzyszenia w Mahoney City, Detroit, Chicopee, Camden, Yonkers, — choć wprawdzie ich nie wiele, ale zawsze przeszkadzali. Należące do Stowarzyszenia w Wilkes Barre i Nanticoke. Muszę zaznaczyć że tam, gdzie Weterani pracowali, praca szła bardzo dobrze i składnie. Gdzie Weterani się odsuwali, obywatestwo też niechętnie pracowało.

6. Kampanja Kom. 500. — Z doświadczenia mógłbym powiedzieć że z chwilą, gdy kampanja została ogłoszona, po całej Ameryce rozeszły się pogłoski, że Weterani zbierają pieniądze dla Kom. 500. Trzeba było wiele pisać i na wiecach zrywać piersi, by te pogłoski usunąć. Nawet osobiście miałem sposobność, rozmawiając z księdzem prałatem w Toledo, usłyszeć jak ten powiedział: Teraz Panowie nie spodziewajcie się wiele, bo musimy zbierać na Paderewskiego, a on jest pierwszy. Zatem uważam że

ten co da na Paderewskiego, dał także i dla Weteranów. Jedynie popsuła nam wiele pogłoska, że pieniądze są zbierane dla p Paderewskiego, co ostudziło niektóre komitety w pracy.

7. Wypuszczono akcje i różne przedsiębiorstwa, które nazbierały miljony dolarów od Wychodźtwa, obiecując wielkie korzyści, a potem nastąpiło bankructwo.

8. Zbierane poprzednio pieniądze na różne cele i nie zdanie z nich dokładnego sprawozdania, co ludzie często podczas naszej kampanji wspominali.

9. Wreszcie największa szkoda dla kampanji, było bezrobocie, jakie panowało od kilkunastu miesięcy na Wychodźtwie, póź niej strajki w zagłębiu węglowem i strajki w Nowej Anglji.

10. Przy końcu znudzone Wychodźtwo różnemi pracami społecznemi, za które nie miało nawet podziękowania godnego, zdzie siątkowane poglądami i polityką. Wreszcie wina do pewnego stopnia organizatorów. Tam gdzie organizator umiał działać, był dobrym organizatorem, miał wiele własnej inicjatywy, system w pracy i umiał przewidzieć zło i usunąć, tam też lepiej praca poszła. Gdzie nie stawiał na czele swojego "ja", a szedł z biegiem warunków i zastosował się do nich.

Nastał, Grabowski, Bubacz, Szafnicki, Gorzelnik, Kamieński, Gruszka, Zielecki. Żebrowski, Szydłowski, Leszczyński, Rowiński: oto organizatorzy Kampanji.

Następnie podam swoje uwagi co Stowarzyszenie skorzystało podczas Kampanji.

1. Spodziewana suma została zebrana, a nawet przewyższona, pomijając rozchody.

2. Imię Hallerczyków stanęło na należytym i wysokim poziomie a) przez ciągłe mowy na wiecach o zasługach położonych na polu wojny, o pracy i przebiegu służby wojskowej, b) przez pismo nasze Weteran, które podczaś Kampanji wychodziło co tydzień i sięgało do 8,000 egzemplarzy, a czytane było prawie w całej Ameryce Północnej, c) przez zapoznanie się z Wychodźtwem, czego przed Kampanją nie było.

3. Poznaliśmy swoje własne siły, jaki duch panuje między nami i czy zdolni jesteśmy pracować dla siebie i dla kraju i w jakim stopniu.

5. Przez Kampanję mamy silniejszą łączność z władzami w Polsce. Nabraliśmy tam rozgłosu jako ludzie pracy. Przedstawiliśmy, że nasza Organizacja jest silna i z niej jakoteż z członków kraj może korzystać.

6. Poznaliśmy Wychodźtwo Polskie, które w razie potrzeby

ponownej, stanie z nami do pracy, czy to dla dobra naszej Organizacji, czy z nami, lub przez nas dla Polski. Dużo członków wstąpiło do Organizacji.

7. Przez Kampanję zrobiliśmy przygotowania do dalszej pracy w Polsce, przy zabezpieczeniu naszych kolegów inwalidów, a wreszcie przy dobrem użyciu obecnie zebranego funduszu, pokażemy cośmy zdziałali, Wychodźtwo swej pomocy nam nie odmówi.

8. Przez Kampanję Weterani są więcej poważani, bo przez to okazali wielki postęp w swej młodej Organizacji, dając jej silne podstawy.

9. Ale także przez Kampanję nałożyliśmy sobie ciężkie obowiązki. Musimy usilnie pracować, by to cośmy głosili przyszło w krótkim czasie do celu, na chwalę naszą, na chwałę Wychodźtwa polskiego i na chwałę Polski.

Sprawozdanie niniejsze zdaje do pewnego stopnia drobnostkowo, byśmy mogli zauważyć złe i dobre strony w naszej wielkiej pracy, jaką była Kampanja.

Z przyjemnością zaznaczam również, że w Kampanji pomocnym mi był pierwszy mój objazd organizacyjny. Tam gdzie już byłem poznało mnie obywatelstwo, poznało mnie duchowieństwo, nie potrzebowałem się przedstawiać i nisko kłaniać, tłumaczyć, kto jestem i czy można było powierzyć mi tak odpowiedzialne stanowisko kierownika kampanji.

Włączając mowy poprzednie i organizacyjne i podczas Kampanji, mówiłem przeciętnie po dwie i trzy mów tygodniowo na wiecach.

System prowadzenia Kampanji, książkowość, podział, komunikaty do pism tyczące się Kampanji, było wszystko moją pracą. W miejscowościach gdzie wprowadzono w życie moje plany, jak "tag day", bazary, kolektę po kościołach, zrobiono najwięcej.

W biurze pracowałem bez przerwy, nie licząc się z czasem lub trudnościami jakie napotykałem. Komunikatów wysłałem 2,500, do prasy 500, listów z górą 600, do księży 500 S. Del.

Pomimo kiepskich widoków na początku Kampanji, a względnie na początku organizowania nie ustawałem, nie zraziłem się początkowemi niepowodzeniami. Szedłem z pracą naprzód. Wierzyłem w dobry rezultat. Nie zważałem na gadania, że kampanja się nie uda,, że próżne są wysiłki moje.

Następnie pragnę podziękować moim kolegom organizatorom, którzy pracowali w kampanji.

Dziękuję serdecznie prasie z wyjątkiem dwóch pism, o któ-

rych poprzednio wspomniałem, za jej wielką pracę i wielką usługę dla nas.

Dziękuję Duchowieństwu naszemu, a przedewszystkiem Jego Ekscelencji Ks. Biskupowi Rhodemu, za ich przychylne oddanie się naszej sprawie.

Dziękuję całej Polonii w Ameryce, która pomimo trudnych czasów tak zarobkowania, jakoteż politycznych względów, nie zważając na nic szła z nami wspólnie w tej ciężkiej pracy, z przeświadczeniem, że pracuje dla dobra tych, którzy wyrośli pośród nich i poszła na pola krwi i chwały w obronie najdroższej Ojczyzny i tam ponieśli kalectwo lub wrócili wycieńczeni wojną zbiedzeni.

Dziękuję wszystkim organizacjom naszym, które dużo zdziałały dla nas: Związkowi Narodowemu Polskiemu z panem Prezesem Żychlińskim na czele, Sokołowi Polskiemu, Związkowi Polek i pani Napieralskiej, prezesce, Zjednoczeniu P. R. K. i p. Prezesowi Piotrowskiemu. Dziękuję panu Smulskiemu, który w miarę możności pomagał swemi wpływami i nazwiskiem, oraz Wyzwoleniu, Piastowi, Mechanikom i wszystkim Komitetom Kampanji jakoteż Komitetom Obywatelskim, które jako już gotowe najsprawniej działały.

Dziękuję wszystkim organizacjom, pismom, wszystkim Polakom w Ameryce, którzy tak godnie stanęli do pracy z młodą organizacją, która dzięki ich pomocy i poparciu wzrosła w dość silną, która będzie żyła, będzie pracowała, dla swego dobra, dla chluby Polonji amerykańskiej i dla dobra Polski.

L. Z. ADAMCZAK,
Kierownik Kampanji.

Wykaz ofiar z poszczególnych okręgów, jakoteż miast i dzielnic.

OKRĘG I.

CHICAGO I OKOLICA.

Blue Island, Ill.

Klub Obywatelski T. Kościuszki	5.00	
Tow. św. Michała Archanioła, gr. 1774 Z. N. P.	5.00	
		10.00

Chicago, Ill.		
Dzielnica Annowo.		
15go Czerwca	435.34	
		435.34
Dziel. Helenowo, Kantowo i Młodziankowo.		
8go Marca	200.00	
17go Marca	500.00	
6go Kwietnia	1000.00	
9go Maja	1063.34	
		2,763.34
Dzielnica Town of Lake		
10go Kwietnia	2052.61	
27go Kwietnia	200.00	
		2,252.61
Dzielnica Bridgeport		
24go Kwietnia	1000.00	
16go Maja	747.68	
		1,747.68
Dzielnica Kazimierzowo		
25go Marca	354.11	
5go Kwietnia	506.08	
2go Maja	188.00	
10go Czerwca	146.00	
		1,194.19
Dzielnica Trójcowo		
7go Kwietnia	696.11	
24go Kwietnia	321.58	
		1,017.69
Dzielnica Brighton Park		
25go Marca	232.60	
12go Kwietnia	300.00	
16go Maja	404.25	
		936.85
Dzielnica Jackowo		
27go Marca	532.68	
11go Kwietnia	257.39	
5go Maja	24.99	
		815.06
Dzielnica Wojciechowo		
27go Marca	472.21	
7go Kwietnia	300.02	
30go Maja	87.25	
		859.48

Dziel. Kensington i Pullman		
4go Maja	808.19	
		808.19
Parafia Wszystkich Świętych		
14go Kwietnia	600.00	
		600.00
Parafia św. Wacława.		
23go Marca	312.85	
30go Marca	87.75	
19go Kwietnia	131.00	
		531.60
Dzielnica Cragin		
30go Marca	400.00	
13go Kwietnia	12.85	
		412.85
Dzielnica West Pullman		
5go Maja	216.50	
		216.50
Dzielnica Stanisławowo		
20go Kwietnia	180.00	
		180.00
Dzielnica Kraków		
6go Kwietnia	70.00	
		70.00
Parafia Czesko Polska De Coven		
30go Marca	67.65	
		67.65
Dzielnica Hanson Park		
30go Maja	45.56	
		45.56
Różne — 15go Marca		
Zjednoczenie Polskie Rzymsko Katolickie	3000.00	
N. L. Piotrowski	100.00	
J. Jankowski	12.50	
J. F. Pionke	2.50	
Dr. B. Klarkowski	2.50	
S. Godzich	2.50	
W. Skoczylas	1.00	
J. Brzezinski	2.50	
J. Janowiak	1.00	
S. Jankowski	1.00	
A. Rudnik	2.50	
W. Janas	1.00	

Naród Polski	7.50	
S. Behnke	1.00	
J. Turajska	1.00	
K. Andrzejewski	1.00	
A. Naróg	1.00	
A. Łapczynski	1.00	
M. Talik	1.00	
A. Gorzynski	1.00	
S. Pokrzywnicki	1.00	
J. Pawlicki	1.00	
M. Ernat	1.00	
B. Ichowicz	3.50	
S. Kos	.50	
L. Skłodowski	5.00	
J. Makowski	1.00	
J. Drewek	1.00	
A. Gerlinski	.25	
W. Krajewski	1.00	
N. N.	2.50	
		3161.25
28 Marca—Tag Day w śródmieściu	922.02	
6 Kwietnia—Tag Day w śródmieściu	1853.02	
		2,775.04
5 Maja—Związek Narodowy Polski	2000.00	
		2,000.00
11 Kwietnia—Z bazaru	798.00	
18 Maja—Z bazaru	2.00	
		800.00
Nadesłane przez Dr. A. Pietrzykowskiego.		
22 Marca—Tow. Przyjaciół Hallerczyka	126.50	
P. J. Carr	25.00	
I. J. Hughs	10.00	
Teatr Chopin	9.20	
13 Kwiet.—Tow. Dzwon Polski, gr. 844 Z. N. P.	18.35	
19 Kwiet.—Tow. Ben Hur	25.00	
24 Kwiet.—Tow. Gwardya T. Kościuszki, gr. 1299 Z. N. P.	20.00	
		234.05
24 Kwiet.—Gm. 2 Z. N. P. (Ofiary grup)	200.00	
6 Kwiet.—Gm. 2 Z. N. P. "	13.00	
		213.00

28 Stycznia—Konsul Gen. p. Z. Nowicki ..	100.00	
		100.00
23 Lutego—T. Tabisz	5.00	
		5.00
13Kwiet.—J. N. Matecki (Skolektowane) ..	50.00	
		50.00
14 Kwiet.—Składka w gr. 500 Z. N. P. ..	75.25	
		75.25
1 Maja—Unia Piekarzy	50.00	
		50.00
Złożone w Konsulacie przez		
5 Kwiet.—K. Wojtkiewicz, Nlies, Ill.	5.00	
M. Baran, Phoenix, Ill.	2.00	
Tow. Wiara i Ojczyzna, grupa 1774 Z. N. P.	10.00	
Tow. Pol. Górników, gr. 1661 Z. N.P.	15.00	
Marya i Onufry Biegun, Chicago	1.00	
		33.00
18Maja—Skolektowane przez Zofję Budasz	25.61	
18 Maja—Z. Wiśniewski	10.00	
19 Maja—Tow. Gwiazda Nadziei, gr. 1130 Z.N.P.	9.25	
30 Marca—J. Golaszewski	5.00	
5 Kwiet.—N. Polcyn	5.00	
18 Marca—J. Choinko	5.00	
5 Kwiet.—F. Lejmel	1.00	
19 Kwiet.—Skolektowane przez J. Pacwe ..	2.20	
		63.06
24 Kwiet.—Chicago Heights, Ill.	147.17	
		147.17
Cicero, Ill.		
27 Marca—Dziel. Grant Works	158.00	
21 Kwiet.—Dziel. Grant Works	28.66	
		186.66
9 Maja—Dziel. Hawthorne	1351.85	
		1,351.85
Danville, Ill.		
20 Marca — J. K. Niemiński	5.00	
10 Maja—J. Dekalski	1.75	
		6.75
E. Chicago, Ind.		
11 Kwiet.—Par. św. Józefa	109.50	
21 Kwiet.—Par. św. Stanisława B. M.	343.64	

17 Maja—Par. św. Stanisława B. M.	30.00	
		483.14
Fort Wayne, Ind.		
29 Marca—S. Krzywoblocki	10.00	
		10.00
Gary, Ind.		
1 Maja	1032.07	
17 Lipca	10.00	
		1,042.07
Hammond, Ind.		
27 Kwiet.—N. Hammond	387.00	
9 Maja—N. Hammond	50.00	
20 Kwiet.—W. Hammond, Ind.	302.36	
28 Kwiet.—E. Hammond, Ind.	162.55	
		901.91
Indiana Harbor, Ind.		
13 Czerwca	702.08	
		702.08
Jolliet, Ill.		
27 Marca	241.20	
8 Kwietnia	240.05	
2 Maja	48.00	
9 Czerwca	25.75	
		555.00
La Salle, Ill.		
10 Maja	100.25	
		100.25
Kewanee, Ill.		
9 Czerwca	6.00	
		6.00
Peru, Ill.		
11 Kwietnia	272.65	
24 Kwietnia	43.25	
		315.90
Phoenix, Ill.		
1 Kwiet.	124.83	
		124.83
Rockford, Ill.		
1 Lipca Gn. 507 Zw. Sok. Pol.	10.00	
		10.00
South Chicago, Ill.		
8 Maja	3212.28	

17 Maja	9.00	
		3,221.28

South Bend, Ind.

28 Marca	1416.05	
8 Kwietnia	539.10	
19 Kwietnia	340.50	
9 Maja	19.75	
30 Maja	20.00	
		2,335.40

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.

Grupa 1406	Chicago, Ill.	25.00
Grupa 67	Chicago, Ill.	10.00
Grupa 1343	Indianapolis, Iid.	10.00
Grupa 1441	Danville, Ill.	10.00
Grupa 1975	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 1612	Chicago, Ill.	5.00
Gmina 3	Chicago, Ill.	76.00
Grupa 1433	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 434	Chicago, Ill.	10.00
Grupa 222	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 801	Pullman, Ill.	10.00
Grupa 77	Chicago, Ill.	25.00
Grupa 1119	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 1851	Chicago, Ill.	10.00
Grupa 1824	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 1546	Chicago, Ill.	5,00
Grupa 594	Chicago, Ill.	10,00
Grupa 694	Chicago, Ill.	16.60
Grupa 111	Chicago, Ill.	5.00
Grupa 111	Chicago, Ill. A. Zuchelkowski	2.00
Grupa 1425	Hammond, Ind.	10.00
Grupa 1431	Chicago, Ill.	41.00
	W Pullman Ill. W. Ziemba	62.50
Grupa 1426	Chicago, Ill.	15.00
Gmina 120	Chicago, Ill.	1383.51
	Chicago, Ill. S. Barn	5.00
Grupa 245	Chicago, Ill.	10.00
Grupa 705	Chicago, Ill.	50.00
Grupa 170	Chicago, Ill.	25.00
Grupa 114	Hammond, Ind.	39.00
Grupa 672	Chicago, Ill.	5.00

Grupa	41	Chicago, Ill.	5.00	
Grupa	722	Chicago, Ill.	5.00	
		Chicago, Ill. A. Poszwińska	5.00	
Gmina	3	Chicago, Ill.	10.00	
Grupa	34	Pullman Ill.	5.00	
Grupa	41	Chicago, Ill.	138.75	
		Od administracji pism Z. N. P.	225.55	
		Chicago, Ill. A. Kotowski,	2.00	
				2,296.91
Związek Polek w Ameryce:				
Ofiary grup			524.50	
				524.50
		Razem		$38,845.94

OKRĘG II.

PHILADELPHIA I OKOLICA.

Allentown, Pa.		
5 Kwietnia	66.00	
		66.00
Baltimore, Md.		
4 Kwietnia	32.13	
10 Kwietnia	700.00	
13 Maja	740.71	
5 Czerwca	1.00	
		1,473.84
Betlehem, Pa.		
30 Marca	11.00	
		11.00
Butler, N. J.	4.00	
		4.00
Curtis, Bay, (Baltimore) Md.	60.00	
		60.00
Camden, N. J.	183.62	
		183.62
Clifton Heights, Pa.		
8 Kwietnia	106.00	
		106.00
Coatesville, Pa.		
1 Kwietnia	25.00	
		25.00

Chester, Pa.		
26 Maja	5.20	
14 Kwietnia, Polsko Amer. Klub Obyw.	25.00	
		30.20
Lansford, Pa.		
21 Kwietnia	50.00	
		50.00
Manayunk, Pa.		
1 Maja	236.86	
		326.86
Northampton, Pa.		
3 Kwietnia	64.10	
		64.10
Nazarath, Pa.		
3 Kwietnia	12.50	
15 Kwietnia	46.30	
		58.80
Phoenixville, Pa.		
4 Kwietnia	146.16	
10 Maja	5.00	
		151.16
Philadelphia, Pa.		
30 Maja, par. św. Wojciecha	124.25	
9 Czerwca, skolektow. na hali ks. Pieniążka	5.00	
Dziel. South		
21 Kwietnia	181.00	
Par. św. Wawszyńca.		
25 Maja	42.91	
Dziel. Bridesburgh.		
30 Maja	55.00	
J. Jurasz	1.00	
Dziel. Callowhill	76.40	
Grupa 780 Z. N. P.	25.00	
		510.56
Reading, Pa.		
6 Kwietnia	745.06	
6 Kwietnia, J. Swist	2.00	
17 Kwietnia	76.00	
2 Maja	200.00	
3 Maja	71.00	
		1,094.06

Trenton, N. J.		
21 Kwietnia	1,500.00	
21 Kwietnia	60.50	
9 Maja	111.35	
		1,671.85
Wilmington Del. — Dziel. E. Side.		
30 Marca	133.82	
11 Kwietnia	10.00	
25 Maja	83.50	
Dziel. W. Side.		
8 Maja	15.80	
7 Kwietnia	74.10	
		317.22
Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Grupa 543 Pottstown, Pa.	10.00	
Grupa 1163 Cumbola, Pa.	25.00	
J. Wedda, Washington, D. C.	5.00	
		40.00
Nicetown, Pa.		
15 czerwca	124.42	
		124.42
Razem Okręg II.		$ 6,368.69

OKRĘG III.

PITTSBURH, PA. I OKOLICA.

Ambridge, Pa.		
6 Kwietnia	691.64	
		691.64
Braddock, Pa.		
7 Kwietnia	651.45	
10 Sierpnia	40.25	
		691.70
Bellwood, Pa.		
1 Kwietnia, J. Kowalczyk	5.00	
		5.00
Cambridge, Springs, Pa.		
Kollegium Z. N. P.	168.83	
J. Prazmowski	2.00	
		170.83

Carnegie, Pa.		
11 Kwietnia	61.25	
21 Kwietnia	186.78	
1 Maja Gn. 77 Z. S. P.	51.00	
		299.03
Du Bois, Pa.		
27 Marca	127.90	
25 Kwietnia	27.80	
		155.70
Donora, Pa.		
2 Maja	104.70	
		104.70
De Lancy Pa.		
19 Kwietnia Gn. 364 Z. S. P.	10.00	
		10.00
Homestead, Pa.		
3 Maja	75.00	
		75.00
Iselin, Pa.		
29 Marca, Gr. 167 Unii Polskiej	25.75	
		25.75
Johnstown, Pa.		
7 Kwietnia	25.00	
1 Maja	50.55	
10 Maja	55.87	
13 Maja	18.50	
24 Maja	50.00	
		199.92
Johnsonburgh, Pa.		
16 Marca, S. Przychodzeń	2.00	
		2.00
Jeannette, Pa.		
30 Marca	49.30	
17 Kwietnia	15.00	
		64.30
Lyndora, Pa.		
29 Marca	75.70	
		75.70
McKees Rocks Pa.		
22 Marca M. Brzozowska	5.00	
22 Marca, Dr. L. Sadowski	10.00	

2 Maja	7.30	
		22.30
Midland, Pa.		
31 Marca	14.95	
		14.95
Mammoth, Pa.		
6 Kwietnia	41.85	
		41.85
Mclleanauer, Pa.		
7 Kwietnia, Gn. 720 Z. S. P.	25.00	
		25.00
Monessen, Pa.		
26 Kwietnia	443.12	
		443.12
New Castle Pa.		
6 Kwietnia	183.35	
		183.35
New Kensington, Pa.		
1. Marca	16.65	
		16.65
Natrona, Pa.		
3 Maja, Gr. 599 Z. N. P.	20.00	
4 Maja	324.31	
		344.31
Pittsburgh, Pa.		
8 Kwietnia	1000.44	
21 Kwietnia	2500.00	
9 Maja	1000.00	
26 Maja	1346.91	
28 Kwietnia, M. Kopp	5.00	
		5,851.91
Reynoldsville, Pa.		
25 Marca, J. A. Shinol	10.00	
		10.00
Steubenville, O.		
29 Marca	249.10	
		249.10
Scottdale, Pa.		
4 Maja, Osada św. Józefa no. 40 Z. P. R. K.	10.00	
		10.00

Wilmerding, Pa.		
24 Maja	144.87	
		144.87
Woodlawn, Pa.		
12 Kwietnia	79.45	
1 Lipca	10.00	
		89.45
Weirton W. Va.		
5 Kwietnia	52.18	
		52.18
Washington, Pa.		
29 Marca Gr. 960 Z. N. P.	25.00	
		25.00

Ofiary Grup Związkowych. Nadesłał Związek Nar. Polski.

Grupa 740 Pittsburgh, Pa.	1.56	
Grupa 2141 Johnstown, Pa.	5.00	
Grupa 1241 Latrobe, Pa.	20.00	
Grupa 791 E. Vandergrfit Pa.	50.00	
Grupa 1067 Rossiter, Pa.	10.00	
Grupa 302 Barbesboro, Pa.	16.50	
Grupa 750 Glassport, Pa.	25.00	
Grupa 1100 Mt. Pleasant, Pa.	20.00	
Grupa 1771 Johnstown, Pa.	25.00	
Gmina 38 Pittsburgh, Pa.	143.00	
Grupa 715 Mt. Pleasant, Pa.	30.00	
Gmina 31 Mt. Pleasant, Pa.	25.00	
Grupa 506 Pittsburgh, Pa.	10.00	
Grupa 1504 Weirton W. Va.	10.00	
Gmina 38 Pittsburgh, Pa.	65.00	
Grupa 536 Wilmerding, Pa.	50.00	
Grupa 1930 Ellsworth Pa.	7.25.	
Grupa 1146 Monerscu, Pa.	25.00	
		538.31

Razem z Okręgu III $10,633.62

OKRĘG IV.

Charleroi, Pa		
21 Kwietnia	137.21	
		137.21

Dupont, Pa.		
10 Kwietnia	200.00	
		200.00
Dickson, City		
19 Kwietnia, W. Archaniołowicz	2.00	
		2.00
Duryea, Pa.		
29 Kwietnia	175.00	
		175.00
Exeter, Pa.		
7 Kwietnia	63.55	
		63.55
Hazleton, Pa.		
7 Kwietnia	147.87	
29 Marca Gm. 28 Z. N. P.	25.00	
24 Kwietnia K. Socik	2.00	
		174.87
W. Hazleton Pa.		
10 Kwietnia Par. Przemienia Pańskiego	209.81	
		209.81
Kingston, Pa.		
26 Kwietnia Ks. J. E. Gryczka	50.00	
		50.00
Mt. Carmel Pa.		
31 Marca Par. Mat. Bos. Pocieszającej	400.00	
		400.00
Mocanaqua, Pa.		
24 Marca	16.50	
4 Kwietnia	141.00	
21 Kwietnia	21.00	
4 Maja	26.79	
		205.29
Minersville Pa.		
4 Marca P. Kozłowski	20.00	
		20.00
Olyphant, Pa.		
24 Lipca	54.20	
		54.20
Old Forge, Pa.		
5 Maja	155.00	
6 Maja	246.55	
		401.55

Peeley, Pa.		
23 Czerwca	79.86	
		79.86
Plymouth Pa.		
20 Kwietnia	149.01	
30 Maja	177.05	
		326.06
Plains, Pa.		
30 Maja Ks. A. J. Dretkiewicz	20.00	
		20.00
Shenandoah, Pa.		
7 Kwietnia	2062.35	
3 Maja	10.00	
		2,072.35
Scranton, Pa.		
6 Kwietnia	45.79	
19 Kwietnia	176.00	
20 Kwietnia	33.50	
1 Maja Gn. 46 Z. S. P.	57.00	
11 Maja	35.00	
		347.29
Taylor, Pa.		
15 Kwietnia Gn. 127 Z. S. P.	40.00	
		40.00
Wilkes Barre, Pa.		
11 Kwietnia	526.55	
26 Kwietnia	3.00	
28 Kwietnia Unia Polska w Wilkes Barre Pa.	300.00	
		829.55
Warior Run, Pa.		
8 Kwietnia	38.30	
		38.30
Ofiary Grup Związkowych, nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Gmina 13 Wilkes Barre Pa.	61.70	
Grupa 461 Wilkes Barre Pa.	10.00	
Grupa 1932 Wilkes Barre, Pa.	17.10	
Grupa 100 Nanticoke, Pa.	10.25	
Grupa 274 Glee Lyon Pa.	5.00	
Grupa 77 Glen Lyon Pa.	20.00	
		124.05
Razem z Okręgu IV.		$5,970.94

OKRĘG V.

Ansonia, Conn.

22 Kwietnia	379.97	
27 Kwietnia	65.00	
4 Maja	55.00	
		499.97

Brooklyn, N. Y.

24 Marca, Dziel. S. Brooklyn	453.15	
4 Kwietnia	213.35	
24 Kwietnia	525.20	
		1,210.45
19 Kwietnia, Dziel. Greenpoint	18.75	
26 Maja	9.55	
30 Maja	275.50	
10 Sierpnia, od Gminy złączonych towarzystw	25.00	
		335.47

Różne.

11 Kwietnia — J. Paszek	5.00	
18 Kwietnia — G. Golaszewski	5.00	
19 Kwietnia — J. J. Cizmowski	5.00	
21 Kwietnia — Ks. W. Trzepierczyński	10.00	
11 Maja — S. Anuszkiewicz	1.00	
25 Marca — Księża Grupy Brooklyńskiej	200.00	
		226.00

Bayonne, N. J.

6 Kwietnia	650.00	
1 Maja	183.38	
6 Czerwca	27.05	
		860.43

Bloomfield, N. J.

5 Kwietnia	344.00	
		344.00

Bayside, N. Y.

19 Kwietnia	189.00	
		189.00

Bridgeport, Conn.

17 Maja	269.79	
		269.79

Chrome, N. J.

1 Kwietnia	122.90	
21 Kwietnia	82.52	

8 Maja	32.58	
		238.00
Elizabeth N. J.		
1 Kwietnia	500.00	
5 Maja	294.72	
13 Kwietnia	26.00	
		820.72
Forestville Conn.		
8 Marca — P. Haber	2.00	
		2.00
Harrison, N. J.		
12 Kwietnia	504.50	
16 Maja	76.95	
30 Maja	16.50	
11 Kwietnia — A. Paszkiewicz	2.00	
		599.95
Jersey City, N. J.		
14 Maja	917.40	
30 Maja	31.50	
14 Lipca	38.00	
		986.90
Mannville, R. I.		
1 Lipca	11.25	
		11.25
Middletown, Conn.		
11 Maja	117.14	
1 Maja	42.50	
		159.64
Meriden, Conn.		
17 Maja	527.79	
		527.79
New York, N. Y.		
11 Kwietnia	457.00	
14 Kwietnia — F. Marcinek	1.00	
17 Kwietnia — Wydawnictwo Nowy Świat	10.00	
19 Kwietnia — A. Palara	1.00	
20 Kwietnia — Tow. Dobroczynności Polek	30.00	
9 Czerwca	348.50	
1 Lipca — Gn. 85 Zw. Sok. Pol.	8.50	
		856.00
Newark, N. J.		
27 Marca	150.00	

25 Maja	200.00	
30 Maja	600.00	
		950.00
Nutley, N. J.		
28 Kwietnia	150.00	
		150.00
New Britain Conn.		
3 Kwietnia	19.68	
25 Maja	168.00	
5 Kwietnia — W. Haze	1.00	
7 Kwietnia	1.00	
		189.68
New Haven Conn.		
18 Kwietnia — X. Y. Z.	1.00	
		1.00
Paterson, N. J.		
17 Kwietnia	32.00	
30 Maja	868.50	
30 Maja	7.00	
		907.50
Passaic, N. J.		
17 Kwietnia	500.00	
2 Czerwca	340.00	
		840.00
Port Chester, N. Y.		
16 Maja	150.00	
17 Maja	16.00	
		166.00
Pine Island, N. Y.		
15 Marca — Tow. św. Stanisława B. M.	25.00	
		25.00
Southington, Conn.		
23 Czerwca — Ignacy Szymkiewicz	5.00	
		5.00
Plainfield, N. J.		
7 Kwietnia	23.00	
		23.00
Terryville, Conn.		
6 Maja	137.85	
		137.85

Union City Conn.		
28 Kwietnia	185.40	
		185.40
Waterbury Conn.		
21 Kwietnia	10.00	
5 Maja	334.81	
		344.81
Yonkers, N. Y.		
8 Kwietnia	100.00	
13 Kwietnia	39.00	
12 Maja	487.74	
		617.74

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.

Grupa 710 Peekskeel, N. Y.	6.90	t
Grupa 1301 Jamaica L. I.	34.00	
Grupa 497 S. River, N. J.	25.00	
Grupa 513 Wallingford Conn.	5.00	
Grupa 1061 Torrington, Conn.	20.00	
Grupa 44 New York, N. Y.	25.00	
Grupa 1265 Norwalk Conn.	23.20	
Grupa 1239 Winsled Conn.	11.00	
Grupa 51 Brooklyn, N. Y.	20.00	
Grupa 1679 Kingston, N. Y.	36.00	
Grupa 234 Bronx, N. Y.	77.50	
Grupa 30 New York N. Y.	13.50	
Grupa 2163 Yonkers, N. Y.	25.00	
Grupa 527 Lodi N. Y.	25.00	
		347.10
Razem Okręg V.		$13,027.44

OKRĘG VI.

Adams Mass.		
30 Maja	148.80	
		148.80
Anthony, R. I.		
29 Marca — Gr. 1001 Z. N. P.	97.00	
		97.00
Boston, Mass.		
26 Kwietnia	111.27	
8 Maja	371.77	

15 Kwietnia	59.00	
13 Kwietnia	48.92	
13 Marca — Z. Hoffman (K. O.)	100.00	
30 Marca — Pol. Czerw. Krzyż z (wieczornicy)	51.00	
30 Marca — R. Piekarski	10.00	
30 Marca — A. Kołodziej	5.00	
31 Marca — Tow. T. Kościuszki	10.00	
1 Maja — Tow. Biały Orzeł Gr. 228 Z. N. P.	20.00	
28 Kwietnia — Skol. przez A. Szczepkowskiego	35.00	
28 Kwietnia — Gmina 118 Z. N. P.	5.00	
28 Kwietnia — Dr. Andrzejewski	5.00	
12 Maja — Przesłane przez B. S. Kamieński	8.50	
7 Czerwca od Komitetu w S. Boston	87.00	
7 Czerwca od P. W. Kwapiszewskiego, nadesłał B. Kamieński	59.00	
7 Czerwca od Kom. w Boston, z przedsięwzięć	159.00	
		1,146.06
Brighton, Mass.		
17 Marca	60.60	
		60.60
Bondsville Mass.		
27 Kwietnia	70.85	
		70.85
Chicopee, Mass.		
22 Marca	127.50	
6 Kwietnia	109.55	
13 Kwietnia	325.70	
19 Kwietnia	159.00	
30 Maja	238.85	
		960.60
Cambridge, Mass.		
17 Maja	684.95	
24 Maja — Skol. na zebraniu Związkowców	3.50	
		688.45
Chelsea, Mass.		
17 Maja	300.00	
26 Maja	53.22	
		353.22
Clinton Mass.		
4 Maja	155.65	
		155.65

So. Deerfield, Mass.		
2 Maja	75.80	
		75.80
Dudley, Mass.		
19 Lipca, od p. Gojki, nad. przez konsulat w Chic.	2.00	
		2.00
Eastampton, Mass.		
7 Kwietnia	84.00	
3 Maja	80.00	
		164.00
E. Walpole Mass.		
7 Kwietnia	40.90	
		40.90
Fall River Mass.		
6 Kwietnia	64.10	
14 Kwietnia	253.19	
5 Maja	85.00	
		402.29
Gardner, Mass.		
17 Kwietnia	200.00	
3 Maja	200.00	
		400.00
Holyoke, Mass.		
8 Maja	1634.67	
		1,634.67
Hartford Conn.		
13 Kwietnia	161.14	
		161.14
Haverhill Conn.		
19 Kwietnia	71.58	
		71.58
Hillsboro, N. H.		
5 Kwietnia, Skolek. przez S. Piechotę	9.00	
17 Kwietnia " " "	5.25.	
		14.25
Ipswich Mass.		
10 Kwietnia	46.00	
		46.00
Indian Orchard Mass.		
16 Marca — (z Wiecu)	8.80	
		8.80

Lowell, Mass.		
4 Maja	200.00	
13 Maja	21.00	
		221.00
Lawrence Mass.		
30 Marca	179.20	
		179.20
Rockville Conn.		
26 Kwietnia	9.50	
27 Kwietnia	134.60	
		144.10
Salem, Mass.		
21 Kwietnia	11.00	
28 Kwietnia	1400.00	
		1,411.00
Southington, Conn.		
3 Kwietnia	105.55	
17 Kwietnia	82.00	
		187.55
Shirley Mass.		
14 Kwietnia	26.90	
		26.90
Staunton, Mass.		
20 Maja	70.00	
		70.00
San Pedro Calif.		
6 Kwietnia — A Lukasik	1.00	
		1.00
Taunton, Mass.		
11 Maja	63.41	
		63.41
Turner Falls Mass.		
8 Maja — Ks. A. Lekarczyk	5.00	
		5.00
Worcester Mass.		
10 Kwietnia	428.35	
19 Kwietnia	330.00	
5 Maja	24.00	
		782.35
Webster, Mass.		
8 Lipca — przez Konsulat Gen. N. Y.	101.56	
		101.56

Woonsocket Mass.		
6 Maja	200.00	
		200.00
Warren, Mass.		
22 Marca	158.97	
10 Kwietnia	21.75	
		180.72
Westfield, Mass.		
1 Lipca — nadesłane przez Konsulat z N. Y.	288.70	
		288.70
West Lynn Mass.		
1 Kwietnia	150.00	
18 Maja	57.46	
		207.46
West Hanover Mass.		
3 Kwietnia	9.25	
		9.25
Manchester, Conn.		
5 Maja	94.82	
		94.82
Millford, Ccon.		
20 Maja	70.43	
		70.43
Marlbow, Mass.		
28 Marca — A. Z.	5.00	
		5.00
Mattapan, Mass.		
11 Kwietnia — W. Pilaszek	1.00	
18 Lipca — od p. B. Chudzińskiej	2.00	
		3.00
New Bedford, Mass.		
25 Lutego	58.85	
10 Kwietnia	200.00	
24 Kwietnia	200.00	
4 Maja	166.15	
16 Maja	20.35	
		645.35
Northampton, Mass.		
15 Marca	75.00	
14 Kwietnia	38.00	
7 Czerwca, od p. Z. Żujewskiego	5.00	
		118.00

N. Abbington Mass.		
18 Maja	35.00	
		35.00
Newbury Port Mass.		
6 Kwietnia	33.30	
		33.30
Newtonupper Falls, Mass.		
7 Czerwca — od p. L. Poćko	42.00	
		42.00
Nashua, N. H.		
15 Kwietnia — Ks. M. Godlewski	5.00	
		5.00
Palmer, Mass.		
24 Lipca — od p. J. Skoneczny	5.00	
		5.00
Providence, R. I.		
1 Kwietnia	315.68	
28 Kwietnia	450.00	
		765.68
Peabody, Mass.		
20 Maja	215.00	
		215.00
Pittsfield, Mass.		
8 Kwietnia	12.65	
25 Marca	45.46	
		58.11
Portsmouth, N. H.		
29 Kwietnia	11.50	
		11.50
Quidwick, R. I.		
7 Czerwca od p. F. Biraś, zebr. na imieninach	11.60	
		11.60
West Medury, Mass.		
7 Czerwca — p. J. Zając, zebrane od rodaków	15.50	
		15.00

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.

Grupa 1053	2.70	
Grupa 464 Hartford Conn.	25.00	

Grupa 1114 Lawrence Mass.	44.50	
Grupa 1875 Housatonic Mass.	6.55	
		78.75
Razem Okręg VI.		$12.994.90

OKRĘG VII.

Akron, O.		
11 Kwietnia	300.00	
26 Kwietnia	175.00	
9 Maja	25.00	
		500.00
Amsterdam, O.		
25 Maja — Tow. Tysiąc Walecz. gr. 728 Z. N. P.	21.00	
		21.00
Cleveland, O.		
Par. Niep. Serca N. M. P.		
10 Marca	242.85	
24 Marca	461.50	
7 Kwietnia	455.75	
28 Kwietnia	41.15	
		1,201.25
Dziel. So. Side.		
6 Kwietnia — Gmina Tow. Kościelnych	271.00	
6 Kwietnia — Kom. złożył ob. Rączkiewicz	1477.96	
27 Kwietnia — Kom. złożył ob. Bączkiewicz	176.33	
		1,925.29
Dzielnica Kraków:		
7 Kwietnia	222.50	
6 Maja	24.25	
		246.75
Dzielnica Jackowo:		
21 Kwietnia	320.41	
		320.41
Dzielnica Corlett:		
16 Marca	124.35	
24 Marca	30.75	
31 Marca	33.90	
14 Kwietnia	13.16	
		202.16

Dzielnica Poznań:		
28 Kwietnia	686.25	
18 Maja	78.33	
		764.58
Dzielnica Warszawa:		
15 Marca	39.62	
30 Marca	357.00	
28 Kwietnia	578.27	
4 Maja	6.00	
10 Maja	2.00	
		982.89
Dzielnica Brooklyn:		
31 Marca	120.00	
7 Kwietnia	41.05	
28 Kwietnia	5.50	
		166.55
Dziel. S. Brooklyn:		
31 Marca	40.00	
		40.00
Dziel. Lakewood:		
7 Kwietnia	70.00	
		70.00
Dziel. Józefatowo:		
30 Maja	66.55	
		65.55
18 Kwietnia — Zw. Pol. w Am.	300.00	
		300.00
Przesłane przez A. Turajskiego.		
21 Marca	5.00	
24 Marca	6.00	
24 Marca	23.00	
29 Marca	5.00	
7 Kwietnia	7.00	
14 Kwietnia	5.00	
2 Maja	30.00	
10 Maja	50.00	
20 Maja od Plac. za bilety automobilowe	25.00	
		156.50
19 Kwietnia — Bank of Cleveland	100.00	
		100.00
31 Mraca skol. przez Warsaw Sav. & Loan Ass.	123.70	
		123.70

7 Kwietnia skol. przez Washington Bank	90.00	
		90.00
Tow. Śp. Harmonia Chopin.		
13 Kwietnia	50.00	
4 Maja	26.86	
		76.86
24 Marca — Teatr Polonia	75.50	
		75.50
Skolektowane przez panie Dłużyńską i Chojnowską:		
24 Marca	66.25	
		66.25
15 Marca — Sędzia J. Sawicki	50.00	
7 Kwietnia — Gr. 1 Zw. Pol. w Am.	50.00	
7 Kwietnia — Kółko Oświatowe Pań	44.00	
9 Lutego — Zebrane na posiedzeniu Kom. Ob.	30.00	
7 Kwietnia — Am. Pol. Izba Przemysłowa	25.00	
2 Maja — Gn. 141 Zw. Sok. Pol.	25.00	
3 Marca — Skol. przez p. Radomską	25.00	
7 Marca — Tow. Młodzieży Pol. Bratniej Pom.	25.00	
13 Marca — Mec. S. A. Titus	25.00	
13 Marca — Tow. Synowie Polski	25.00	
15 Marca — Gm. 6 Zw. Nar. Pol.	25.00	
15 Marca — W. Kaszubski	25.00	
24 Marca — Gr. 9. Zw. Nar. Pol.	25.00	
31 Marca — Tow. Najsł. Serca Jezus	25.00	
31 Marca — Tow. Króla Kaz. Wiel. (S. Brooklyn)	25.00	
3 Kwietnia — W. Zaborowski	25.00	
7 Kwietnia — Tow. św. Stan. Kostki (S. Side)	25.00	
13 Marca — Tow. Tysiąc Walecznych Gr. 1487 Zw. Nar. Pol.	22.00	
16 Lutego — skolektowane przez pp. Dłużyńską i Radomską w Harvard Publ. School	22.00	
24 Marca — Gr. 637 Zw. Nar. Pol.	16.00	
27 Marca — Kółko Oświatowe 1-ej Korp. Pol. ..	16.20	
31 Marca — Grupa 66 Zw. Pol. w Am.	15.00	
14 Kwietnia — Skolekt. przez Gn. 141 Z. S. P. .	12.50	
7 Kwietnia — Grupa 548 Zw. Nar. Pol.	10.00	
7 Kwietnia — Komitet Pomocy Polsce	10.25	
7 Kwietnia — Tow Śp. Zorza	10.00	
20 Marca — Tow. A. Mickiewicza Gr. 36 Z. P. w Am.	10.00	
31 Marca — Tow. św. Florjana. (S. Brooklyn) .	10.00	

3 Kwietnia — Tow. Kr. Kaz. Wielkiego Grupa 9. Zw. Pol. w Am.	10.00	
23 Lutego — Nadesłane przez J. Geroń	6.00	
15 Kwietnia — S. Z. Stachowicz	6.00	
13 Marca — Tow. Śp. Wanda (Poznań)	5.00	
15 Marca — Tow. Obrona Gr. 131 Z. Pol. w Am.	5.00	
20 Marca — J. Łukaszewski	5.00	
21 Marca — S. Ludwiczak	5.00	
2 Marca — Wydział Okr. IV. Z. S. P.	25.00	
23 Marca — Tow. św. Stanisława Kostki Gr. 27 Z. P. R. K.	5.00	
6 Kwietnia — W. Domański	5.00	
24 Marca — Gr. 8 Zw. Polek w Am.	5.00	
24 Marca — W. i M. Wiśniewscy	5.00	
27 Marca — Tow. św. Jana Chrzciciela	5.00	
7 Kwietnia — Gr. 21 Zw. Pol. w Am.	5.00	
7 Kwietnia — Gr. 45 Zw. Pol. w Am.	5.00	
17 Kwietnia — F. Piotrowski	5.00	
18 Kwietnia — Tow. Ryc. św. Kazimierza Gr. 4. Zw. Pol. w Am.	5.00	
21 Marca — J. Makowski	4.00	
7 Kwietnia — P. Modzelewski	2.00	
21 Marca — A. Nikiel	2.00	
13 Marca — F. Zaleski	1.00	
1 Kwietnia — S. Kicz	1.00	
3 Kwietnia — J. Rozprawski	1.00	
6 Kwietnia — A. Sokołowski	1.00	
7 Kwietnia — F. Zaremba	1.00	
		777.95
Canton, Ohio.		
5 Kwietnia	73.40	
30 Maja	38.05	
		111.45
Caldwell, Ohio.		
22 Marca — Gr. 1346 Z. N. P.	3.00	
18 Marca — I. Koss	1.00	
		4.00
Dayton, Ohio.		
2 Maja	250.00	
8 Lipca	34.35	
		284.35

Erie, Pa.		
4 Kwietnia	500.00	
8 Kwietnia	500.00	
20 Maja	600.00	
		1,600.00
Elyria, Ohio.		
28 Kwietnia — W. Sikora	25.00	
30 Marca, — Ks. J. Kolaska	37.76	
		62.76
E. Liverpool, O.		
15 Marca — R. Pączek	2.00	
		2.00
Lorain, O.		
6 Kwietnia	552.78	
		552,78
Maynard, O.		
17 Kwietnia — Gr. 455 Z. N. P.	25.00	
		25.00
Rossford, O.		
6 Czerwca, Grupa 545 Z. N. P.	15.00	
		15.00
Toledo, Ohio.		
1 Maja	3762.59	
		3,762.59
Youngstown, O.		
18 Maja	271.97	
1 Lipca	30.55	
15 Sierpnia	10.00	
		312.52
Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Grupa 1581 Blair, O.	8.73	
Grupa 1619 Struther, O.	5.00	
Grupa 113 Toledo, O.	25.00	
Grapa 335 Toledo, O.	5.00	
Gmina 29 Toledo, O.	25.00	
Cincinnatti, O. — J. Grześkiewicz	22.25	
		90.98
Razem z Okręgi VII.		$ 15,049.86

OKRĘG VIII.

Amsterdam, N. Y.		
30 Marca	315.95	
11 Kwietnia	42.40	
7 Marca — dochód z koncertn połącz. chórów	561.95	
6 Kwietnia — Tow. św. Jana Chrzciciela ...	50.00	
21 Kwietnia — Gr. 1291 N. N. P.	100.00	
		1,069.35
Albany, N. Y.		
10 Kwietnia — Par. św. Kazimierza	214.00	
		214.00
Cohoes, N. Y.		
1 Lipca, nadesłane przez Placówkę 50	245.00	
		245.00
Binghampton, N. Y.		
25 Maja	340.00	
15 Czerwca	24.92	
		364.92
Herkimer, N. Y.		
10 Kwietnia	189.42	
		189.42
New York Mills, N. Y.		
25 Maja	100.00	
		100.00
Rome, N. Y.		
10 Kwietnia	125.69	
		125.69
Schenectady, N. Y.		
8 Maja	1836.66	
20 Maja	12.00	
30 Marca — S. Pokrzywnicki	1.00	
		1,849.66
Syracuse, N. Y.		
18 Maja	1514.42	
		1,514.42
Troy, N. Y.		
21 Kwietnia	37.60	
		37.60
Utica, N. Y.		
19 Kwietnia	297.50	
		297.50

Watervliet, N. Y.		
4 Kwietnia	120.00	
		120.00
Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Grupa 586 — Utica, N. Y.	25.00	
		25.00
Razem z Okręgu VIII.		$ 6.152.56

OKRĘG IX.

Auburn, N. Y.		
31 Marca	292.40	
16 Maja	24.30	
		316.70
Buffalo, N. Y.		
22 Marca	230.33	
8 Kwietnia	1000.00	
20 Maja	546.68	
30 Maja	.82	
		1,877.83
Dziel. Black Rock		
31 Marca	400.00	
20 Maja	95.92	
		495.92
Par. Pol. Nar. M. B. Różańcowej.		
30 Marca	84.77	
8 Kwietnia	79.50	
3 Maja	8.30	
		172.57
Buffalo razem		$ 2,546.32
Dunkirk, N. Y.		
6 Kwietnia	150.00	
18 Maja	7.85	
		157.85
Depew, N. Y.		
18 Marca	50.00	
3 Maja	122.40	
		172.40
Hamilton Canada.		
23 Marca	81.45	
23 Marca	23.10	

30 Marca	28.55	
14 Kwietnia	58.10	
2 Maja	30.35	
20 Maja	24.85	
		246.40
Kitchener, Canada.		
7 Kwietnia	78.36	
		78.36
Lackawanna, N. Y.		
27 Marca	150.00	
4 Kwietnia	336.84	
5 Czerwca	39.75	
		526.59
N. Tonawanda, N. Y.		
31 Marca	85.00	
		85.00
Niagara Falls, N. Y.		
7 Kwietnia	138.90	
2 Maja	5.00	
		143.90
Olean, N. Y.		
30 Marca	46.00	
		46.00
Perry, N. Y.		
4 Kwietnia	83.75	
17 Kwietnia	4.00	
		87.75
Rochester, N. Y.		
29 Marca	411.70	
20 Kwietnia	421.17	
3 Maja	348.20	
		1,181.07
St. Catherines Canada.		
12 Kwietnia	37.50	
		37.50
Toronto, Canada.		
2 Czerwca, Ks. J. J. Dekowski	25.00	
		25.00
Winnepeg Canada.		
30 Maja	35.00	
		35.00

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.

Grupa 380	Buffalo, N. Y.	10.00	
Grupa 168	Buffalo, N. Y.	50.00	
	Buffalo, N. Y. J. Maternowicz	5.00	
Grupa 608	Dunkirk, N. Y.	5.00	
			70.00

Razem z Okręgu IX. ..... $ 5,755.84

OKRĘG X.

Ashton, Neb.

6 Kwietnia — Par. św. Franciszka	50.00	
		50.00

Brighton, Iowa.

16 Marca — A. Bockowski	5.00	
		5.00

Chojnice, Neb.

30 Maja	19.50	
		19.50

Dubois, Ill.

5 Kwietnia	66.75	
19 Kwietnia	1.00	
		67.75

East St. Louis, Ill.

12 Czerwca	412.49	
		412.49

Elyria, Neb.

30 Marca	37.76	
		37.76

Elba, Neb.

24 Kwietnia	29.30	
		29.30

Granger, Iowa.

10 Marca — Ks. J. J. Moron	20.00	
		20.00

Lincoln Ill.

28 Marca	37.75	
		37.75

Madison, Ill.

20 Kwietnia	111.00	
		111.00

Nokomis, Ill.		
5 Kwietnia	12.00	
		12.00
Omaha, Neb.		
7 Kwietnia	394.80	
4 Maja	179.25	
		574.05
Pana, Ill.		
1 Kwietnia	12.25	
		12.25
Royalton, Ill.		
4 Kwietnia	24.00	
		24.00
Radom, Ill.		
20 Maja	3.25	
		3.25
St. Louis Mo.		
14 Kwietnia	1100.00	
17 Maja	125.77	
24 Maja	27.00	
10 Czerwca	141.00	
1 Sierpnia	71.00	
		1,464.77
Par. Narodowa św. Cyryla i Metodego.		
11 Marca — Z bazaru	468.20	
24 Marca — Gr. 137 Z. N. P.	6.36	
		1,727.33
Springfield, Ill.		
4 Kwietnia	26.50	
8 Kwietnia	2.00	
19 Kwietnia	7.50	
		36.00
Sandoval, Ill.		
7 Kwietnia	56.75	
		56.75
St. Joseph, Mo.		
29 Kwietnia	54.50	
5 Czerwca — Tow. Krakusów, Gw. Kościuszki	25.00	
		79.50
Tarnow Neb.		
16 Marca — Par. św. Michała Archanioła	71.45	
		71.45

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Grupa 2104 Omaha Neb.	5.00	
Grupa 141 Omaha Neb.	5.00	
Grupa 749 Ashton, Neb.	11.00	
Grupa 118 St. Joseph Mo.	22.00	
		43.00
Razem z Okręgu X.		$ 3.642.13

OKRĘG XI.

Cudahy, Wis.		
24 Maja	87.35	
		87.35
Duluth, Minn.		
11 Maja	200.00	
		200.00
Green Bay Wis.		
4 Kwietnia	117.00	
		117.00
Kenosha, Wis.		
25 Kwietnia	50.56	
		50.56
Wilwaukee, Wis.		
7 Kwietnia	3004.26	
3 Maja	65.00	
18 Maja	358.90	
16 Maja	100.00	
		3,528.16
2 Czerwca, Gn. 725 Zw. Sok. Pol.	17.00	
14 Lipca z przedstaw. Tow. Dzwon Wolności	50.00	
		67.00
Przesłane przez Plac. 3 S. W. A. P.		
5 Maja	19.00	
25 Maja	57.00	
30 Maja	11.90	
		87.90
2 Marca — Ks. W. Kruszka	100.00	
24 Lutego — Ks. B. E. Góral	25.00	
11 Maja — Pelagia Hecller	5.00	
		3,813.06
Razem Milwaukee		$ 3,813.06

Menosha, Wis.		
14 Kwietnia	157.45	
		157.45
Minneapolis, Min.		
27 Marca	264.05	
8 Kwietnia	280.45	
29 Kwietnia	117.15	
27 Marca	1.00	
23 Czerwca, Nizioł za bilety automobilowe	41.00	
		703.65
Manitowoc, Wis.		
15 Kwietnia	81.42	
		81.42
Oshkosh Wis.		
4 Kwietnia	76.00	
		76.00
Pulaski, Wis.		
6 Kwietnia	60.00	
		60.00
St. Paul, Minn.		
27 Kwietnia	96.45	
		96.45
Superior, Wis.		
1 Maja	149.00	
		149.00
So. Wilwaukee, Wis.		
14 Lipca z balu Gn. 155 Zw. Sok. Pol.	12.51	
		12.51

Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.

Grupa 566	Duluth Minn.	25.00
	Duluth, Minn. Gw. Czerw. Ułanów	15.00
	Duluth Minn. J. Mantaj	163.20
	Kenosha Wis. Klub Rozwoju	13.50
Grupa 1594	Kenosha Wis.	10.00
Grupa 1429	Milwaukee, Wis.	5.00
Grupa 1412	Milwaukee, Wis.	5.00
Grupa 1294	Milwaukee, Wis.	25.00
Grupa 1410	Milwaukee, Wis.	7.25
Grupa 99	Minneapolis Minn.	15.00
Grupa 22	Minneapolis, Minn.	25.00
Grupa 1452	Pulaski Wis.	5.00

Grupa 467 Superior Wis.	25.00	
Grupa 1047 Virginia Minn.	35.00	
Grupa 1629 Winona Minn.	5.00	
Grupa 120 Ashland Wis.	15.20	
Grupa 121 Antigo, Wis.	6.00	
Grupa 297 Virginia, Minn.	9.00	
Grupa 1253 Washburn, Wis.	5.50	
Grupa 394 Owatonna, Minn.	10.50	
		425.15
Razem z Okręgu XI.		$ 6.029.60

OKRĘG XII.

Alpena, Mich.		
7 Kwietnia	229.05	
		229.05
Bay City, Mich.		
13 Kwietnia	400.00	
16 Maja	371.31	
		771.31
Detroit, Mich.		
9 Maja — Strona Zachodnia	1557.88	
12 Maja — Strona Wschodnia	4386.85	
1 Sierpnia Strona Zachodnia	200.00	
		6.144.73
Flint, Mich.		
21 Kwietnia	74.85	
23 iSerpień, nasłał W. Kolton,	200.00	
		274.85
Grand Rapids, Mich.		
29 Marca	8.00	
19 Kwietnia	83.16	
20 Kwietnia	8.00	
		99.16
Hamtramck, Mich.		
1 Sierpnia — Klub Pol. Amer. Obyw. z	33.80	
		33.80
Jackson, Mich.		
17 Kwietnia	153.50	
		153.50

Lansing, Mich.		
17 Kwietnia — J. Pinkos	5.00	
		5.00
Muskegon, Mich.		
28 Kwietnia	136.00	
		136.00
Wyandotte, Mich.		
1 Maja	200.00	
		200.00
Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.		
Grupa 863 Bay City Mich	10.00	
Grupa 1620 Detroit, Mich	5.50	
Grupa 1022 Detroit, Mich.	15.00	
Grupa 57 Grand Rapids Mich.	100.00	
Grand Rapids Mich. S. Jackowski	30.00	
Grupa 443 Norway, Mich.	6.00	
Grupa 1309 Vulcan, Mich.	10.00	
Grupa 635 Chrume, Mich.	7.25	
		183.75
Razem Okręg XII.		$ 8.231.15

RÓŻNE. —

20 Kwietnia — K. Substelny	5.00
6 Marca Mansville Fla. — M. Vermenlen	5.00
15 Marca, Waynoka, Okla. — A. Jarosz	5.00
20 Marca, Port Townsend Wash. A. B. Muraztko	5.00
25 Marca, Eureka, Calif. — F. Pacolus	5.00
26 Kwietnia. Aberdeen Wash. Nadesł. K. Zembal	25.00
Drobne	23.55
Ofiary Grup Związkowych nadesłane przez Związek Nar. Polski.	
Grupa 1558 Seattle Wash.	2.85
Grupa 724 Glastonbury	4.60
Grupa 1190 Oakland Calif	71.50
Grupa 1439 Raymond Wash.	17.50
Grupa 166 Eureka Calif.	26.00
Grupa 1578 Farmersville	14.75
Grupa 549 Portland Oregon	5.00
Standard Coffin & Manuf. Co.	50.00
Grupa 531 Starkville Col.	9.00
Grupa 178 Little Rock Arkansas	10.00

19 Czerwca, p. M. Stęczyński od studentów Kolegium Zw. Nar. Pol. w Cambridge, Springs, Pa. . 2.45

289.70

ZESTAWIENIE DOCHODÓW Z POSZCZEGÓLNYCH OKRĘGÓW DO DNIA 15-go SIERPNIA 1922 R.

Okręg I. Chicago i okolica	$38.845.94
Okręg II. Philadalphia i okolica	$ 6.368.69
Okręg III. Pittsburgh i okolica	$10.633.62
Okręg IV. Wilkes Barre i okolica	$ 5.970.94
Okręg V. Newark, New York City i okolica	$13.027.44
Okręg VI. Boston Mass., i okolica	$12.994.90
Okręg VII. Cleveland i okolica	$15.059.86
Okręg VIII. Schenectady, N. Y. i okolica	$ 6.152.56
Okręg IX. Buffalo, N. Y. i okolica	$ 5.755.84
Okręg X. Saint Louis, Mo., i okolica	$ 3.642.13
Okręg XI. Milwaukee, Wis. i okolica	$ 6.029.60
Okręg XII. Detroit, Mich. i okolica	$ 8.231.15
Wpłynęło do biura Stowarzyszenia z poza obrębu Okręgów	$ 289.70
Razem dochód ogólny	$133.002.37

ROZCHODY.

Podróże mówców, przyjazd organizatorów na posiedzenia do Cleveland, rozchody mówców	$ 1.071.71
Druki, guziczki "tags", druk "Weterana" (specjalne wydanie tygodniowe w czasie Kampanji), klisze rysunki na afisze, bilety, książki składkowe	$ 4.888.76
Poczta, expres, telegramy, telefony	$ 329.49
Pensja pomocnika w biurze Głównem, czynsz biura, papier, koperty, przybory do biura	$ 999.02
Rozchody Kierownika Kampanji od 5 października 1921 do 30 maja 1922 jak pociągi, hotele, przejazdy tramwajami i różne wydatki w podróży	$ 3.437.11
Pensja Kierownika Kampanji za 34 tygodnie po $40 tygodniowo	$ 1.360.00
Pensja organizatorów (dla dwunastu), zwrot kosztów podróży, za pociągi, tramwaje itp. do dnia 30 maja	$13.101.00
Razem rozchód ogólny	$ 25.187.09

ZESTAWIENIE.

Dochód z Kampanji do 15 sierpnia 1922 r.	$133.002.37
Rozchód na koszta przeprowadzenia Kampanji do dnia 30 maja 1922 r.	$ 25.187.09
Pozostaje w kasie na Fundusz Osadniczy	$107.815.28

Wypłacono na sprawy związane z osadnictwem według uchwał Zjazdu Drugiego Stowarzyszenia W. A. P. za zgodą Komisji Kontroli:

L. Z. Adamczak, Przewodniczący Delegatury, pensja za 6 miesięcy	$ 720.00
J. Matecki, drugi Delegat, pensja za 6 mies.	$ 600.00
S. Nastał, trzeci Delegat, pensja za 6 mies.	$ 600.00
Delegatura na wydatki nieprzewidziane na pół roku, do wyliczenia się	$ 500.00
Delegatura na wydatki etatowe, tj. na założenie biura w Warszawie i rozpoczęcie prasy osadniczej ..	$1000.00
Delegatura, na podróż okrętem dla trzech	$ 450.00
Delegatura, na podróż kolejami z Cleveland do New Yorku i z Gdańska do Warszawy, na trzech	$ 100.00
Maszynka do pisania dla Delegatury	$ 66.80
Razem	$ 4.036.80

Kampania przyniosła netto	$ 107.815.28
Wypłacono Delegaturze na rozpoczęcie pracy osadniczej i na wyjazd do Polski, oraz pensję za 6 miesięcy z góry	$ 4.036.80
Pozostaje w kasie w dniu 15 Sierpnia 1922 r.	$ 103.778.48

Za zgodność:

S. Z. Stachowicz, Sekretarz Stow. W. A. P.

Książki Skarbnika Stowarzyszenia wykazują, że powyższa suma jest ulokowana w Bankach jak następuje:

Washington Bank, War Savings Stamps	$ 40.00
Washington Bank, Bondy Polskie	$ 2.450.00
Washington Bank, 1 bond amerykański	$ 100.00
Washington Bank, na koncie oszczędnościowem	$ 31.173.74

The Lincoln Heights Savings & Loan Co.	$ 17.898.26
North Western Trust & Savings Bank	$ 5.897.30
The Warsaw Savings & Loan Ass'n.	$ 17.342.52
The Pyramid Savings Co., ...	$ 7.344.46
The Union Trust Co., ...	$ 5.363.98
The Bank of Cleveland	$ 15.097.31
The Bank of Cleveland, Drive checking aacn't	$ 795.66
Na ręku sumy, które dopiero wpłynęły	$ 65.25
Razem w Bankach	$103.778.48

Za zgodność:

S. Staniszewski, Skarbnik, W. A. P.

Cleveland, dnia 15 Sierpnia 1922 r.

Lista Obywateli, pracujących w drajwie.

OKRĘG I-szy (ILLINOIS I INDIANA)
Z SIEDZIBĄ W CHICAGO.

Organizator S. Nastał.

KOMITETY SPECJALNE.

1) Komitet Połowu Śródmieścia: A. E. Napieralska, prezeska; A. Boris, kasjerka; M. Dorańska, sekretarka; W. Chodzińska, dyrektorka; Kapitan J. Ciągło, dyrektor.

2) Komitet Bazaru: M. Milewska, prezeska; W. Majewska, kasjerka; W. Bogucki, sekretarz; H. Bogucka, dyrektorka; J. Wolfówna, dyrektorka; F. Lenartówna, dyrektorka.

KOMITETY DZIELNICOWE:

Dzielnica (Town of Lake): Ks. Prob. L. Grudziński, Ks. Prob. S. Tyrcha, Ks. Prob. J. Słoiński, B. F. Kowalewski, R. Kowalewski, W. Wrzesiński, J. Kukulski, P. Buczyński, P. Nowak, Dr. J. Kostowski, D. Chojnacki, W. Skwarczyński, Józefa Drętkiewicz, St. Pradelska, J. Makowska, W. Kluczyńska, L. Jankowska, M. Wrocławska, Z. Wrocławska, H. Myślińska, J. Lubiniecka, J. Drętkiewicz, organizator.

Dzielnica (Brighton Park): Jan Kieradło, prezes; T. Rolewicz, wice-prezes; K. Marcinkiewicz, kasjer; T. Wiertelak, sekretarz; P. Dębiec, dyrektor; A. Kaczmarz, dyrektor; J. Wróbel, dyrektor; J. Samborowski, dyrektor; Fr. Synowiec, dyrektor; M. Hencel, dyrektor; P. Kopera, dyrektor; Dr. S. F. Wietrzyński, dyrektor; J. Szczur, dyrektor; H. Karpisz, dyrektor; J. Chojnacki, organizator.

Parafja Dobrego Pasterza: J. Daniel, prezes; K. Dumanowski, sekretarz; J. Chojnacki, organizator.

Dzielnica (Bridgeport): M. Wlekliński, prezes; K. Derdzińska, 1sza wice-prez.; J. Kamińska, 2ga wice-prez.; S. Szlanderbach, sekr.; T. Wierzbowski, kasjer; M. Gniadczyński, dyrektor; B. Wnukowski, dyrektor; A. Czasiewicz, dyrektor; S. Sztranc, dyrektorka; F. Zawacka, dyrektorka; M. Tałaszczyńska, dyrektorka; S. Tałaszczyński, dyrektor; F. Górecki, dyrektor; I. Sztuczyński, dyrektor; J. Kantorski, dyrektor; M. Skonieczny, dyrektor; I. Gusikiewicz, dyrektor; J. Hawrylewicz, organizator.

Dzielnica (Kaźmierzowo): L. Śliwa, prezes; J. Tenerowicz, wice-prez.; W. Pijanowski, kasjer; M. Kuflewska, dyrektorka; A. Tenerowicz, dyrektor; M. Dworak, dyrektorka; S. Jeż, dyrektorka; J. Strosiński, dyrektor; J. Późniak, organizator.

Dzielnica (Wojciechowo i Annowo). a) Wojciechowo: Jan Rybicki, prezes; S. Behnke, dyr.; W. Karwaczka, sekr.; F. Radaj, skarb.; H. Wiśniewski, dyr.; C. Żuławski, organizator. b) Annowo: A. Zientek, prezes; P. Krupa, wice-prezes; J. Nowak, sekr.; C. Żuławski, organizator.

Dzielnica (Hawthorne i Cicero). a) Hawthorne: A. Wesołowski, prezes; Fr. Motylewski, wice-prezes; J. Jabłoński, sekretarz; W. Chojnacki, kasjer; H. Skrobiński, organizator. b) Cicero: Ks. Prob. S. Radnicki, prezes honor.; M. Kokoszka, prezes; F. Longawa, kasjer; A. Pszałkowski, sekr.; A. Chryckiewicz, dyrektor; J. Pawlikowski, dyrektor; J. Jamroz, dyrektor; H. Skrobiński, organizator.

Dzielnica (Młodziankowo, Kantowo, Szczepanowo i Helenowo): J. Kolbusz, prezes; W. Szymańska, wice-prezeska; J. Guzy, kasjer; J. Ciba, sekr.; M. Chojnacka, dyrektorka; J. Krechniak, dyrektorka; J. Dydek, dyrektor; St. Adamkiewicz, dyrektor; W. Wojciechowski, dyrektor; S. Kenar, dyrektor; J. Czarnik, dyrektor; Fr. Głowa, dyrektor; M. Loch, dyrektor; A. Ochał, dyrektor; A. Początek, dyrektor; J. Cwik, organizator.

Dzielnica (Trójcowo, Stanisławowo). a) Trójcowo: J. Berendt, prezes; Ks. Prob. K. Sztuczko, skarbnik; C. Żuławski, organizator. b) Stanisławowo: K. Czekała, prezeska; K. Drabańska, sekr.; E. Kołowska, K. Grabowiecka, A. Murzyńska, R. Dukes, J. Litkiewicz, J. Nowak. C. Żuławski, organizator. c) Gmina 120: St. Ziółkowski, prezes; A. Kamprowski, sekr. i skarb.; W. Krakowiak, St. Kociszewski, pani W. Chodzińska, A. Kula, M. Martonowicz, De Latour, S. Sobkowiak, W. Kaniowski.

Dzielnica (Jadwigowo, Marjanowo, Józefatowo i Wszyst. Świętych): J. Nowak, prezes; P. Cymanowski, wice-prezes; K. Kordecki, kasjer; D. J. Świerczyński, dyrektor; F. Trzosowski, dyrektor; J. Szymański, organizator.

Dzielnica (Jackowo, Wacławowo). a) Jackowo: T. Jaszkowski, prezes; J. Paliwoda, wice-prezes; A. S. Drufke, sekr.; A. Dorr, dyrektor; M. Jackson, dyrektorka; A. Krasobucka, dyrektorka; J. Chojnacki, organizator. b) Wacławowo: W. Danish, prezes; L. Zemke, wice-prezes; A. Nowak, sekretarka; E. Plata, kasjerka; F. Szwed, dyrektor; M. Kostecka, dyrektorka; J. Wirkus, dyrektorka; J. Chojnacki, organizator.

Dzielnica (Cragin, Hanson Park). a) Cragin: D. Dyba, prezes; J. Jenkner, W. Penar, organizator. b) Hanson Park: Ks. Prob. F. Marcinek, W. Penar, organizator.

(South Chicago): Ks. Prob. Wojtalewicz, prez. honor.; Ks. Prob. Kowalewski, prez. honor.; Ks. Prob. Lange, prez. honor.; A. Bloch, prezes; M. Przybyła, wice-prezes; L. Wekfelt, wice-prezeska; K. S. Obarska, sekr.; W. Folmer, kasjer; Ks. J. Męcikowski, dyrektor; W. Świrski, dyrektor; A. Zielińska, dyrektorka; P. Zdanowska, dyrektorka; S. Dudek, dyrektorka; K. Majewska, dyrektorka; W. Drażba, dyrektorka; A. Kabaciński, dyrektor; F. Wantuch, dyrektor; F. Mężydło, dyrektor; A. Obarska, dyrektor; J. Szmański, organizator.

(West Pullman, Kensington, Chicago Heights, Phoenix): St. Grucel, St. Strzelecki, F. Jendrejaszek, Dr. J. Korecki, Ks. Warakomski, ks. Srembowicz, J. Pelc, J. Sobota, St. Wróblewski, J. Kuś, Fr. Wojtoń, organizator.

(Joliet, Ill.): Ks. Prob. Olszewski, prez. honor.; St. Waśkowiak, prezes; A. Kaźmierczak, sekr.; C. Dunikowski, kasjer; A. Przybysz, dyrektor; L. Gawęda, dyrektor.

(Peru, Ill. i La Salle, Ill.) a) Peru, Ill.: Ks. Prob. S. Przybysz, prez. hon.; M. Dekowski, prezes; Pani Więcek, wice-prez.; W. Kaszyńska, dyrektorka; A. Turczyn, dyrektor; M.

Braczyk, dyr.; J. Węgrowski, dyr.; M. Mikus, dyr.; J. Kuczewski, dyr. b) La Salle: Ks. W. Bobkiewicz, prez. hon.; Dr. F. J. Maciejewski, prezes; J. Hudak, dyr.; F. Lorencki, dyr.; M. Borucki, dyr.; J. Samulińska, dyrektorka.

(E. Chicago, W. Hammond, E. Hammond, Indiana Harbor). a) E. Chicago, Ill.: Ks. Prob. P. Budnik, prezes hon.; J. Bochnowski, prezes; J. Wlekliński, wice-prezes; J. Głowacki, sekr.; J. Wadas, kasjer; J. Kozłowski, dyr.; A. Wadas, dyr.; St. Bober, dyr.; J. Szczurek, dyr.; J. Sumara, dyr.; b) North Hammond, Ind.: J. Kaczor, prezes; J. Paluch, wice-prezes; B. Surdyk, kasjer; W. Spólnik, sekr.; J. Jarosz, dyr.; K. Wiśniewski, dyr.; F. Zając, dyr.; S. Kubiak, dyr.; W. Jaluch, dyr.; J. Grochowski, dyr.; c) East Hammond, Ind.: J. Chilewski, prezes; J. Rosowicz, wice-prez.; F. Kowal, wice-prez.; J. Prajsner, sekr.; I. Niemiec, sekr. fin.; I. Kolanko, kasjer; I. Mąka, dyr.; W. Wójcik, dyr.; J. Stankowski, dyr.; J. Wojtyra, dyr.; M. Piskorowski, dyr.; J. Tkacz, dyr.; J. Cużytek, dyr.; J. Pamilian, dyr.; d) West Hammond, Ind: M. Kiliński, prez.; J. Naróg, wice-prezes; S. Kuzdrowski, sekr.; F. Piecuch, kasjer; F. Skonieczny, dyr.; S. Rozwałka, dyr.; J. Kamiński, dyr.; M. Jarecki, dyr.; M. Bednarczyk, dyr.; E. Kulczyk, dyrektorka. e) Indiana Harbor, Ind.: M. Krajewski, prezes; J. Grochowalska, wice-prezeska; B. Szczepkowski, sekr.; M. Chubiński, kasjer; M. Golachowska, dyrektorka; P. Czankowska, dyrektorka; J. Karmiłowicz, dyr.; K. Sowlikowski, dyr.; J. Mrówczyński, dyr.; J. Pikor, dyr.; B. Szczepkowski, dyr.; f) East Chicago: Ks. Prob. Zieliński, prez. hon.; M. Kościelniak, prezes; J. Szmyt, wice-prezes; M. Trześniowski, sekr.; K. Podkul, kasjer; M. Wachadło, dyr.; F. Wachadło, dyr.; W. Podkul, dyr.; S. Michna, dyr.

(South Bend): C. Frankowiak, prezes; I. J. Kolski, wice-prez.; I. J. Rozpłochowski, sekr.; A. Zawisza, kasjer; C. S. Smogor, dyr.; C. Korpal, dyr.;

(Gary, Ind.): L. M. Wyszyński, prezes; J. Andrzejewski, wice-prezes; S. Kłosowski, kasjer; F. Bilski, sekr.; A. Bensewicz, dyr.; P. Pleciński, dyr.

OKRĘG II-gi Z SIEDZIBĄ W PHILADELPHII, PA.
J. Grabowski, organizator.

Komitet Obywatelski Okręgowy: J. Słomkowski, prezes; A. Ziernicki, wice-prezes; J. W. Grabowski, sekr.; J. Zbytniew-

ski, skarbnik; J. B. Kliniewski, dyr.; A. Rakoczy, dyr.; W. Buczkowska, dyrektorka; A. Karlewska, dyrektorka; F. Łozowicka, dyrektorka; M. Makurat, dyrektorka; F. Szweda, dyrektorka, S. Wesołowska, dyrektorka.

Parafja św. Wojciecha: F. Siedlewska, prez.; F. Łozowicka, I wice-prez.; W. Jankowska, II wice-prez.; L. Woltman, sekr.; Ks. Piotr Klekotka, skarbnik; S. Wesołowska, dyrektorka; K. Kliniewska, dyrektorka; A. Woltman, dyrektorka; Wł. Rucki, kolektor; M. Krześkiewicz, kolektor; M. Pubenc, kolektorka; N. Woltman, kolektorka; S. Sitek, kolektorka; J. Sitek, kolektor; M. Malewska, kolektorka; Witkowska, kolektorka; M. Makurat, kolektorka; M. Dreling, kolektorka; W. Świderska, kolektorka.

South: Ks. Dr. Godrycz, prez. hon.; F. Rachubiński, prez.; M. Szałański, I wice-prez.; A. Pawłowski, II wice-prez.; Wł. Małowiejska, sekr. fin. i prot.; A. Bieńkowski, skarbnik; J. Mazgaj, dyr.; Wł. Dobrowolski, dyr.; S. Murawska, dyrektorka; A. Śpiewak, dyr.; J. Bartosik, dyr.; K. Krzymiński, dyr.; St. Szymański, dyr.; Wł. Pyzik, dyr.; J. Kalinowski, dyr.; A. Zaborowski, dyr.; J. Kopaczewski, dyr.

Manayunk: J. Makowski, prezes; W. Wojciechowicz, wiceprezeska; J. Pomnianek, wice-prezes; Bol. Rogalski, sekr.; J. Pondo, skarbnik; H. Dudek, dyr.; A. Mitros, dyr.; S. Legędziewicz, dyr.; J. Majka, dyr.; W. Haraburda, Wł. Pietrzykowski, dyr.; S. Damidyt, dyr.; Fr. Żebrowski, dyr.; C. Maślińska, dyrektorka; J. Lewińska, dyrektorka; S. Bonkora, dyr.

Parafia Św. Wawrzyńca: St. Borkiewicz, prezes; J. Kubiak, Iszy wice-prez.; S. Ochocki, IIgi wice-prez.; M. Matusz, sekr.; A. Kubiak, skarbnik; W. Borowski, dyr.; J. Kusy, dyr.; Fr. Majkowski, dyr.

Bridesburgh: J. Mieszek, prezes; J. Dialowski, wice-prez.; St. Giziński, sekr. fin. i prot.; J. Piotrowski, skarb.; St. Kalecki, dyr.; J. Płocharski, dyr.; J. Dycht, dyr.; J. Chwastek, dyr.

Nicetown, Pa: F. T. Jankowski, prezes; F. Waligórski, Iszy wice-prezes; F. Olszewski, IIgi wice-prezes; J. Przeklasa, sekr.; J. Lisowski, skarbnik; A. Mucha, dyr.; J. Koguc, dyr.;

Trenton, N. J.: Dr. B. H. Tadeusiak, prez. hon.; Ks. J. Budziak, prez. hon.; Ks. J. Zieliński, prez. hon.; Ks. Kusz, prez. hon.; Ks. Groszek, prez. hon.; A. Opalski, prezes; J. Skwara, sekr.; S. Słomski, skarbnik; S. Jankowski, dyr.; S. Fronczkiewicz, dyr.; A. Ruda, dyr.; A. Eleniewski, dyr.; Br. Spych, dyr.; W. Wojciechowski, dyr.; F. Kukliński, dyr.; W. Deorocki, dyr.

Wilmington, Delaware. (East Side): A. Jankowski, prez.; M. Kostun, skarbnik; St. Dąbrowski, wice-prez.; Ks. A. Oleksiński, prez. hon.; B. Bonaszak, sekr. fin.; Komitetowi: W. Skonieczny, A. Przybyłek, C. Bartoszewski, A. Mikołajewska, A. Przybyłek, J. Kozicki, M. Przybylska, C. Malinowski, Fr. Lesicka, J. Yasik, J. Górny.

Wilmington, Delaware. (West Side): E. Galicki, prezes; St. Marusa, wice-prez.; J. Jakóbowski, skarbnik; J. Perzanowski, sekr. prot. i fin.; J. Sobczyk, dyr.; St. Czarnecki, dyr.; Komitetowi: J. B. Pietruszka, A. Rakowski, F. Gregorkiewicz, T. Wiśniewski, I. Skłodowski, A. Dalecki, W. Kowalewski, Dr. Z. B. Pawlikowski, Fr. T. Siudowski, Bol. Rybałowski, J. Wiśniak, R. Strzelecki, Fr. Boć, Fr. Romański, St. Wróblewski, R. Kopystecki, C. Żerański, J. Przybyłek.

Baltimore, Md.:
Ks. St. Wachowiak, prez. hon.: Dr. K. Siwiński, prezes; Mec. Wład. G. Siwiński, Iszy wice-prez.; A. Dziadowicz, IIga wiceprezeska; T. Oleś, III-szy wice-prezeska; Fr. Markiewicz, 414 S. Bond Str., sekr. prot. i fin.; Fr. F. Damesyn, skarbnik; Ks. Tarnowski, dyr.; Ks. Przemielewski, dyr.; H. Haduch, dyr.; F. Kamińska, dyr.; R. Kułacki, dyr.; J. Owiński, dyr.; J. Szóstek, dyr.; Komitetowi: J. Milewski, W. Stankowski, W. Dziadowicz, P. Welzant, W. Beksiński, J. Balcer, M. Kuźniarski, dyr.; T. Urbański, W. Trzciński, S. Nowak, R. Milanicz, Edw. Nowak, J. Szelistowski, F. Pondo, A. Pondo, W. Pac, St. Krymski.

Camden, N. J.: Fr. Wiśniewski, prezes; K. Lambert, Iszy wice-prez.; S. Mieloch, IIga wice-prez.; B. Balke, IIIci wiceprez.; S. Grzeczkowski, sekr. prot. i fin.; J. Przybylski, skarb.; K. Ziemek, dyrektorka; J. Kubala, dyr.; A. Koniewicz, dyr.; W. Lokaj, dyr. S. Wojciechowski.

Bridgeport, Pa.: Ks. Prob. M. K. Maciejewski, prezes; Kolektorzy: M. Cielecki, J. Chmura, J. Zagroba, A. Oszczapiński, J. Drzymalski, L. Kozikowski, W. Hańko, P. Balcer, Br. Jabłoński, J. Rogalski.

Conshohocken, Pa.: B. Podbielski, prezes; K. Świderski, Iszy wice-prez.; J. Zając, IIgi wice-prezes; W. Banaś, sekr. prot i fin.; L. Kruszyński, skarbnik; Dyrektorzy: A. Mieczkowski, E. Krajewski, J. Błaszczak, J. Pienkowski, P. Ostrowski, F. Lewandowski, W. Czajkowski, J. Marjański, C. Błaszczak.

Chester, Pa.: M. Roskowiński, prezes; J. Drapkowski, wice-prez.; M. Grabowski, sekr. prot. i fin.; W. Okuniewski,

skarbnik; Dyrektorzy: A. Lewandowski, W. Dępkowski, L. Mościński, A. Głód, Dyrektorka: A. Wojciechowska.

Clifton-Heights, Pa.: Ks. Prob. A. Zbytniewski, prez. hon.; P. Wilk, prezes; R. Łachacz, skarbnik; A. Presz, sekr.; St. Giers, kolektor, Fr. Zajonc, kolektor.

Phoenixville, Pa.: Ks. Ant. Kiljanowicz, prez. hon.; Wład. Kabaciński, prezes; A. Małkowski, wice-prez.; W. Gapiński, sekr.; J. Kaźmierczak, skarbnik; E. Smiechowski, dyrektor.

Summit Hill, Pa.: W. Król, prezes; W. Oleksy, Iszy wice-prez.; **Lansford, Pa.**: J. Oleksy, IIgi wice-prez.; J. Węgrzyn, sekr. fin. i prot.; K. Ptaszkowski, skarbnik; Dyrektorzy: S. Legutki, Ks. W. Rakowski, J. Borkowski, J. Kachniarz, J. Klimczak.

Nazareth, Pa.: J. Prystas, prezes; J. Balasz, wice-prez.; J. Franczak, sekr. fin.; A. Franczak, sekr. prot.; J. Polański, skarbnik; Komitetowi: W. Michurski, S. Niklas, J. Izworski.

Northampton, Pa.: J. Granacki, prezes; J. Kosowski, wice-prez.; St. Flisak, sekr. prot. i fin.; Fr. Małecki, skarbnik; Komitetowi: St. Czerski, J. Janik, P. Baciński, Kat. Becher, Z. Buczyna, A. Horodyński.

Allentown, Pa.: Ks. Prob. B. Żywicki, prezes; Kolektorzy: R. Potok, W. Jaskot, J. Kocaj, N. Hajewski.

Reading, Pa.: Ks. Prob. W. Małusecki, prez. hon.; J. Kubacki, przees; S. Warkoczewski, Iszy więe-prez.; M. Czarnecka, IIga wice-prez.; L. Linetty, III-cia wice-prez.; A. Gajewski, sekr. fin.; W. Broniarski, sekr. prot.; M. Wolicki, skarbnik; Dyrektorzy: F. Nogar, A. Fronczkowiak, T. Adamski, St. Cichowicz, A. Wolicka, A. Wolek, St. Dolny.

S. Bethlehem, Pa.: Ks. B. Gebert.

Coatesville, Pa.: Ks. Pachucki.

OKRĘG III-ci Z SIEDZIBĄ W PITTSBURGH, PA.

F. Bubacz, organizator.

Główny Komitet Okręgowy: J. Debald, prezes; J. Starzyński, wice-prezes; A. Spychała, wice-prez.; A. Karabasz, skarb.; M. Krajewski, sekr. fin.; S. Jóźwiak, sekr. prot.; W. Alska, H. Wołowska, M. Pietrusińska, A. Spychała, H. Synoracka, R. Zmudzinska, M. Lan, M. Kanoza, A. Sikorska, J. Janiszewska, A. Cieślewicz, S. Kobielak, F. Biedzińska, M. Gaca, M. Polacka, B. Malankiewicz, E. Szuszyńska. Oprócz tego pracował Nacz. Zw. Sok. Pol. p. Pawlak.

Ambridge, Pa.: A. Kubiak, prez.; K. Kowalski, wice-prez.; F. Tuwalski i J. Łojek, sekr.; T. Bielski, J. Tuwalski, W. Nowak, L. Topolski, J. Niebojewski, M. Kokoszka, Z. Wiłąk, St. Kowalski, M. Kokoszka, J. Jurkowski, L. Demkowski, J. Miękus, J. Tomaszewski, St. Wróblewska, H. Tańska, H. Bojanowska, K. Kowalska, Bielska, K. Demkowska, H. Wilamowska, Z. Ankowska, A. Kucharczyk, A. Moroń, M. Moroń.

New Castle, Pa.: P. Wrona, L. Biedka, S. Miciak, G. Boron, H. Wyszynski, J. Dydek, Z. Kwolek, J. Włosek, A. Tomań, M. Miksza, S. Szeląg, A. Litwinowicz, H. Wyszyński, sekr.

Wilmerding, Pa.: J. Szajna, prezes kom.; M. Sitowicz, sekretarz; F. Gonsior, kasjer i Komitet, Ks. J. Pudło.

Braddock, Pa.: Usilnie pracował cały komitet w skład którego wchodzili: T. Polański, prezes; P. Pogorzelski, wice-prez.; J. Podowski, sekr. fin.; Wład. Wardziński, sekr. prot.; Wład. Malczewski, skarbnik.

Homestead, Pa.: Na czele Komitetu F. Sąpała, prezes.

Jeanette, Pa.: Na czele Komitetu W. Pawlik, prezes.

Munchall, Pa.: Komitet, p. F. Satala.

Mt. Pleasant, Pa.: Na czele Komitetu p. S. Skibiński, prez.

Everson, Pa.: Ksiądz J. Przybylski i Komitet.

Woodlawn, Pa.: Na czele Komitetu p. J. Kolęda; W. Zajączkowski, sekretarz.

Komitety były zorganizowane i pracowały usilnie w McKees Rocks, Pa.,w Monessen, Pa., w Donora, Pa., i inne, lecz nazwiska członków tych Komitetów nie były nadesłane.

Weirton, W. Va.: Na czele Komitetu p. K. Rybka.

Steubenville, O.: Przy Komitecie Ks. J. Musiał.

Carnegie, Pa.: Przyczynił się sprawie Ks. J. Kula.

OKRĘG IV-ty Z SIEDZIBĄ W WILKESBARRE, PA.

WilkesBarre, Pa.: Ks. Kasaczun, prez. hon.; S. Warakomski, prez.; pani M. Porwit, wice-prez.; S. Wilk, sekr.; Dr. Krajewski, A. Korzuchowski, ks. Kowalewski, mecenas Torlinski, P. Gilis, P. Gron, P. Podgórski, P. Knol, M. Teresiński, kasjer; K. Sosnowski, ks. Dudkiewicz, M. Burzyński, A. Roszak. Organizator M. Szafnicki.

Georgetown, Pa.: Ob. Leśniewski, prezes; S. Czerski, sekr.; Dąbrowski, kasjer.

Ashley, Pa.: B. Węgrzynowicz, prezes; J. Książek, wice-

prez.; J. Stanaśkiewicz, sekr.; N. Zieliński, kasjer; J. E. Juś kiewicz, S. Dermantowicz, A. Ziegler.

Bootenwood, Pa.: Pracował pan A. Minkiewicz.

Sugar Nutch, Pa.: Ks. Kasaczun.

Warrion Run i Askam, Pa.: S. Jabłoński, M. Bujarski, J Pawlikowski, B. Tański, B. Glinka, W. Rzemien.

Glen-Lyon, Pa.: Pracowały zorganizowane Polki.

Mocanaqua, Pa.: Ks. J. Domasiewicz, prez. hon.; H. Szu mowski, prezes; A. Szczepański, wice-prezes; M. Słomiński sekr. fin.; A. Jamiołkowski, kasjer; Dyrektorzy: M. Jarosz J. Kollar, W. Bujno, F. Gagoliński, A. Sudol, F. Kodke, St Czarnowski, W. Czerwonka, W. Bujno, J. Boliński.

Hazleton, Pa.: Ks. Kwiatkowski na czele Komitetu z O bywateli.

Mahony City, Pa.: Ks. Gazdzik na czele Komitetu z O bywateli.

Shenandoah, Pa.: Ks. Wróblewski, prez. hon.; W. Lipiń ski, prezes; J. Wierchleński, wice-prez.; F. Lipiński, sekr.; A. Pychno, kasjer; F. Twardzik, A. Wiercioch, S. Narbut, W. J. Grygo, W. Pietkiewicz, A. Merchliński.

Nanticoke, Pa.: Pani Ziemieniewska, pani Zborowska, kas jerka, pani Paruch, sekr.; panie Pisarczyk, Maciejewska, E. Knol, dyrektorki: H. Drozdowski, F. Dąbrowski, F. Giawialis, J. Steplewski.

Mt. Carmen, Pa.: Ks. Tomaszewski, panowie Oskierko i Drapiewski.

Plymouth, Pa.: Ks. Drejer, pan Piszczek, Pan Szakalun.

Larksville, Pa.: Ks. Kopicki.

Kingston, Pa.: Ks. Gryczka, Komitet Polek z paniami Krychową, Kopicką, panna Gryczkówną.

Pitston, Pa.: Pracował Komitet.

Port-Griffith, Pa.: S. Płoński, D. Harasimowicz, S. Gołem biowski i J. Łukasiewicz.

Dupont, Pa.: Ks. Kurkowski pracował energicznie na cze le Komitetu; p. Lakuta, prezes.

Avoca, Pa.: Ks. Krzywicki, Teresiński, kasjer.

Hudson, Pa.: Ks. Sosnowski.

Plains, Pa.: Ks. Dudkiewicz.

Exetr, Pa.: J. Wiecko, W. Łapiński.

Duryea, Pa.: W. Stempski, S. Leśniewski, A. Kilijanek, J. Węgrzyn, A. Roszlewicz, A. Karzan, S. Brzeziński, M. Sapała, J. Czaplicki.

Scranton, Pa.: P. Tylman, p. Brachocki i pan Wolski 1 Komitet.

Olyphant, Pa.: Pracowali Hallerczycy.

Binghampton, N. Y.: Ks. prob. Ściskalski pracował energicznie z Weteranami na czele.

Oldforge, Pa.: M. Sandrowski, prezes; J. Kozłowski, sekr.; S. Serafin, kasjer; panie Krasicka, Kozłowska i Cieślicka.

Taylor, Pa.: Pracował Komitet.

Austerlitze, Pa.: L. Dubernas, W. Sołtysik, F. Źródełko, kasjer; Dubczunas, J. Kolis, H. Regula, J. Sandrowski, J. Kowalczyk, W. Feret, J. Rog, J. Kolbus, prezes, W. Malecki, S. Wandołowski, A. Kwiatkowski, F. Serafin, A. Szczech, J. Czaja, A. Serafin.

OKRĘG V-ty Z SIEDZIBĄ W NEWARK, N. J.

Newark, N. J.: Stan. Bulsiewicz, prezes kom.; J. Kalinowski i B. Szymański, wice-prezesi; A. Płomianek, wice-prezes.; M. Majchrowicz, sekr. prot.; W. Kułakowski, sekr. fin.; S. Wodyński, kasjer; J. Grajewski, L. Dukiet, K. Szczepański, J. Poznański, J. Czechowicz, J. Niebylski, M. Kogut, J. Rogiewicz. Organizator J. Gorzelnik.

Newark, N. J. dół miasta: M. Wróbel, prezes kom.; F. Opanowicz, wice-prezes; A. Wiśniewska, sekr. prot.; M. Buczak, sekr. fin.; A. Dziedzic, kasjer; J. Kamek, M. Adamska, J. Maszczak, W. Przepis, M. Leśniewski.

New Brittain, Conn.: Ks. A. Kowalczyk, prezes kom.; A. Gorzka, wice-prezes; J. Perzanowski, sekr. fin. i prot.; F. Bezrudczyk, kasjer; W. Krawiec, S. Wijtusik, J. Zieliński.

Harrison, N. J.: Prob. J. Szpilman, prez. hon.; A. Budkiewicz, prezes kom.; W. Figel, T. Przemylska, Z. Meyer, wice-prez.; W. Norwid, sekr. prot.; A. Kozdron, sekr. fin.; J. Szemborg, kasjer; J. Zwoliński, I. Woźniak, S. Górski.

Brooklyn, N. Y. Dzielnica Williamsburgh: Ks. Prob. A. Jarka, prez. hon.; S. Kaczyński, prezes kom.; J. Witkowski, wice-prezes; W. R. Pakulski, sekr.: J. Nielalicz, kasjer; Z. Szulc, H. Rosiński, H. Gurardowski, W. Rasowski.

Brooklyn, N. Y.: Ks. Prałat E. F. Streński, prezes kom.; M. Marciniak, wice-prezes; B. Zakrzewski, sekr.; L. Kowalski, kasjer; S. Witanowski, F. Rawekan, A. Zakrzewska, U. Strok, M. Juchniewska, G. Dąbrowska, A. Ulanowski, F. Gardowski, W. Nowiński.

South Brooklyn, N. Y.: J. Pernak, prezes kom.; G. Ko-

walewska, J. Wycke, wice-prezeski; S. Łukasik, sekr. prot.; S. Donderowicz, sekr. fin.; J. Skowroński, kasjer; L. Orzechowska, J. Wiliński, K. Marjański, J. Skowroński, J. Chojnacki, B. Piotrzewski, I. Dobosiewicz, F. D. Jagocki, S. Markusiewicz.

Brooklyn, N. Y. Greenpoint: W. Kwaśniewski, prezes kom.; K. Szymański, wice-prezes; H. Dąbrowski, kasjer; B. Hofman, sekr. prot.; J. Lewiński, sekr. fin.; A. Bielarski, J. Jesierski, S. Umowski, P. Gorecki, L. Kowalski.

Milford, Conn.: W. Ladyke, prezes kom.; A. Gun, sekr.; F. Szepłowicz, ksjer; L. Pertowski, L. Straniewski.

Perth Amboy, N. J.: J. W. Zumkowski, prezes kom.; W. M. Biega, sekretarz.

Ansonia, Conn.: Ks. Maszko, prezes hon.; A. Korzeniowski, prezes kom.; W. Długołęcki, wice-prez.; S. Niedzwiecki, sekr. fin.; S. Orzechowski, kasjer; S. Stawienski, W. Kędzierski, A. Jankowski.

Bloomfield, N. J.: L. Cieśliński, prezes kom.; W. Golas, wice-prezes; K. Cichowski, sekr.; W. Kamiński, kasjer; M. Wiatr, L. Górny.

Chrome, N. J. i Carter, N. J.: F. Gliwa, prezes kom.; E. Dudka i Emilia Wesołowska, wice-prezesi; J. Uszyński, sekr. prot.; S. Krajewski, sekr. fin.; M. Domański, kasjer; W. Nadolski, W. Ciechanowska, A. Jarmutowski.

Bayonne, N. J.: G. Bagiński, prezes kom.; S. Derowska, wice-prez.; A. Slesiński, sekr. prot.; J. Węgrzeński, sekr. fin.; J. Gutowski, kasjer; J. Radecki, J. Kwiatkowski.

Bayside, L. I.: B. Smieciński, prezes kom.; J. Nakielski i S. Nowakowska, wice-prezesi; J. Kackiela, sekr. fin.; J. Puchalski, sekr. prot.; K. Krawczyk, kasjer; A. Puchalski, J. Barański, B. Wiśniewski.

Bridgeport, Conn.: Ks. Prob. Ratajczak, prezes hon.; Dr. B. L. Smykowski, prezes hon.; J. Butler, prezes kom.; P. Śliwonik, wice-prezes; B. Perkowski, sekr. prot.; A. Miluski, sekr. fin.; A. Federowicz, kasjer; M. Podufały, J. Szandrowski.

Elizabeth, N. J.: L. Szydejtis, prezes kom.; A. Rogiewicz, wice-prez.; J. Aniszko, wice-prez.; J. Kiczek, sekr. prot.; F. Puchalski, sekr. fin.; J. Cyran, kasjerka; P. Niemiec, R. Stogiera, Marja Hudziak.

Jersey, City.: Ks. Kwiatkowski, prezes kom.; F. Ziemkiewicz, J. Białecka, A. Szutkowska, F. Ziemkiewicz, wice-prezesi; W. Morawski, sekr. prot.; R. Romanowski, sekr. fin.; Dr. A.

Piskorski, kasjer; M. Witkowska, F. Maciejewska, J. Jurewicz, J. Zanecki, K. Senda, J. Maciejewski, J. Średnicki.

Midletown, Conn.: J. Florjan, prezes; S. Kosiński, wice-prez.; J. Duda, sekr.; J. Zywar, kasjer; A. Szurlej, W. Tomaszewski, J. Piechola.

Milfort, Conn.: W. Ladyke, prezes; A. Kozłowski, sekr.; T. Szeptowicz, kasjer; L. Pertowski, L. Straniewski.

Meriden, Conn.: F. Zysk, prezes; S. Kudla, J. Staszewski, wice-prez.; F. Jagielski, sekr. fin.; A. Kaczka, sekr. prot.; J. Pochmarczyk, kasjer; J. Wilemski, T. Kwaśniewski, J. Markowski, M. Balasa, M. Bieszczak, A. Urban.

New York, N. Y.: E. Witkowski, prezes; K. Mrozecki, wice-prez.; W. Mazur, sekr. prot.; L. C. Kajko, sekr. fin.; J. Zdrodowski, kasjer; J. Kostrzewski, S. Wielarski, J. Mosiński, A. Nikliborc, M. Jankowski.

Passaic, N. J.: Ob. Jarmulowicz, prezes; Kwiatkowski, J. Jaworski, T. Gamczas, M. Partyka, M. Chmieliński, F. Sener, wice-prezesi; J. Nogacki, sekr. prot.; L. Janiec, sekr. fin.; J. Magdziak, kasjer; L. Zając, H. Zając, W. Stec, F. Zak, S. Stachula.

Paterson, N. J.: S. Bigniewski, prezes; S. Lenczeński, wice-prez.; M. Gwiał, sekr. fin.; W. Zych, sekr. prot.; A. Koskon, kasjer.

Port Chester, N. Y.: A. Terenc, prezes; A. Nowak, M. Suda, wice-prez.; L. Babasz, sekr. fin.; M. Grabasz, sekr. prot.; M. Sroka, kasjer; J. Marciniak, M. Tereśkiewicz, Karolina Żądło, P. Kempczyńska.

Terryville, Conn.: J. A. Zienkiewicz, prezes; J. Gajewski, wice-prez.; K. Kawiecki, sekr.; A. Rudzki, kasjer; Madziński, Romanowski, Roman.

Union City, Conn.: S. Mroziński, prezes; D. Sosnowski, wice-prez.; G. Kamińska, wice-prez.; A. Frankiewicz, sekr. prot.; J. Lesiewicz, sekr. fin.; J. Rodgiewicz, kasjer; J. Pawłowski, W. Wojtczak, H. Woźniak, E. Kawiecki.

Yonkers, Conn.: Ks. J. Dworzak, Ks. Gazdziecki prezesi honor.; A. Piotrowski prezes; H. Jaworski, wice-prez.; A. Puchalska, wice-prez.; C. Rajkowski, sekr. fin.; A. Wondołowski, sekr. prot.; J. Zdrojewski, kasjer; pnie Busz, Dzioban, Obrembska, Rotch, A. Majkowski, I. Czyporowicz, T. Wojtusiak, A. Mazur, Kucmirowski.

Waterbury, Conn.: Ks. S. Błażejewski, prez. hon.; M. Ulatowski, prezes; A. Dziedzic, wice-prez.; L. Grochowska wice-prez.; J. Niemierzycki, sekr. prot.; H. Sterlik, sekr. fin.; S. O-

sowski, kasjer; T. Zbikowska, W. Andrzejewski, S. Kapczyński, S. Nabożny, J. Latosiński, H. Brym, J. Latosińska, P. Szczepański.

OKRĘG VI-ty Z SIEDZIBĄ W BOSTON, MASS.

Organizator B. S. Kamieński.

Boston, Mass. Parafja Matki Boskiej Ostrobramskiej: J. Grosewicz, prez.; F. Kierczewska, wice-prez.; A. Uster, wice-prez.; K. Kononowicz, sekr.; ks. prob. W. Sikora, kasjer; Tow. Matki Boskiej Ostrobr. i św. Cecylji. Kolektorki: El. Guczkiewicz, M. Gicewicz, A. Gicewicz, S. Bowczewska, S. Solnik i W. Gicewicz.

West Warren, Mass.: Ks. Prob. J. Zaszczerzyński, prezes; F. Szczygiel, wice-prez.; W. Ząbek, sekr.; W. Guczek, kasjer; J. Surowiec, dyrektor.

Bonsville, Mass.: Ks. Prob. W. Pomykała, A. Bigda, prez.; S. Ochocki, wice-prez.; J. Mazur, wice-prez.; K. Murza, sekr.; J. Szewicki, kasjer; K. Bigda, M. Kurza, M. Bigda, M. Stursiak, P. Kapinos, I. Wdowiak, M. Kniołek.

Hartfort, Conn.: Ks. Prob. J. Musiał, prezes; A. Dybowski, wice-prez.; J. Sosnowski, kasjer; O. Radler, sekr.; Miejscowa Placówka Weteranów.

Haverhill, Mass.: A. Balinski, W. Biernacki, A. Radulski, W. Radulski, A. Anuszewski, M. Mandziej, Z. Kowalewska, M. Orłowska.

Holyoke, Mass.: Zieliński Jan, prezes; Nartowicz Karolina, wice-prezeska; Gałat Jan, sekretarz; Ks. Kapliński, kasjer; Dyrektorzy: A. Czarnota, W. Banas, T. Kurpaska, Stan. Brodalski. Kolektorzy i kolektorki: K. Nartowicz, W. Banas, A. Czarnota, St. Brodalski. Pracowały wybitnie wszystkie Gniazda Sokole.

Ipswich, Mass.: A. Przybyszewski, prezes; J. Wilk, sekr.; J. Merechut, kasjer; J. Wilejko, F. Cichanowicz, W. Czarycz, C. Budka, A. Szujewska, J. Sliżewski, W. Gwoździ, W. Horoszy, K. Aponas.

Lowell, Mass.: J. Krygowski, prezes; W. Szmidt, wice-prez.; W. Karaśkiewicz, sekr.; B. Gazda, sekr. fin.; J. Świderska, kasjerka; Duda, Niedzwiedzki, P. Wielec.

Ludlow, Mass.: A. Chwałek, prezes; J. Smoła, wice-prez.; G. P. Galas, sekr. prot.; K. Małysz, sekr. fin.; S. Kuczek, kasjer; K. Misiaczek, J. Fierlich, T. Krawczoch.

Lawrence, Mass.: M. Pamk, prezes; M. Urzaliński, wice-prez.; A. Skicki, sekr. prot.; A. Pikor, sekr. fin.; B. Łapczyński, kasjer.

Manchester, N. H.: J. Jamroż, prezes; W. Świst, wice-prez. J. Furman, sekr.; J. Czernicki, kasjer; S. Matek, J. Zwiercon, S. Papieżyński, J. Wyszkiel, J. Jeż, J. Pinski, M. Chmiel, S. Piaseczny, S. Kazanowski, J. Kochanek, P. Świst.

Newbury-port, Mass.: B. Woroń, prezes; K. Gojda, sekr.; B. Kozaczka, kasjer; O. Reda, A. Ostrowski, S. Juszko, B. Malewski, F. Doracki.

New Bedford, Mass.: W. Lada, prezes; S. Sobotka, wice-prez.; P. Jazowski, sekr.; W. Tymczar, kasjer; F. Gawlowicz, W. Podbielski, J. Michalski, J. Noga. J. Irzyk, J. Walkowicz, K. Jamocha.

Northampton, Mass.: J. Kocot, prezes; S. Krawczyński, sekr.; E. Michalski, kasjer; K. Kocot, S. Fabiszewski, A. Niedbalski, F. Tomaszewski, P. Romanowski, ks. W. Fligier, prezes honorowy.

Pittsfield, Mass.: J. Ulma, prezes; S. Rainka, sekr.; J. Wojtkowski, kasjer.

Komitet przy parafji św. Wojciechá, w Providence, R. I.: W. Boruń, prezes; J. Piekarski, wice-prezes; A. Chrzanowski, skarbnik; St. Boruta, sekr.; J. Pieńkowski, d. rektor. Kolektorki.

Komitet w South Deerfield, Mass.: Komitetu w South Deerfield w parafji farmerskiej nie można było z powodu warunków miejscowych i dość obojętnego zachowania się księdza Proboszcza nic zrobić. Znalazło się jednak trzech zacnych obywateli, a to Adam Sokołowski, W. Ostrowski i J. Dzierzgowski, którzy zebrali ogółem po odtrąceniu wydatków $75.80. Na South Deerfield było naznaczone $150.00. Farmerzy są tu zamożni, ale w części choć jeździli automobilami, ale o Polsce zapomnieli zupełnie.

Komitet przy par. Św. Jadwigi w Providence, R. I.: Fr. Małkowski, prezes; J. Jaworski, wice-prezes; J. Szymański, sekr.; S. Raczałowski, skarbnik; Dyrektorzy: P. Graseła, Zyg. Zaporowicz, J. Krzepka, Fr. Grudzińska, P. Pianowski, Jan Jasewicz. Kolektorki: F. Grudzińska, A. Jaworska, S. Szuman, Z. Marczak, N. Szuman, F. Żurońska, W. Płosińska, J. Jarząbek, S. Kanarczyk, M. Reginis, G. Woźna, Z. Wnęk, Z. Labiszewska, Z. Augustyn, W. Rozpad, Z. Betlej, M. Jaworska, M. Subska, H. Rabińska, H. Szydłowska, H. Małkowska, B. Gremba, H. Przekop, J. Malinkiewicz, Z. Bartosiewicz, B. Rozpad,

W. Wytrwał, S. Szlachetka, T. Talenda, A. Talenda, E. Czapka, S. Raczałowska, S. Grudzińska, R. Augustyn, H. Szczerba, H. Latysz, A. M. Raczałowska, E. Gąska. Oraz z Central Falls, zawdzięczając serdecznej życzliwości ks. prob. Małeckiego, M. Liśniewska, A. Piela, E. Bielarz, A. Ruszkiewicz, R. Siok, A. Slaba, K. Borek, M. Kokoszka, W. Steliga, R. Kusza, S. Stadnicka, M. Czekańska, W. Fiał, S. Markiewicz, H. Skrzyp, J. Macek, S. Siwa, S. Klech, M. Kuraś, A. Ruszkiewicz, I. Woroniecka.

Salem, Mass.: J. Mendalka, prezes; E. Urbanowicz, wiceprezes; L. Zuchowski, wice-prez.; W. Rychcik, sekr.; J. Rychcik, kasjer; R. Brudziński, A. Pec, F. Gurzyński, W. Kobierski, A. Sieczkowski, J. Zuchowski, B. Sumiński, Ł. Łuziński. Kolektorki i kolektorzy: Myślińska S., Głąbicka J., Małachowska R.. Fronc Anna, Skwarczewski J., Strzembowski Wład., Doda Franciszek, Kalapiński Antoni.

Three Rivers, Mass.: W. Czupryna, prezes; W. Kolbiarz, wice-prez.; C. Stecz, kasjer, S. Skowyra, sekr.; A. Rusek, M. Wudyka.

Warren, R. I.: J. Socha, prezes; K. Januszkiewicz, wiceprez.; J. Matula, sekr.; F. Pysz, kasjer; M. Czekajowski, J. Sagan, P. Polański.

Woonsocket, R. I.: M. Dziob, prezes; T. Grazela, wiceprez.; A. Drewniana, wice-prez.; L. Sambor, sekr.; T. Sitnik, kasjer; K. Tokarczyk, W. Muzyka, F. Grochowski, Furman, Samojeden, Baran.

Worcester, Mass.: I. Sikorski, prezes; ks. B. Bojanowski, kasjer; A. Dowgiełt, sekr.; W. Waluch, wice-prez.; J. Serdynin, S. Madziarz, S. Mikołowska, I. Konczanin, B. Karpowicz, K. Piwowarski, I. Trzaska, J. Rogacz, H. Jabolewska, A. Karpowicz, J. Kula, K. Karczewski.

West Hanover, Mass.: F. Antoniewicz, prezes; J. Jasiewicz, kasjer; A. Jankowski, W. Mądzelewski, B. Daukszewicz.

Webster, Mass.: Ks. A. Cyran i Gmina Zw. Nar. Pol.

Greenfield, Mass.: F. Kaczyński, prezes; F. Danielski, kasjer; A. Stodolski, sekr.; J. Czciński, S. Ostrowski, ks. A. T. Nowak.

Easthampton, Mass.: Ks. prob. Sławiński, prez. hon.; J. Biernasz, prez.; P. Gzowski, sekr.; J. Lesiński, kasjer, B. Garbolinska, Dobrynio, J. Jaskulski, H. Ciak, M. Baranowski, A. Siok, J. Szymański, K. Baranowski, W. Stolarski, M. Malinowski, A. Szalakiewicz, A. Linkiewicz, K. Kozik, M. Flis, J. Bier-

nak; J. Zawrotny, K. Kazmierczyk, A. Miedrzejewski, S. Bawicki, T. Banach, A. Gorczyca, A. Nadrocki, M. Bogdański.

Chelsea, Mass. Ks. Prob. C. Adamski, A. Chwaliszewski, prezes; B. Czyżewski, wice-prez.; W. Czerniawski, sekr.; J. Dąbrowski, kasjer; A. Suszyńska, wice-prez.; A. Gliński, M. Trocka, A. Sokołowska, S. Jamruz, A. Czapski, W. Bankowski.

Cambridge, Mass.: P. Zakrzewski, prezes; J. Wrago, wice-prez.; T. Kasperowicz, wice-prez.; L. Topor, sekr.; Z. Jaworski, kasjer; F. Pyszkin, W. Rymejs, K. Monkiewicz, S. Naguszewska, K. Wojtulewicz, A. Madecki, S. Weytślik, J. Pikul, W. Pryszmont, J. Dougenik i Blinstruk z Brighton. Weterani z Placówki 37, pracowali gorliwie.

Nr. 2, Komitet w South Bostonie.: S. Wojciechowski, prez.; M. Lisowski, wice-prez.; Ag. Witkowska, wice-prez.; Wł. Szujewski, sekr.; R. Kalnicki, kasjer; Dyrektorzy: Kat. Cwalina, P. Miduch, A. Stemplewska, Wł. Bronikowski, S. Borkowski, Kaz. Hapke, S. Błażkiewicz, A. Szewczyk, D. Drabiński.

Ks. Dziekan J. Chmieliński, Ks. J. Drążek, cały komitet, Alek. Znajmiecki oraz następujące towarzystwa i kolektorki i kolektorzy: Bratnia Pomoc, Macierz Polska, Tow. Adama Mickiewicza, Tow. św. Cecylji, Grupa 28 Zw. Nar. Pol., Klub Młodzieży Polsko-Amerykańskiej, Oddział Żeński Macierzy, Tow. Leśniczych Katolickich, Placówka Weteranów Polskich; Placówka Weteranów Polsko-Amerykańskich oraz kolektorki: K. Cwalina, M. Trocka, M. Bałdyga, S. Bałdyga, M. Szampień, M. Stemplewska, A. Miduch, P. Miduch, W. Jankowska, M. Lasota, M. Piotrowska, p. M. Ryc. Kolektorzy: S. Błażkiewicz, A. Szewczyk, F. Domurat, W. Bronikowski, K. Hepke, S. Wojciechowski, S. Drabieński, P. Łuszczak, J. Szmigielski, S. Borkowski, K. Akus, W. Czujewski. — Obyw. A. Znajmiecki skromny pracownik na niwie narodowej złożył największą ofiarę osobistą z całego Okręgu w ilości $100 bondu.

Clinton, Mass.: Ks. Prob. A. Poławski, F. Kryśiak, prezes; K. Wilk, kasjer i wice-prezes; J. Czarnecki, sekr.; P. Leniański, G. Sendrowski.

Taunton, Mass.: M. Rozewicz, prezes i Grupa Zw. Nar. Pol.

Komitet w Norwood, Mass.: A. Kopaczyn, prezes; St. Makarewicz, sekr.; M. Sienkiewicz, kasjer; R. Walukiewicz i M. Baranowski, dyrektorzy.

Central Falls, R. I. Komitet z powodu strajku nie został zorganizowany. Zasługuje jednak na uznanie Ks. Prob. Malecki, który dziewczęta z parafji wysłał na "Tag Day" do Providence, R. I.

North Abington, Mass.: Kolektor Fr. Czupajło zebrał $35.40. Kolekta ta miała być wysłaną do Stowarzyszenia przez Konsulat w New Yorku. Pomagał p. Czupajle student Jan Stankiewicz.

Komitet w Southington, Mass.: J. Putała, prezes; T. Pulerski, skarbnik; K. J. Jakieła, sekr.; T. Dabrowski i J. Kąsek, dyrektorzy. Ks. Z. Woroniecki oraz Towarzystwa Sokół Polski, Tow. Gwardji Tad. Kościuszki, Grupa Zw. Nar. Pol. 684, Klub Polsko-Amerykański i Tow. Niepokalanego Poczęcia Najś. Panny Marji, Zjedn. Pol. Rzym. Kat.

Komitet w Taunton, Mass.: Ks. Prob. Stan. Basiński, M. Rozowicz, prezes; T. Bury, wice-prezes; K. Jerzykiewicz, skarbnik; J. Majkut, sekr.; J. Kondej i J. Mak, dyrektorzy. Cały komitet składał się z członków Grupy Zw. Nar., który jak i Ks. Prob. Stan. Basińskiemu należy się szczera podzięka.

Komitet w Peabody, Mass.: A. Hubin, prezes; J. Musiał, wice-prezes; F. Swiniuch, sekr.; W. Chmiel, kasjer. Kolektorki w dzień kwiatka: S. Brzezicka, A. Chmiel, W. Cygan, L. Domrowska, F. Dombrowska, W. Dombrowska, K. Dombrowska, M. Dzielnik, J. Dzielnik, S. Dęcowska, S. Delągowska, S. Fabiszewska, A. Hubisz, M. Gruszkowska, S. Kasprzyk, S. Kozicka, E. Kwiatkowska, B. Kiełbasa, L. Kiełbasa, A. Lejczak, H. Ładyszewska, A. Ładyszewska, W. Lewandowska, M. Musiał, H. Matusiak, J. Noga, S. Nabożna, A. Przyboś, M. Przyboś, Z. Prętka, K. Prętka, P. Ruman, L. Robaczewska, M. Rodzynkiewicz, M. Świderska, K. Swiniuch, W. Sobocińska, M. Wiśniewska, B. Kamińska, H. Żebrowska, W. Zdanowicz, S. Wilczeńska, F. Szapczyńska, M. Sowińska, E. Robaczewska.

Komitet w Fall River, Mass.: A. Szutran, prezes; A. Pasierb, wice-prezes; Z. Borowikowa, wice-prez.; J. Pietraszek, sekr.; Jan Janasz, kasjer; M. Machańska, L. Faryniarz, J. Fabjan, dyrektorzy. J. Pieróg, Stan. Miecznikowski, Marcel Kwiatkowski, weterani. Musimy zaznaczyć, że z wyjątkiem Księdza Wład. Dyniewicza, proboszcza parafji polsko-katolickiej św. Trójcy, żaden z księży nie pomagał drajwowi. Ks. Prob. H. Dylla ogłaszał co prawda wiece, ale niezachęcał i nie współdziałał w pracy, tak, że na uzyskane z wielkim trudem "Tag Day" stanęło tylko bardzo nieliczne grono pań i panienek, głównie z parafji św. Trójcy, wśród których były nawet dziesięcioletnie dziewczynki. Lista kolektorek jest następująca: S. Dziok, B. Drewniak, A. Żołdak, K. Dysz, Z. Szynal, Siostry Dudek, M. Lizek, A. Franuś, M. Bigos, A. Gajda, M. Gajda, P. Gajda, W. Tarsa, A. Niewola, M. Pasterczyk, G. i M. Dyl, J. Piotrow-

ska, S. Ząbik, H. Stasiowska, M. Turek, G. Niewola, K. Rakus, E. Gruszczyńska, Z. Sołtys, J. Krawczyk, B. Pitera, G. Ręc, E. Kipa, W. Kipa, F. Babiarz.

Komitet w Garden, Mass.: St. Wiski, prezes; W. Bednarczyk, wice-prezes; A. Siński, sekr. fin.; J. Michalski, sekr. prot. M. Kodys, kasjer; Kapitani: B. Poliks i A. Cwalina. Dyrektorzy: W. Kubiak, J. Chojnowski, W. Brzóska, A. Brzóska, H. Kozłowski, L. Bułatowicz, J. Micukiewicz, K. Sokół, A. Plona, Stan. Kulczyk, A. Wałędziak. Kolektorzy: J. Michalski, St. Kulczyk, J. Chojnowski, L. Bułatowicz, A. Sinski, M. Kodys, J. Szymczyk, K. Sokół, S. Pienkowski, S. Wiski, W. Kubiak, H. Kozłowski, R. Brzóska, J. Mickiewicz, W. Bednarczyk. Kolektorki: J. Kodys, H. Cikatowska, E. Astromecka, S. Kotowska, B. Cichatowska, H. Bukowska, F. Kodys, J. Rucieńska, K. Strombek, J. Plona, C. Szczucka, A. Wiktorska, S. Poliks, A. Plona, S. Murawska, P. Rodziewicz, M. Plona, Z. Cwalina, G. Poliks, H. Grewkowska, J. Kobzan, J. Rucieńska, P. Rucieńska, H. Wiszniewska, P. Cychol. Wszystkie członkinie chóru św. Cecylji dopomagały przy robieniu kwiatków.

Komitet w Lynn, Mass.: M. Powicki, prezes; F. Doda, wice-prezes; Br. Jurżyło, sekr.; J. Jacunski, kasjer; B. Wanelik, A. Lutrzykowski, W. Strzemiłowski, J. Bochanowski, J. Skwarczewski, A. Kolapiński, dyrektorzy. Kolektorki: S. Myślińska, J. Głąbicka, R. Małachowska, A. Fronc. Kolektorzy: J. Skwarczewski, Wł. Strzembowski, Fr. Doda, A. Kalapiński. Placówka dobrze współpracowała z komitetem, ksiądz proboszcz Takuski zachowywał się życzliwie, i ogłaszał stale drajw. Pracowały: Tow. św. Michała, Tow. Bratniej Pomocy i Klub Obywatelski, oraz p. komisarz Związku Nar. Pol. M. Powicki.

Adams, Mass: Kolektorzy i kolektorki: J. Pela, H. Dombrowska, J. Piewko, A. Wójcik, W. Lepak, K. Kozłowska, Fr. Kozłowski, A. Jarmuż, J. Ozga, A. Dunaj, J. Nowicki, Stan. Płucińska, J. Parada i M. Kotowicz.

Rockville, Mass.: Ze względu na miejscowe stosunki komitet specjalny nie był organizowany a działały tylko dwa towarzystwa, Tow. św. Józefa i Tow. Im. Tadeusza Kościuszko wraz z obyw. P. Wróblewskim, Ks. Fr. Władarz, obyw. M. Bielą oraz cały zarząd Tow. św. Józefa.

Komitet w Chicopee, Mass.: Ks. W. Cyman, L. Szetela, prezes; Z. Ziemba, wice-prezes; T. Marczak, sekr.; W. Biedr, sekr. fin.; Ks. W. Cyman, kasjer. Pracowały też następujące towarzystwa: Koło Polek, Związek Polek, Tow. św. Stanisława, Bractwo Różańca Św., Zjednoczenie Pol. Rzym. Kat., Klub

Młodzieży Polskiej, Zakon Św. Ojca Franciszka oraz OO. Franciszkanie, którzy złożyli $100. Kolektorki: K. Szetela, K. Maciołek, K. Woźniak, Z. Bożek, M. Kulik, G. Gerlasińska, Z. Borek, W. Stefanik, E. Frodyma, W. Olbryś, Z. Oczkowska, M. Sowa, M. Syrek, J. Iwanicka, M. Stryhasz, L. Kagan, H. Mężowicz, J. Karaś, W. Gerlasińska, A. Karaś, Z. Ryś, J. Cebula, M. Frodyma, W. Rec, L. Kłosińska, S. Robak, C. i K. Bąk, M. Gazda, M. Baniuch, A. Makowska, H. Zybura, M. Lichwiarz.

OKRĘG VII-my Z SIEDZIBĄ W CLEVELAND, O.

Organizator W. F. Gruszka.

Cleveland, Ohio, Komitet Centralny: Ks. Prob. M. J. Orzechowski, prezes kom.; B. Filipiak, wice-prezes; Pani Czechowicz, wice-prez.; S. Z. Stachowicz, sekr. fin.; Panna H. Czechowicz, sekr. prot.; W. Karolczak, skarbnik; A Turajski, J. Mondzelewski, Państwo Sędziowie J. Sawiccy, Pani Radomska, Grenda, Mec. S. A. Titus, Pani Dłużyńska, Pani Wasal, S. Klonowski, Pani Dr. Conrad Filipiak, W. Świecikszok, Krakowiak, Staniszewski, Olkowski, Kalinowski, Zbrzeski, Bobiński, Sobotka, dyrektorzy.

Dzielnica Warszawa: B. Filipiak, prezes kom.; A. Turajski, sekr.; W. Karolczak, skarbnik; Panie: Sawicka, Radomska, Klonowska, Dłużyńska, Jabłońska, Marlewska, Piotrowska, M. Dembski, S. Naruszewicz.

Dzielnica Corlett: Ks. Proboszcz Młotkowski, prezes kom.; M. Kwalec, wice-prezes; T. Krzyżanowski, kasjer; P. Szubra, sekr. fin. iprot.; J. Gawron, Skupiński, J. Lacny, A. Osika, L. Kołakowski, Laczewski i Kosiński.

Dzielnica Krakowo: S. A. Jankowski, prezes kom.; L. Jankowski, wice-prezes; T. Żołnowski, sekr.; W. Obuchowski, kasjer; K. Sejmowski, M. Łuczak, S. Wojnal, O. Petrykowski, M. Gruszka, N. Pawłowski, Z. Maciejewski, B. Syroczyński, W. Chwaliński.

Dzielnica Poznań: J. Prajs, prezes kom.; W. Zubb, wice-prezes; L. Stempliński, sekr. fin.; J. Wybawiński, kasjer; W. Kowalski, J. Zawacki, A. Kaczmarek, J. Makowski, J. Piotrowski, St. Żelaskiewicz, J. Wiśniewski, W. Skowroński, A. Kasprzak, F. Sumowski, F. Grzybowski.

Dzielnica Józefatowo: W. Kłodnicki, prezes kom.; J. Borcheld, wice-prezes; W. Dąbrowski, sekr.; J. Lewański, E. Bukowska, M. Trojanowska.

Dzielnica na południowej stronie: S. Stawski, prezes kom.; P. Kurdziel, Iszy wice-prezes; J. Gałiński, IIgi wice-prezes; A. Baczkiewicz, sekr. fin.; Pani Wąsal i K. Jabłońska, wice-prezeski; Pani Darowska i Kalina. J. Domoradzki, F. Kmiecik, J. Lacki, J. Miszczak, M. Nowakowski.

Dzielnica Brooklyn: J. Nowak, prezes kom.; J. Skura, wice-prezes; W. Gąsior, kasjer; M. Śliwa, sekr.; F. Dulski, J. Biskup, F. Gałązka.

Dzielnica Lansing: Ks. Prob. M. J. Orzechowski, prezes; p. Gałgański, p. Gołębiewski, pani Nowicka i Tow. Dobroczynności. Panie: P. Gałgańska, K. Nowicka, Brodzyńska, Gruszyńska, Krajewska, Kotlewska, Klonowska, Mrożyńska, Bartoszewska, Białkowska i Kowalska.

Dzielnica Jackowo: Ks. Szpotański, M. Popiel, A. Martynowski.

Akron, O.: S. S. Krasowski, prezes kom.; J. Gajewski, wice-prezes; J. Uhrynowski, sekr. fin.; F. Lewinski, sekr. prot.; B. Zaremba, kasjer; S. Słowikowski, S. Konopczyński, Mondzelewski, B. Dobersztyn, R. Kapelczak, S. Sobański, K. Stawieraj.

Canton, Ohio: P. Kruszewski, prezes kom.; A. Kębieński, wice-prezes; C. Właczewski, sekr. fin.; J. Salamanowicz, sekr. prot.; J. Nowacki, kasjer; J. Grochowski, pani M. Grochowska, panna S. Stanczak.

Dayton, O.: Ksiądz Proboszcz R. Barański, prezes kom., M. Andrzejczyk i W. Stefanowski, wice-prezesi; B. Ampula, sekr. fin.; B. Borkowski, sekr. prot.; J. Nowak, kasjer; P. Kronialis, H. Wyszyński, J. Januszkiewicz, K. Wyszyński, J. Godlewski.

Elyria, O.: J. Hyps, prezes kom.; S. Gębka i J. Kucharek, wice-prezesi; J. Tomasik, sekr. fin.; T. Lament, sekr. prot.; W. Sikora, kasjer.

Lorain, O.: W. Guzik, prezes kom.; St. Nowacki, sekr. fin.; Gadomski, kasjer; Dombrowski, Stojek, Spręgowski, Gołębiewski, Kujawski, H. Gorlicki, Rejnioł, Malinowski, Modzelewski, Ziarno, Gryc, Porzychowski, Kowalski.

Erie, Pa.: B. Bogacki, prezes kom.; J. Karwowski, wice-prezes; T. Klugiewicz, sekr. prot.; H. Słomska, sekr. fin.; H. Pogorzelski, kasjer; M. Dombrowski, S. Swiecki, W. Kasperowicz, S. Nowotny, K. Bogalski, K. Palaszewski, J. Siebierski, J. Toporowski, P. Benecki, P. Lipiec, S. Pastewka, J. Wilczewski, J. Ołowiński, S. Karpiński, A. Bargielski, J. Tofel.

Toledo, O., Komitet Centralny: J. Krause, prezes; Lucja

Mielczarek, wice-prezeska; Julja Ptak, wice-prezeska; Fr. Nowak, sekr. fin.; A. Skalski, sekr. prot.; W. J. Lisiakowski, skarbnik; Pani H. Marciniak, S. Sobecki, W. Ledzianowski, A. Lewandowski, J. F. Skalski, Ig. Słoma, W. Kania, Dr. A. Krygier, Dr-wa J. Krygier, Pani M. Duda, Mec. N. Waliński, S. Konczal, J. Andrzejewski, S. Nowak, J. Piechocki, J. Karpanty, A. Kłaniecki.

Parafja Św. Wojciecha: S. Sobecki, prezes; J. Zając, sekr.; J. Czerniak, kasjer; J. Borkowski, J. Kwaśniak, A. Kasprzak, M. Urbański, J. Jóźwiecki, Cz. Zalewski, Fr. Leśniewicz, J. Jesionowski, M. F. Kasprzak, J. Cieśla, B. Topolski, M. Szczepański, Fr. Siwert, J. Lisoski, P. Salwiesz, J. Zając.

Parafja Św. Antoniego: W. Ledzianowski, prezes; A. Szczechowski, wice-prezes; F. Adamski, sekr. fin.; M. Wietrzykowski, sekr. prot.; J. Czołgosz, kasjer; S. Miciński, W. Zacieski, T. Sobieszczański, J. Kotlewski, S. Mazurek, Fr. Naworyta, S. Zaracki, J. Jankowski, A. Lewandowski, B. Lewandowski, A. Rutkowski, A. Skalski, W. Ledzianowski, J. Gozdowski.

Parafja Św. Jadwigi: S. Kobyliński, prezes; J. Klaczkowski, wice-prezes; A. Adamus, sekr. fin.; Cz. Rojek, sekr. prot.; B. Kaczorowski, skarbnik; J. Makucki, S. Kurczak, A. Ruciński, Cz. Rojek, S. Sitek, J. Klaczkowski, S. Szafarek, S. Kurczak, F. Grzel, E. Karpanty, B. Kaczorowski, P. Wojnarowski, J. Kozakowski, J. Jankowski, S. Konopa, M. Łukowski, M. Żułfański, M. Durmaj, S. Kalatorowicz, W. Brzeczka, Fr. Nowak, F. Majcherczyk, W. Swiderski, M. Banachowski, St. Kobyliński, F. Nowak, M. Bogdański, M. Szczepański.

Parafja Św. Stanisława Kostki: W. Wiśniewski, prezes; W. Malak, sekr.; Fr. Głyda, kasjer, W. Kamiński, dyr. i kolektor; Fr. Augustyniak, Fr. Domiński, Fr. Jankowski, W. Kunicki, J. Kobylas, W. Nejman, J. F. Skalski, Ig. Słoma.

Youngstown, O.: Dr. J. Porembski, prezes kom.; R. Maciejewski, M. Szemborn, J. Lamparty, wice-prezesi; A. Sajkiewicz, sekr. fin.; W. J. Bieleń, sekr. prot.; A. Wolanin, kasjer; A. Głaz, L. Osika, S. Siedlecki, J. Skrabski, A. Kaczowska, A. Ziemiański, W. Czubakowski.

OKRĘG VIII-my Z SIEDZIBĄ W SCHENECTADY, N. Y.
Organizator K. J. Zielecki.

Schenectady, N. Y.: Ks. S. Chmielewski, prez. hon.; Ks. F. Reń, prez. hon.; A. B. Brzozowski, prezes; Pani M. Edymt, I wice-prez.; W. Sturgolewski, II wice-prez.; D. Zmysłowski,

sekr. fin.; M. Żytkowski, sekr. prot.; K. Sarnowski, kasjer; F. Wierzbowski, marszałek; F. Ouirini, A. Chłopecki, A. Rupiński, Pani W. Kołkowska, A. B. Brzozowska, dyrektorzy; T. Witkowski, St. Tytko, J. Matyjanowski, Morawski, J. Ciepliński, W. Pietrowski, Olkowski, L. Olszewski, J. Józwiak, S. Kolbicz, J. Drzewiecki, L. Bruździński, T. Ogonowski, adwokat, W. Gąsowski, W. Jamrog, K. S. Ogonowski, red., A. Osielski, J. Godlewski, J. Ambroziak, F. Kakulska, M. Lisińska, B. Cz żewska, S. Malinowska, M. Januszewska, S. Piechoćka, E. Masłowska.

Amsterdam, N. Y.: Ks. A. Górski, prezes; Wł. Lisiakowski, wice-prez.; St. Skowronek, sekr.; A. Chmielewicz, kasjer; M. Wytrwał, R. Fryc, W. Nabożny, J. Moskal, F. Antosz, J. Jurus, J. Sawicki, Panie: S. Olbrych, T. Symeon, A. Wszołek.

Albany, N. Y.: Ks. B. Molejkajtys, prezes; T. Morawski, wice-prez.; A. Cazasta, II wice-prez.; A. Jagażewski, sekr. prot.; A. Czerwonka, sekr. fin.; K. Towiański, kasjer; A. Albrecht, Fr. Gosztyla, E. Rainka, St. Poczman, Fr. Makowski, J. Borkowski, K. Jagażewski, Fr. Czajka, Wł. Domagalski, Fr. Wałasinowicz.

Cohoes, N. Y.: Wszyscy członkowie Placówki 50ej z ks. Proboszczem Wal. Gileckim na czele.

Herkimer, N. Y.: Bol. Henkel, prezes; J. Wnorowski, wice-prez.; J. A. Jurewicz, II wice-prez.; J. Walczak, sekr. prot.; J. Mroczko, sekr. fin.; F. Ligocki, kasjer; S. Nowacki, J. Jurewicz, W. Kamiński, B. Wołkowicz, M. Rynkiewicz.

Hudson, N. Y.: Ks. S. Tenerowicz, J. Osowski, Sołtys, J. Tenerowicz, Cz. Przybojewski.

New York Mills, N. Y.: J. Klimaj, M. Toman, J. Mucha, W. Osika, T. Kałgan, J. Dyman, G. Młynarski, A. Kmitelski, J. Cyzycki, J. Samuel, J. Wendka, J. Kabat, K. Pietruszka, J. Augustyn, Z. Dudek, J. Szot, Ag. Gondek, A. Wójcik, S. Nowicka, A. Majchrowska, A. Pezdek, Z. Prymas, H. Kutaś, Wiktorja Szot, Aniela Topór, W. Górecka, Stefanja Sadlik.

Rome, N. Y.: Ks. J. Tarłowski, prez. hon.; J. Jadwisińczak, prezes; P. Paduch, wice-prezes; M. Gryziec, kasjer; P. Dąbrowski, sekr.; St. Rodziejewicz, F. Wal, W. Dąbrowski, W. Karnaś, Fr. Janosz, Fr. Sikóra, Anna Huta.

Syracuse, N. Y.: J. Łuszczak, prezes; Pani Bażydło, I wice-prez.; Socki, II wice-prez.; J. Bienkowski, sekr. prot.; Małecki, sker. fin.; J. Gmiński, kasjer; Stryjewski, Smirgien, Rypski, Kulikowski, Stempien, Janicki, Kukowski, Kędzierski, Kapuściński, A. Guziewicz, Pietrasik, Terlikowski, S. Lewan-

dowski, Głowacki, Panie: Krętkowska, Czerych, Ir. Nadratowska, Z. Kubiak.

Syracuse, N. Y.: Wschodnia Strona, Par. Przem. Pańsk.: Ks. S. A. Lniski, prez. hon.; A. Ptak, prezes; P. Gąsiewski, wice-prez.; S. Kusmierczyk, sekr. prot.; S. Duszak, sekr. fin.; S. Bażydło, kasjer; F. Godlewski, marszałek; J. Hiliński, M. Eksterowicz, St. Olszewski, J. Buczakowski, A. Ziębiec, Ant. Felcerski, Alek. Kowalski.

Troy, N. Y.: Ks. S. M. Gospodarek, prez. hon.; Fr. Ogniewski, prezes; J. Tabor, wice-prezes; T. Wojciechowski, Ilgi wice-prez.; J. Łuszczyński, sekr. prot.; B. Bogucki, sekr. fin.; W. Zmuda, kasjer; St. Kupiec, Fr. Palesz, Karol Bejm, Woj. Flur, Fr. Załucki.

Utica, N. Y.: Ks. M. J. Działuk, J. Wasielewski, A. Olkowski, J. J. Dec, Pani A. Kubiak.

Watervliet, N. Y.: Ks. A. M. Kowalski, kapelan.

OKRĘG IX-ty Z SIEDZIBĄ W BUFFALO, N. Y.

Organizator J. A. Żebrowski.

Buffalo, N. Y.: Ks. Kap. K. Łukasik, prezes kom.; J. Przyprawa, J. Trąbka i pani A. Szunke, wice-prezesi; F. Paluch, sekr. prot.; H. Hruby, sekr. fin.; E. Partyka, kasjer; M. Czachowski, J. Rzeszutek, K. Krawczyk, K. Zawadzki, T. Przygodzki, J. Kubala, S. R. Lipka, S. Rutkowski, J. Witkowski, W. Chrzanowski, J. Sadaj, J. Piechowiak, J. Zieliński, J. Wonsikowski, L. Gędzierski, A. Kominowski, J. Karpowicz, D. Gajewski, Pani F. Gryskiewicz, M. Kamiński, F. Głownia, P. Czosek, J. Maternowicz, J. Góral, F. Achtyl, P. Tomaszewski, A. Hynek, J. Glownia, S. Fronczak, J. Gaca, M. Niewiadomski.

Niagara Falls, N. Y.: B. Kowal, prezes kom.; J. Olko, wice-prezes; B. Sawczyk, sekr.; J. B. Schmitt, kasjer; P. Placek, T. Krowienski, B. Kołtuniak, W. Kott, L. Mocak, I. Olszynowicz, D. Wiss.

Dunkirk, N. Y.: I. Pityński, prezes kom.; A. Koprowski, sekr.; W. Szelazkiewicz, kasjer.

Perry, N. Y.: Ks. J. Bubacz, prezes kom.; J. Nawolski, kasjer; A. Dec, sekr.; W. Zawisza, W. Hikiert, S. Siemboda, W. Fryka, F. Stygrys, J. Smolec, S. Pancki, S. Suszara, W. Bancer, J. Jabłoński, S. Slusarczyk, F. Narowski, B. Kugiel, F. Kwiecień, S. Stanczewski.

N. Tonawanda, N. Y.: J. Pawlicki, prezes kom.; Joanna Bonk, sekr.; P. Gościński, kasjer; Panna F. Plewinska, pani A. Plewniak, S. Gościński, M. Kubieniec, J. Bonk, W. Janda, Irena Plewinska, M. Majka, M. Niemiec, J. Szczepaniak, W. Siedlecki.

Rochester, N. Y.: Ks. Ign. Klejna, prez. hon.; L. Kubiak, prez. kom.; W. Saczalski, wice-prez.; H. Saczalska, wice-prez.; J. Grycz, sekr. prot.; J. Pospula, sekr. fin.; P. Pospula, kasjer. i miejscowa Placówka Weteranów.

Parafja Narodowa w Buffalo: J. Zimiański, prezes kom.; P. Tomaszewski, wice-prezes; J. Zieliński, sekr. fin. i prot.; M. Wachowiak, kasjer; J. Tomaszewski, J. Rohloff, Panie: M. Zając, M. Gieczkowska, B. Katorska, M. Piechowiak, J. Ryfczynski, W. Matyska, J. J. Jankowski, J. Korczak, A. Kuberka, M. Giekowski, A. Sadowski.

Depew, N. Y.: S. Ogrodowicz, prez. kom.; J. Ziemba, A. Gramza, kasjer; S. Zwoliński, M. Koksak, S. Swiera, W. Chmura.

Południ. Strona: S. Swierat, prezes kom.; W. Gajewski, wice-prezes; S. J. Wojciechowski, sekr. prot.; P. Chwalek, kasjer; Niedziałek, sekr. fin.; Ob. Bielewski, S. Maciarz, Krygiel, B. Bodziak, Czechowski, W. Wojciechowski, Ząbek, Grembalski, Rzepka, Burdziński, S. Lewek.

Black Rock, N. Y.: Ks. W. Hordych, prez. hon.; J. Wonsikowski, prez. kom.; S. Molewicz, S. Dombrowski, R. Kusza, wice-prezesi; A. Pietraszewski, sekr. prot.; S. Gajda, sekr. fin.; J. Szczerboski, kasjer; L. Pietraszewski, S. Kalinowski, B. Łażewski, J. Kubala, T. Wojtowicz, Cz. Stobiusz, T. Stopinski, A. Parwolski, S. Kuflak, W. Stachniak, J. Olkucki, L. Szczepański, F. Reszel.

Auburn, N. Y.: Ks. Szupa, prezes hon.; L. Naszkiewicz, prez. kom.; J. Bachta, W. Majcher, wice-prezesi; M. Pelc, wice-prezeska; W. Sobos, sekr. fin.; M. Noga, sker. prot.; L. Luber, kasjer; A. Mierzwa, J. Góral, K. Noga, A. Janas, J. Dziurzynski, L. Froncek, J. Osowski, A. Sroka, B. Bachta, J. Staniszewski, W. Ławniczak.

Hamilton Ont., Canada: B. Stawiany, prezes kom.; L. Sidorkiewicz i panna J. Szymczyk, wice-prezesi, S. Biały, sekr. fin.; P. Zakrzewski, sekr. prot.; J. K. Flis, kasjer; K. Lisiecki, A. Maczka, W. Dobroczynski, panna S. Karnewska, J. Flirli.

Kitchener Ont., Canada: S. Szymon, prezes kom.; W. Piotrowski, wiceprezes; J. Wikowski, wiceprezes; K. Cwinkała,

sekr. fin.; J. Warzecha, sekr. prot.; J. Orłowski, kasjer.

St. Catherines Ont, Canada: J. Dywan, prezes kom.; W. Staszkowski, kasjer i Stan. Tatko, sekretarz.

Brandford Ont., Canada: Ks. Dogorski.

Batavia, N. Y.: Ks. F. Radziszewski.

Lackawana, N. Y.: W. Gąsiewicz, prezes kom.; W. Lonr, sekr.; W. Drzewiecki, kasjer i Fr. Ankler, dyrektor.

Olean, N. Y.: Ks. Czerwiński.

Salomanca, N. Y.: Ks. Glapiński.

Toronto Ont., Canada: Ks. Kap. J. Dekowski.

OKRĘG X-ty Z SIEDZIBĄ W ST. LOUIS, MO.

Organizator P. J. Szydłowski.

St. Louis, Mo.: F. Klich, prezes; Pani Rojanowska, wice-prezeska; Ciborowski, sekr.; Zieliński, kasjer; Jurkowski, F. Bryks, B. Iwanowski, Groszewski, Piliński i miejscowa Placówka Weteranów.

Dubois, Ill.: M. Kujawski, prezes; W. Kania, wice-prezes; F. Bochantin, kasjer; J. Grabowski, sekr.; F. Zmudziński, J. Mendel.

Springfield, Ill.: J. Ziaja, prezes; M. Noga, wice-prezes; E. Paluszyński, kasjer; W. Jarek, sekr. fin.; F. Gołąb, sekr. prot.

Centralia, Glenridge, Sandoval, Ill.: J. Niestroj, prezes; J. Molenda, wice-prezes; W. Szymierzek, kasjer; F. Zgoł, sekr. fin.; S. Kozlik, sekr. prot.; W. Zgol, A. Dąbek.

Marion, Ill.: Grupa Związkowa sekr. J. Błaszczyk.

Christopher, Ill.: Grupa Związkowa prez. B. Przychodzień.

Radom, Ill.: Ks. S. Czerniejewski, prezes kom.; S. Bazan, kasjer; S. Sounek, sekr.; J. Pawłowski.

Panama, Ill.: I. Szymczek, prezes kom.; T. Gad, wice-prezes; J. Kosek, kasjer; S. Lewandowski, sekr. prot.; F. Suchwałko, sekr. fin.

Lincoln, Ill.: J. Ptaszek, J. Wysocki.

Omaha, Neb.: Ks. Kluba, prezes kom.; P. Niewiarowski i F. Kawa, wice-prezesi; P. Woźnik, kasjer; W. Krzemień, sekr. fin.; S. Wałęga, sekr. prot.; J. Białczyk, J. Lanocha, J. Jodłowski, T. Kozioł i miejscowa Placówka Weteranów.

Kansas City, Mo.: J. Wilk, prezes kom.; F. Motyka, wice-prezes; Ks. F. Polson, kasjer; W. Szamowski, sekr.; A. Truszkiewicz, J. Tłuścik, P. Krawczyk.

St. Joseph, Mo.: M. Kasprzyk, prezes kom.; J. Kozioł, wice-prezes; R. Kobylnicki, kasjer; S. Klimek, sekr.; J. Tworek, K. Zieliński.

OKRĘG XI-ty Z SIEDZIBĄ W MILWAUKEE, WIS.

Organizator A. Leszczyński.

Milwaukee, Komitet Okręgowy: Ks. W. Kruszka, prezes; A. Tomkiewicz, B. Szpott, wice-prezesi; I. Czerwiński, sekr.; T. Kuczyński, kasjer; S. Wabiszewski, L. Kotecki, T. Grutza, Dr. Fr. Wasielewski, S. Noskowski, W. Kulczycki, M. Lewandowski.

Komitet drugi; M. Kaczmarek, prezes.; J. Winiewicz, wice-prezes.; M. Skibińska, kasjerka; A. Bochenek, H. Szrot, W. Warkoczewska.

Minneapolis, Minn.: Ks. Ciemiński, prez. hon.; J. Szrajnert, prezes; F. Krawczyk, wiceprezes; J. Kościelniak, sekr.; J. Wiśniewski, kasjer; F. Szymański, A. Chorzempa, A. Batorski.

Manitowac, Wis.: Ks. Prob. Kubiszewski, Prezes; A. Żądała, wice-prezes; A. Drobek, sekr.; A. Nowak, kasjer; Fran. Mrotek, Fran. Dembski.

Green Bay, Wisc.: Prezes Ks. Piątek, sekr.; A. Grzybowski.

Superior, Wisc.: Ks. W. Nowacki, prezes; J. Rzeszowski, i K. Manielski, wice-prezesi; F. Stachelski, sekr.; S. Sawicki, kasjer; J. Sawicki, A. Gasiewski, B. Lugowski, K. Kusiak.

Duluth, Minn.: Ks. F. T. Schultz, prez. hon.; J. Mantaj, prezes; Kryspin, sekr.; J. Cyrol, kasjer.

Cudahy, Wisc.: Ks. J. Kalczyński, prezes; Z. Gronczewska, sekr.; T. Sass, kasjer.

Menosha, Wisc.: Ks. W. B. Połoczek, prezes; L. Bojarski, sekr. fin.; K. Suchodolski, wice-prezes; P. Michalkiewicz, kasjer; J. Smoleński, F. Gutowski, M. Kosiorek.

Kenosha, Wisc.: Grupa 704 Zw. Nar. Polskiego i Gniazdo 283 Zw. Sok. Polskich.

St. Paul, Minn.: K. Manus.

OKRĘG XII-ty Z SIEDZIBĄ W DETROIT, MICH.

Organizator Z. J. Rowiński.

Detroit, Dziel. Wschodnia: Mec. L. Kościński, prez. kom.; Ks. J. Lempke, wice-prez.; Bieszke, S. Cichon, J. Janowski wiceprezesi; Pani Wojcińska, kasjerka; J. Lesiński, sekr. fin.; J. Kowalski, S. Mikołajczyk, A. Brzeziński, T. Pasieczna, L. Nowodworski, L. Gruchacz, S. Sidor, W. Kalinowski.

Dzielnica Zachodnia: Dr. R. L. Sadowski, prez. kom.; F. Platki, Zofja Smokiewicz, S. Sudek, wice-prezesi; S. Cichon, sekr. prot.; J. Bobola, kasjer; T. Korzeniowski, sekr. fin.; M. Wrona, L. Słowiński, J. Sikora, J. Złotożyński, J. Głąb, W. Kowalski, M. Plizga, P. Brzezińska, Terska Z., Dolańska Kazimiera.

Muskegon, Mich.: T. Cyran, prez. kom.; J. Kufta, M. Puszcz, M. Janowska, L. Trojna, wice-prezesi; J. Rajewski, sekr. fin.; J. Szczęsny, sekr. prot.; M. Kordecki, kasjer; W. Łapiński, W. Kulesza, W. Olejarczyk, L. Liszkiewicz, A. Gorajek, F. Tapek, Ampulski.

Jackson, Mich.: P. Tomasik, prez. kom.; A. Ajzel, F. Dębska, W. Zięba, wice-prezesi; S. Grocki, sekr. fin.; W. Bagiński, sekr. prot.; J. Stankiewicz, kasjer; W. Cimok, W. Andrzejewska, S. Fudalski, K. Olfer, F. Putra, W. Juszczak, S. Lewandowski, J. Tomasik, A. Zięba.

Flint, Mich.: B. Joźwiak, prez. kom.; J. Czapla, W. Jakowczyk, S. Czerwiński, S. Bojko, wiceprezesi; A. Jamrowicz, sekr. fin.; F. Pacyna, sekr. prot.; W. Kolton, kasjer; W. Klimczyk, W. Salka, W. Okopień, M. Jesionek, J. Niec, J. Mortka, W. Promowicz, Panie: L. Nowak, Z. Kanderska, M. Dawidowicz, E. Zyber, H. Gronek, A. Sadaj, W. Zdyb, S. Jesionek, J. Leśniak, H. Stefańska, L. Latuszek, M. Borucka.

Bay City, Mich.: A. Cichocki, prez. kom.; W. Rytlewski, L. Bielska, A. Juszczak, wiceprezesi; J. Sawicki, sekr. fin. i prot.; J. Zieliński, kasjer; F. Kopec, B. Stachowicz, P. Ryczek, K. Wróbel, N. Niedzielski, S. Gorzycki.

Hamtramck, Mich.: J. Chronowski, prez. hon.; J. A. Dzięgielewski, prez. kom.; H. Golańska, J. Bodziak, K. Morawski, wice-prezesi; W. Kokorzycki, sekr. prot.; M. Rybaczewski, sekr. fin.; Stachurski, kasjer; W. Gaston, H. Wolski, J. Bor-

kowski, S. Mikołajczak, J. Dzięgielewska, J. Wasilewski, K. Kościelski, F. Aras, J. Krzykowska, Z. Grzonek, B. Godlewska.

Wyandotte, Mich.: P. Łapczynski, prez. kom.; W. Lybych, sekr.; P. Wierzbo, kasjer; J. Dyrektor, S. Kowalewski i J. Posiad.

Grand Rapids, Mich.: Ks. Kamiński, Ks. Pietrasik, Ks. Skory, J. Smoliński, adwokat.

Saginaw, Mich.: M. Milczewski, prezes, Cz. Witajewski, sekretarz.

Alphena, Mich.: Ks. Gatzki, prez. kom.; F. A. Niewola, wiceprezes; A. Nowak, skarbnik; E. W. Kierst, sekr.; F. A. Niewola, dyrektor i M. Olejniczak.

AUTOMOBILE.

W planie kierownictwa Kampanji leżało rozegrać w każdym Okręgu 1 automobil. Nie udało się to jednak, bo wogóle biletów bardzo mało Okręgi sprzedały. Okręg VII w Cleveland postanowił sprzedawać bilety i automobil rozegrać w zimie 1922-23. Okręgi inne zostały połączone, bilety przesłane do Okręgu V, w Newarku, jako do tego, który najwięcej biletów rozprzedał i tu dnia 26 Maja 1922 r. odbyła się rozgrywka automobilu. Wygrał numer 812 Serja 15. Posiadaczem szczęśliwym biletu był p. P. Sondey z Trenton, N. J.

"NIEBIESKA DYWIZJA"

to słynna Dywizja Trzynasta Wojsk Polskich, składająca się z ochotników z Ameryki. To Dywizja, która walczyła przeciw Niemcom na froncie zachodnim we Francji, a potem walczyła w latach 1919 i 1920 na froncie polskim przeciw hajdamakom i bolszewikom.

Historja tej "Niebieskiej Dywizji", napisana przez S. I. Nastała kapitana sztabu 13tej Dywizji, wyszła z druku i jest do nabycia po 25 centów za egzemplarz w STOWARZYSZENIU WETERANÓW ARMJI POLSKIEJ W AMERYCE, 7146 Broadway, Cleveland, O.

Obywatele i Obywatelki! Poznajcie czyny żołnierza polskiego z Ameryki opisane w "Niebieskiej Dywizji", a poznawszy je, przekonacie się jak kłamliwe są wieści rozsiewane między Wami przez wrogów Żołnierza Polskiego i wrogów Polski, wieści, mówiące Wam, że Hallerczycy nic w Polsce i dla Polski nie zrobili.

Serję Pocztówek Kolorowanych Polskich

wydania paryskiego, składającą się z 12 pocztówek, można nabyć za 25 centów w Stowarzyszeniu Weteranów Armji Polskiej. Pocztówki przedstawiają sceny z życia Armji Polskiej ochotniczej we Francji. W czasie wojny pocztówki te kosztowały 50 centów, obecnie cena zniżona została do połowy. Każdy Hallerczyk i sympatyk powinien pocztówki te zakupić na pamiątkę.

Należytość nadsyłać w gotówce lub markach pocztowych, lub przez Money Order do:

STOWARZYSZENIE WETERANÓW ARMJI POLSKIEJ

7146 Broadway Cleveland, Ohio.

LIBRARY OF CONGRESS
0 020 930 442 9

KALENDARZ HALLERCZYK
na rok 1923.

Jak w roku poprzednim, tak i na rok 1923, nakładem Stowarzyszenia Weteranów Armji Polskiej w Ameryce, wyszedł z druku KALENDARZ HALLERCZYK i jest do nabycia po 35 centy za egzemplarz. Dla Agentów stosowny rabat.

Kalendarz ten oprócz kalendarjum, działu informacyjnego i bogatych ilustracji, zawiera wiele wierszy, opowiadań żołnierskich, artykułów treści naukowej, opisów bitew z minionej wojny, żartów i humoru żołnierskiego.

Kalendarz Hallerczyk znaleźć się powinien nie tylko w ręku każdego Weterana, ale i w rękach każdego Polaka i Polki, szczególnie tych, którzy byli, są i będą prawdziwymi przyjaciółmi byłych żołnierzy polskich.

Kalendarz Hallerczyk wysyłamy tylko za nadesłaniem należytości w gotówce, markach pocztowych lub przez Money Order.

Zamówienia nadsyłać na adres:

Stowarzyszenie Weteranów Armji Polskiej

7146 Broadway Cleveland, O.

(W miejscowościach gdzie są Placówki, można Kalendarz nabyć u Placówek Stowarzyszenia).